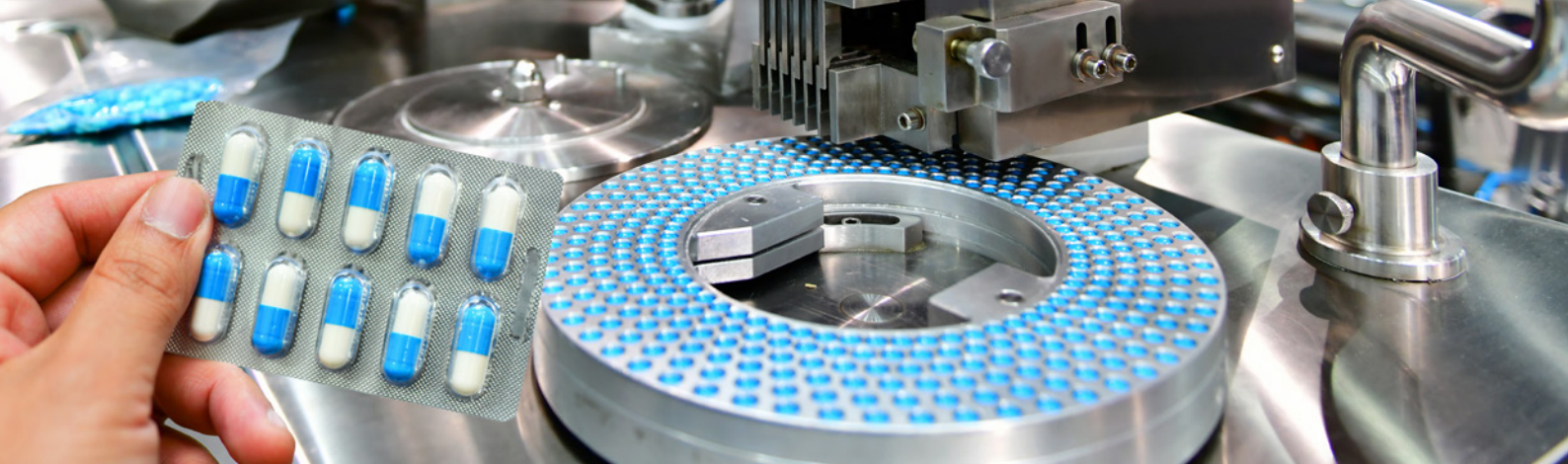

Verslag over de economische conjunctuur in de chemische nijverheid, de farmaceutische industrie en de verwerking van kunststof en rubber

Oktober 2022

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (tweetalige pagina)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

288-22

Inhoud

Voorwoord	7
Executive summary.....	8
1. Economische context.....	11
1.1. België	11
1.2. De Europese Unie en de rest van de wereld	12
1.3. Green Deal - Chemicals Strategy for Sustainability - Reach	13
2. Algemene weergave van de sectoren.....	15
2.1. Conjunctuur.....	15
2.2. Toegevoegde waarde.....	17
2.3. Omzet.....	17
2.4. Productie volgens Prodcop - indexes.....	18
2.5. Tewerkstelling.....	19
2.6. Buitenlandse handel	21
2.7. Ondernemingen volgens grootte.....	21
2.8. Overzichtstabel van het gewicht van de sectoren	23
3. Sectoranalyse.....	24
3.1. Voorstelling van het hoofdstuk.....	24
3.2. Lijst van indicatoren.....	25
3.2.1. Omzet	25
3.2.2. Investerings.....	25
3.2.3. Productie (index).....	25
3.2.4. Afzetprijzen (index)	26
3.2.5. Tewerkstelling.....	26
3.2.6. Loonmassa	26
3.2.7. Aantal werkgevers.....	27
3.2.8. Oprichtingen.....	27
3.2.9. Schrappingen.....	27
3.2.10. Btw-plichtige ondernemingen	27
3.2.11. Faillissementen.....	27
3.2.12. Banenverlies door faillissementen	28
3.2.13. Uitvoer en invoer.....	28
3.2.14. Handelsbalans	28
3.3. Belangrijkste lessen van de sectoranalyse	29
3.4. Sectorfiches.....	39
Chemische industrie, farmaceutische industrie en kunststof- en rubberindustrie (C20- C22)	39
Vervaardiging van chemische producten (C20)	41

Vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vorm (C20.1)	43
Vervaardiging van verdelgingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw (C20.2)	45
Vervaardiging van verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek (C20.3)	47
Vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4)	49
Vervaardiging van andere chemische producten (C20.5)	51
Vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6)	53
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (C21)	55
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1)	57
Vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2)	59
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22)	62
Vervaardiging van producten van rubber (C22.1)	64
Vervaardiging van producten van kunststof (C22.2)	66
Bijlage	68
Nomenclatuur NACE	68

Overzicht van de grafieken

Grafiek 2-1. Bruto afgevlakte conjunctuurcurve in de verwerkende nijverheid en in de chemiesector (a)	15
Grafiek 2-2. Bruto afgevlakte conjunctuurcurve in de rubber- en kunststofindustrie en in de verwerkende nijverheid	16
Grafiek 2-3. Verloop van de omzet in de chemische industrie als geheel	18
Grafiek 2-4. Verloop van de productie-index (Prodcom) in België in de chemische industrie als geheel	19
Grafiek 2-5. Verloop van de tewerkstelling (arbeidsplaatsen) in de chemische sectoren	20
Grafiek 2-6. Situatie van de handelsbalans in 2021	21
Grafiek 3-1. Handelspartners bij de uitvoer voor de chemische industrie, de farmaceutische industrie en de vervaardiging van producten van kunststof en rubber (C20-C22)	40
Grafiek 3-2. Handelspartners bij de invoer voor de chemische industrie, de farmaceutische industrie en de vervaardiging van producten van kunststof en rubber (C20-C22)	40
Grafiek 3-3. Handelspartners bij de uitvoer voor de chemische industrie (C20)	42
Grafiek 3-4. Handelspartners bij de invoer voor de chemische industrie (C20)	42
Grafiek 3-5. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vorm (C20.1)	44
Grafiek 3-6. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vorm (C20.1)	44
Grafiek 3-7. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van verdelgingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw (C20.2)	46

Grafiek 3-8. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van verdelingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw (C20.2).....	46
Grafiek 3-9. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van verf, vernis, inkt en mastiek (C20.3).....	48
Grafiek 3-10. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van verf, vernis, inkt en mastiek (C20.3).....	48
Grafiek 3-11. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4).....	50
Grafiek 3-12. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4).....	50
Grafiek 3-13. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van andere chemische producten (C20.5).....	52
Grafiek 3-14. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van andere chemische producten (C20.5).....	52
Grafiek 3-15. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6).....	54
Grafiek 3-16. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6).....	54
Grafiek 3-17. Handelspartners bij de uitvoer voor de farmaceutische industrie (C21).....	56
Grafiek 3-18. Handelspartners bij de invoer voor de farmaceutische industrie (C21).....	56
Grafiek 3-19. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1).....	58
Grafiek 3-20. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1).....	58
Grafiek 3-21. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2).....	61
Grafiek 3-22. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2).....	61
Grafiek 3-23. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22).....	63
Grafiek 3-24. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22).....	63
Grafiek 3-25. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van producten van rubber (C22.1).....	65
Grafiek 3-26. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van producten van rubber (C22.1).....	65
Grafiek 3-27. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2).....	67
Grafiek 3-28. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2).....	67

Overzicht van de tabellen

Tabel 1-1. Economische groeivoorzichten en inflatie (CPI) in België.....	11
Tabel 1-2. Bbp-groeivoorzichten in de internationale omgeving.....	12
Tabel 2-1. Toegevoegde waarde van de sectoren.....	17
Tabel 2-2. Verdeling van het aantal btw-plichtige ondernemingen volgens klasse van tewerkstelling.....	22
Tabel 2-3. Samenvattende tabel van het gewicht van de chemische, de farmaceutische en de rubber- en kunststofindustrie.....	23
Tabel 3-1. Voornaamste economische indicatoren in de chemische industrie, de farmaceutische industrie en de vervaardiging van producten van kunststof en rubber (C20-C22).....	39
Tabel 3-2. Voornaamste economische indicatoren in de chemische industrie (C20).....	41
Tabel 3-3. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vorm (C20.1).....	43
Tabel 3-4. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van verdelingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw (C20.2).....	45
Tabel 3-5. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van verf, vernis, inkt en mastiek (C20.3).....	47
Tabel 3-6. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4).....	49
Tabel 3-7. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van andere chemische producten (C20.5).....	51
Tabel 3-8. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6).....	53
Tabel 3-9. Voornaamste economische indicatoren in de farmaceutische industrie (C21).....	55
Tabel 3-10. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1).....	57
Tabel 3-11. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2).....	60
Tabel 3-12. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22).....	62
Tabel 3-13. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van producten van rubber (C22.1).....	64
Tabel 3-14. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2).....	66
Tabel 0-1. NACE-nomenclatuur van de chemische nijverheid (C20), de farmaceutische industrie (C21) en de verwerking van kunststof en rubber (C22).....	68

Voorwoord

In het kader van een nauwere samenwerking tussen de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) en de FOD Economie werd een gemeenschappelijk project op stapel gezet rond sectorale conjunctuuranalyses.

De FOD Economie zet, in samenwerking met de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, onder meer zijn expertise in om een uitgebreide conjunctuurstudie te maken van diverse sectoren, zoals de distributie, de voeding, de chemie en de textiel.

Het huidige rapport "Economische conjunctuur in de chemie, farmaceutische industrie en de verwerking van kunststof en rubber – oktober 2022" werd samengesteld door het team van de Algemene Directie Economische Analyses en Internationale Economie van de FOD Economie (Chantal Binotto, Arno Noens, David Restiaux en Simon Cogen). Het werd grondig nagelezen door de stuurgroep (Peter Van Herreweghe, Emmanuel De Béthune en Maïté Kervyn de Lettenhove).

Het vorige conjunctuurverslag over de ontwikkelingen in die sectoren dateert van 2021 en kunt u raadplegen op de website van de FOD Economie: ["Verslag over de economische conjunctuur in de chemische nijverheid, de lifesciences en de verwerking van kunststof en rubber - November 2021"](#).

De positieve ervaringen van die samenwerking en krachtenbundeling bieden talloze perspectieven voor een samenwerking tussen de FOD Economie en de CRB voor andere projecten en studies. De twee directies hebben overigens een protocolakkoord gesloten om dat soort samenwerking structureel in de twee instellingen te verankeren. Ze staan positief tegenover een verdere uitbreiding van die samenwerking rond de sectorale conjunctuuranalyses van de bijzondere adviescommissies van de CRB.

De studie werd afgesloten op 19 oktober 2022.

Executive summary

Algemene context

Nadat de Belgische **economische groei** zwaar getroffen werd door een wereldwijde gezondheids crisis zonder precedent in 2020, kromp die met 5,4 %. In **2021** heeft de economische activiteit in België zich hersteld door met 6,1 % te groeien.

Naar aanleiding van de onzekerheid gepaard met de oorlog in Oekraïne, zijn de vooruitzichten van 2022 en 2023 minder positief. Het Federaal Planbureau voorspelt een bbp-groei van België van 2,6 % in 2022 en van 0,5 % in 2023.

Volgens het Federaal Planbureau zou de jaarlijkse **inflatie**, gemeten aan de hand van de consumentenprijsindex (CPI), na een vertraging van 0,7 % in 2020 en een versnelling naar 2,4 % in 2021, stijgen tot 9,3 % in 2022, om nadien een daling te kennen in 2023 (6,7 %), terwijl ze op een bijzonder hoog niveau blijft.

Volgens het IMF zou het **mondiale bbp** naar verwachting vertragen van een groei van 6 % in 2021 naar 3,2 % in 2022 en zou verder vertragen naar 2,7 % in 2023. De **Verenigde Staten** zouden ook een vertraging kennen, die bovendien meer uitgesproken zou zijn. Hetzelfde geldt voor de **eurozone**, waar de groei van het bbp zou vertragen in **België, Frankrijk en Nederland** in 2022 en 2023. **Duitsland** zou zelfs een economische recessie doormaken (-0,3 % bbp-groei) in 2023.

De factoren die wegen op de groei van het bbp zijn de **inflatie**, de **verstrenging van de financiële voorwaarden** in de meeste regio's, de **invasie van Oekraïne** door Rusland en het aanhouden van de **COVID-19-pandemie**.

Algemene weergave van de sectoren

De **conjunctuurcurve voor de chemiesector** sluit vrij goed aan bij het profiel van de verwerkende nijverheid. De schok van de coronacrisis van 2020 bleek een minder ingrijpend effect te hebben voor de chemische sector, maar lijkt sinds de crisis naar aanleiding van de oorlog tussen Oekraïne en Rusland te convergeren met de curve van de verwerkende nijverheid.

In tegenstelling tot de chemiesector (C20-21) lijkt de **rubber- en kunststofsector (C22)** zwaarder getroffen te zijn door de coronacrisis, en het **ondernemersvertrouwen** van die sector lag in 2021 zelfs onder dat van de ondernemers van de industrie in zijn geheel. Na een herstel van het vertrouwen, dat zelfs het gemiddelde van de industrie oversteeg, tonen de laatste bruto gegevens over de maanden mei 2022 tot augustus 2022 echter een verslechtering van het ondernemersvertrouwen van de sector kunststof en rubber, dat convergeert met de verwerkende nijverheid.

In 2021 was de chemische nijverheid (C20) goed voor 2,2 % van de dat jaar gecreëerde Belgische toegevoegde waarde. Ondanks een daling van de toegevoegde waarde heeft de farmaceutische industrie (C21) een hoger aandeel, namelijk 2,3 %.

De sectoren van de chemische industrie (C20-C22) noteerden een stijging van de **omzet** van 20,8 % voor 2021 als geheel ten opzichte van 2020. Uit de drie sectoren is de chemiesector (C20), die het meeste steeg na de coronacrisis maar ook degene met de grootste omzetsdaling gedurende de crisis. De stijging van de omzet bedroeg immers 31,5 % voor de chemiesector, in 2021, terwijl die van de farmaceutische industrie (C21) en de kunststof- en rubbersector (C22) beperkt bleef tot respectievelijk 4,4 % en 18 % voor die periode. De omzetgroei voor de kunststof- en rubbersector is significant gezien de kleine omzetsdaling gedurende de crisis.

De **productie** in de sectoren van de chemische industrie (C20-C22) kende een stijging in 2021 ten opzichte van 2020 (+45,2 %) als gevolg van een gevoelige groei in de farmaceutische industrie (C21).

In 2021 kende het aantal arbeidsplaatsen voor alle drie sectoren (C20-C22) samen opnieuw een stijging ten opzichte van het jaar ervoor, met dan 96.979 arbeidsplaatsen. Het is het beste resultaat voor de periode 2017-2021. Het aantal **voltijdsequivalenten** nam eveneens toe in 2021.

Voor alle drie sectoren (C20-C22) samen vertoont **de handelsbalans een overschot** van 32,7 miljard euro. Op een gedetailleerder niveau noteerde enkel de vervaardiging van farmaceutische basisproducten (C21.1) een handelstekort van 684 miljoen euro.

In 2021 tellen alle drie sectoren (C20-C22) samen 2.224 **btw-plichtige ondernemingen**, bijna allemaal kmo's (96,3 %). Bovendien gaat het dan nog grotendeels om micro-ondernemingen, d.w.z. ondernemingen met minder dan vijf werknemers (64,5 %).

Chemie (C20)

De chemische nijverheid (C20) kende een bijzonder positieve evolutie in 2021. Met uitzondering van een lager overschot op de handelsbalans evolueerden alle bestudeerde economische indicatoren in gunstige richting, met hun beste resultaat voor de periode 2017-2021. Zo kende de omzet een piek, werden de investeringen opgedreven en was de productie dynamischer. Het aantal arbeidsplaatsen in de chemische nijverheid lag hoger, net als de loonmassa, en het aantal werkgevers in de sector nam toe. De oprichtingen van ondernemingen waren talrijker, terwijl de schrappingen van ondernemingen verminderden. De ondernemingsdynamiek was dus bijzonder goed in 2021. Het aantal btw-plichtige ondernemingen vervolgde zijn stijgende trend. Het aantal failliet verklaarde ondernemingen nam af en het aantal verloren jobs als gevolg van faillissementen was bijzonder gering, wat positief is voor de sector. De uitvoer en de invoer tot slot getuigden van een aanzienlijke dynamiek. In het eerste deel van 2022 kende de sector gemengde resultaten. Terwijl de omzet en de investeringen een stijging kenden in het eerste kwartaal, vertoont de productie evenwel een daling in dezelfde periode. In het eerste kwartaal van 2022 nam het aantal arbeidsplaatsen opnieuw toe, hoewel het aantal werkgevers een daling vertoonde. In de eerste helft van het jaar werden er reeds twee faillissementen opgetekend, die tot verlies leidden van vier jobs. De dynamiek van de internationale handel tot slot hield verder aan, maar was opmerkelijker voor de invoer dan voor de uitvoer, wat leidde tot een nieuwe vermindering van het saldo op de handelsbalans.

Farmaceutische industrie (C21)

De farmaceutische industrie (C21) kende in 2021 globaal een goed jaar, hoewel sommige indicatoren ongunstig evolueerden. Onder de elementen die de positieve evolutie van de farmaceutische industrie ondersteunden vinden we met name een toename van de omzet van de sector evenals een toename van de investeringen en een intensievere productie. De farmaceutische industrie telde daarenboven een groter aantal arbeidsplaatsen en noteerde een grotere loonmassa. Er waren meer oprichtingen van ondernemingen en het aantal btw-plichtige ondernemingen kende een stijging. De buitenlandse handel van de farmaceutische industrie was tevens bijzonder dynamisch en noteerde forse groeicijfers zowel voor de invoer als voor de uitvoer. Daarnaast verbeterde het saldo op de handelsbalans, dat zelfs meer dan verdubbelde ten opzichte van het jaar ervoor. Al die indicatoren vertonen hun beste resultaat voor de periode 2017-2021. De farmaceutische industrie telde een faillissement en een verloren job als rechtstreeks gevolg daarvan, hetgeen een vergelijkbare situatie is met die van 2020. In 2021 werd een schaduw geworpen over de farmaceutische industrie door twee zaken: een vermindering van het aantal werkgevers in de sector en een vrij sterke toename van het aantal geschrapte ondernemingen. In het eerste deel van 2022 loopt de evolutie meer uiteen. Terwijl de investeringen en de productie verder bleven toenemen, net als de tewerkstelling en de buitenlandse handel, nam de omzet af, evenals het aantal werkgevers. De farmaceutische industrie telt reeds twee faillissementen in de eerste helft van 2022 en het aantal verloren jobs liep op tot reeds jarenlang ongekennde hoogten. Tot slot verslechterde het saldo van de handelsbalans ten opzichte van het jaar ervoor.

Kunststof- en rubberindustrie (C22)

De sector vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) kende in 2021 globaal een gunstig jaar, gekenmerkt door de hervatting van de activiteit na een moeilijk jaar met de coronacrisis. De meeste economische indicatoren gingen terug in stijgende lijn, en verschillende daarvan haalden hun beste resultaat voor de periode 2017-2021. Meer bepaald groeiden de omzet, de productie, het aantal arbeidsplaatsen en de loonmassa en bereikten die zelfs een piek in 2021. Dat geldt tevens voor de uitvoer en de invoer, die voordeel haalden uit een opleving van de

wereldwijde bedrijvigheid. De investeringen namen toe zonder evenwel hun beste resultaat van de laatste vijf jaar te halen. Het aantal opgerichte ondernemingen haalde een recordpeil en het aantal btw-plichtigen vertoonde het beste resultaat voor de waarnemingsperiode. Daarentegen telde men een werkgever minder in 2021, terwijl er ook een onderneming meer failliet ging en het aantal verloren jobs ten gevolge van faillissement fors toenam. De schrappingen van ondernemingen namen fel toe. Het saldo van de handelsbalans daalde licht, hoewel het nog een ruim overschot bleef vertonen. In het eerste deel van 2022 loopt de evolutie sterker uiteen. Sommige indicatoren evolueren gunstig, zoals de omzet, de investeringen, de faillissementen en ook nog de buitenlandse handel, terwijl andere een negatief verloop kenden, met name ziet men een daling van de productie, van het aantal arbeidsplaatsen en van het aantal werkgevers.

De geïnteresseerde lezer vindt meer informatie in hoofdstuk 3 van dit rapport. Dat hoofdstuk bevat gedetailleerde fiches per sector, tot op drie cijfers volgens de NACE-nomenclatuur.

1. Economische context

1.1. België

Vooruitzichten

Nadat de Belgische economische groei zwaar getroffen werd door een wereldwijde gezondheids crisis zonder precedent in 2020, kromp die met 5,4 %. In **2021** heeft de economische activiteit in België zich hersteld door met 6,1 % te groeien. Naar aanleiding van de onzekerheid gepaard met de oorlog in Oekraïne, zijn de vooruitzichten van 2022 en 2023 minder positief. Op basis van de **Economische begroting van September van het Federaal Planbureau** wordt een bbp-groei van België voorspeld van 2,6 % in 2022 en 0,5 % in 2023.

Het economisch herstel van België van de covidpandemie zich naar verwachting doorzetten, zij het in een langzamer tempo, met de verdere versoepeling van de beperkingen in 2022. Volgens het Federaal Planbureau (FPB) wordt in 2022 de groei vooral ondersteund door de particuliere consumptie. In 2023 zou de groei van alle bestedingscomponenten van het bbp aanzienlijk vertragen, met uitzondering van de investeringen van de ondernemingen en van de overheid.

De Europese Commissie stelt dat de hoge inflatie en het dalende consumentenvertrouwen naar verwachting de groei van de particuliere consumptie en de gezinsinvesteringen afremmen. Onzekerheid, hoge kosten als gevolg van inputprijzen en lonen en beperkingen aan de aanbodzijde wegen naar verwachting op de bedrijfsinvesteringen. Anderzijds kunnen het instrument "[Faciliteit voor herstel en veerkracht](#)" en de energietransitie de bruto-investeringen in vaste activa ondersteunen. Verder wordt voor 2022 een vertraging van de import- en exportgroei verwacht, als gevolg van minder gunstige ontwikkelingen in de wereldhandel.

Tabel 1-1. Economische groeivooruitzichten en inflatie (CPI) in België

In %, tenzij anders vermeld

België	2020	2021	2022 (r)	2023 (r)
bbp	-5,4	6,1	2,6	0,5
Finale consumptiebestedingen van huishoudens en IZW's	-8,3	5,5	4,2	0,8
Finale consumptiebestedingen van de overheid	0,0	4,8	2,9	-0,3
Bruto vaste kapitaalvorming	-5,1	4,9	-0,3	1,8
Uitvoer (goederen en diensten)	-5	11,3	4,0	1,1
Invoer (goederen en diensten)	-5,6	10,7	4,5	1,4
Netto-uitvoer (bijdrage in procentpunt)	0,4	0,6	-0,2	-0,3
Totale inflatie (CPI)	0,7	2,4	9,3	6,7

Nota: IZW = Instellingen zonder winstoogmerk.

Bron: Federaal Planbureau (Economische begroting - [Economische vooruitzichten 2022-2023](#), 8 september 2022 en [inflatievooruitzichten](#), 4 oktober 2022).

Volgens het Federaal Planbureau zou de jaarlijkse **inflatie**, gemeten aan de hand van de consumentenprijsindex (CPI), na een vertraging van 0,7 % in 2020 en een versnellen naar 2,4 % in 2021, stijgen tot 9,3 % in 2022, waarna die terug zou dalen in 2023 (6,7 %), terwijl ze op een bijzonder hoog niveau blijft.

Voor de stijgende inflatie, die niemand spaart, huishouders en bedrijven, zijn vooral energie-intensieve sectoren de dupe van de stijgende energie- en brandstofprijzen door de handelssancties tegen Rusland. Dat is problematisch ook voor de **chemiesector**. Ook zelfstandigen en kleine

bedrijven, met name in de levensmiddelensector, worden sterk getroffen door de stijging van de energieprijzen. Dat geldt met name voor bakkerijen en frituren, die beschikken over koelruimten die niet kunnen worden stilgelegd, alsmede over de voor hun activiteit benodigde apparatuur (ovens, frituses, enz.).

Bevoorradingproblemen in de waardeketen, door onder andere de aanhoudende oorlog en de nog steeds geldende covid-19-maatregelen in China, drijven ook inputprijzen op en dragen zo bij tot een stijgende inflatie.

Door een combinatie van volgende factoren:

- inflatie
- hoge energie- en brandstof inflatie
- onzekerheid door de oorlog met als gevolg een gedaald ondernemers- en consumentenvertrouwen
- onzekerheden over de aanvoerketen

Zullen veel sectoren, en met name de chemische sector, in 2022 onder druk komen te staan.

1.2. De Europese Unie en de rest van de wereld

De oorlog tussen Rusland en Oekraïne tempert niet alleen de groeiprognoses van de Belgische economie, maar ook die van Europa en de rest van de wereld. Tabel 1-2 geeft een overzicht van de prognoses van het IMF in oktober, en de mate waarin die gewijzigd werden ten opzichte van de prognoses van juli.

Tabel 1-2. Bbp-groeivoorzichten in de internationale omgeving

Bbp-groei (in %)			Bbp-groeivoorzichten, oktober (IMF)		Verschil met juli (IMF)	
Internationale omgeving	2020	2021	2022 (r)	2023 (r)	2022 (r)	2023 (r)
Wereld	-3,0	6,0	3,2	2,7	0,0	-0,2
Verenigde Staten	-3,4	5,7	1,6	1,0	-0,7	0,0
Opkomende- en ontwikkelingslanden	-2,0	6,8	3,8	4,4	-1,0	-0,3
China	2,2	8,1	3,2	4,4	-0,1	-0,2
Eurozone	-6,1	5,2	3,1	0,5	0,5	-0,7
België	-5,7	6,2	2,4	0,4	n.b.	n.b.
Duitsland	-3,7	2,6	1,5	-0,3	0,3	-1,1
Frankrijk	-7,9	6,8	2,5	0,7	0,2	-0,3
Nederland	-3,9	4,9	4,5	0,8	n.b.	n.b.
Verenigd Koninkrijk	-9,3	7,4	3,6	0,3	0,4	-0,2
Japan	-4,6	1,7	1,7	1,6	0,0	-0,1

(r) = ramingen

Bron: IMF ([World Economic Outlook](#), Oktober 2022).

Volgens de laatste groeiprognoses van het IMF van oktober 2022 zou het **mondiale bbp** vertragen van een groei van 6 % in 2021 naar 3,2 % in 2022 en zou dat verder vertragen naar 2,7 % in 2023. Het betreft hier overigens een neerwaartse bijstelling van de economische groei die verwacht wordt voor 2023. Ook de **Verenigde Staten** zouden een vertraging van hun economische groei kennen, en wel een meer uitgesproken vertraging. De groei van het bbp in de **eurozone** zou eveneens vertragen, van 5,2 % in 2021 naar 3,1 % in 2022 en vervolgens naar 0,5 % in 2023. Er worden evenwel verschillen tussen de landen onderling vastgesteld. Terwijl de groei van het bbp zou vertragen in **België**, **Frankrijk** en **Nederland** in 2022 en 2023, zou Duitsland zelfs een economische recessie kennen (-0,3 % groei van het bbp) in 2023. De groeivoorzichten voor

Duitsland werden trouwens naar beneden bijgesteld voor 2023 ten opzichte van de prognoses van juli 2022.

China zou een vertraging van zijn economische groei kennen, van 8,1 % in 2021 naar 3,2 % in 2022. De groei van het Chinese bbp zou evenwel terug gaan stijgen in 2023 (+4,4 %), hoewel die groei naar beneden werd bijgesteld ten opzichte van de vooruitzichten van juli 2022.

Onder de mogelijke **verklaringen voor die vertragingen en neerwaartse herzieningen** van de groei noemt het IMF vooral volgende zaken:

- de **inflatie**, die nooit geziene hoogten bereikt sinds tientallen jaren,
- de **verstrenging van de financiële voorwaarden** in de meeste regio's,
- de Russische **invasie van Oekraïne**,
- het aanhouden van de **COVID-19-pandemie**.

1.3. Green Deal - Chemicals Strategy for Sustainability - Reach

Op 14 oktober 2020 publiceerde de Europese Commissie de **Chemicals Strategy for Sustainability (CSS)**¹. Het CSS kan aanzien worden als een van de meest ingrijpende evoluties van het Europese chemische beleid sinds REACH² en wil een langetermijnvisie vastleggen voor een “toxic-free environment”. De strategie kadert volledig in de Green Deal en het Europese actieplan voor circulaire economie.

De strategie omvat **vijf werkvelden**.

Als eerste de **innovatie voor veilige en duurzame chemische stoffen**. Dat onderdeel steunt vooral op de principes van “safe and sustainable-by-design” (SSbD) en niet-toxische materiaalcycli, maar wil daarenboven de productie van chemische stoffen vergroenen en digitaliseren, alsook de strategische autonomie van de EU verhogen. In maart 2022 leverde het Joint Research Centre een technisch rapport³ af waarin een kader wordt voorgesteld voor het definiëren van SSbD-criteria en hoe die gebruikt worden voor de evaluatie van chemicaliën en materialen. Een andere belangrijke mijlpaal is de publicatie van de “Restrictions Roadmap” in april 2022 die onder andere als bedoeling heeft om stakeholders toe te laten zo vroeg mogelijk de nodige maatregelen te treffen (bijvoorbeeld de substitutie de geïmporteerde chemicaliën).

Ten tweede behelst de strategie een **sterker juridisch kader om urgente milieu- en gezondheidsproblemen aan te pakken**. Een belangrijk onderdeel daarvan is de grondige herziening van de REACH-verordening die volgens de meest recente officiële informatie in 2023 afgerond zou moeten worden.

Een derde aspect betreft de **consolidatie en vereenvoudiging van het juridisch kader door de rol van het European Chemicals Agency (ECHA) te versterken**. De afgelopen jaren heeft het ECHA reeds vele taken gerelateerd aan het beheer van chemicaliën overgenomen, maar de Commissie wil dit formaliseren in specifieke verordening die in de loop van 2023 goedgekeurd zou moeten worden.

Als vierde ambieert die strategie tevens een **robuuste en uitgebreide kennisbasis op te bouwen door REACH te gebruiken** om meer informatie te verkrijgen over de gebruikte chemische stoffen in de EU en die informatie vervolgens aan te wenden om betere, meer gerichte en door wetenschap gedreven beslissingen te nemen.

Tot slot wenst de strategie het **voorbeeld te geven voor een degelijk globaal beheer van chemische stoffen**. Het doel daarbij is om tot meer harmonisatie van standaarden en normen te komen, derde landen te ondersteunen in het nakomen van internationale verplichtingen en ook verboden chemische stoffen niet te exporteren.

¹ Europese Commissie (2020), [Strategie voor chemische stoffen](#).

² REACH staat voor de verordening over de registratie, evaluatie, autorisatie en beperking van chemische stoffen (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals).

³ Joint Research Center (2022), [Safe and sustainable by design chemicals and materials, Framework for the definition of criteria and evaluation procedure for chemicals and materials](#).

In België was koepelfederatie **Essenscia een van de eerste industriefederaties in Europa die reeds in 2009 een sectoraal duurzaamheidsverslag publiceerde**. Duurzaamheid staat vandaag meer dan ooit centraal in het beleid, met name met de wereldwijde Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG11) en bovengenoemde Green Deal.

Vier uitdagingen worden door de federatie naar voren geschoven⁴, parallel met de Europese doelstellingen. Ze betreffen de transitie naar een slimme en circulaire koolstofeconomie, het faciliteren van een competitieve en klimaatneutrale energie, het investeren in hoogst efficiënte productieprocessen en “circulaire koolstof” (bijvoorbeeld via koolstofafvang en -gebruik) en het duidelijk stellen een toekomstgericht industrieel beleid rekening houdt met de globale dimensie en klimaatproblematiek.

⁴ Essenscia (2021), <https://essensciaforsustainability.be/nl/>

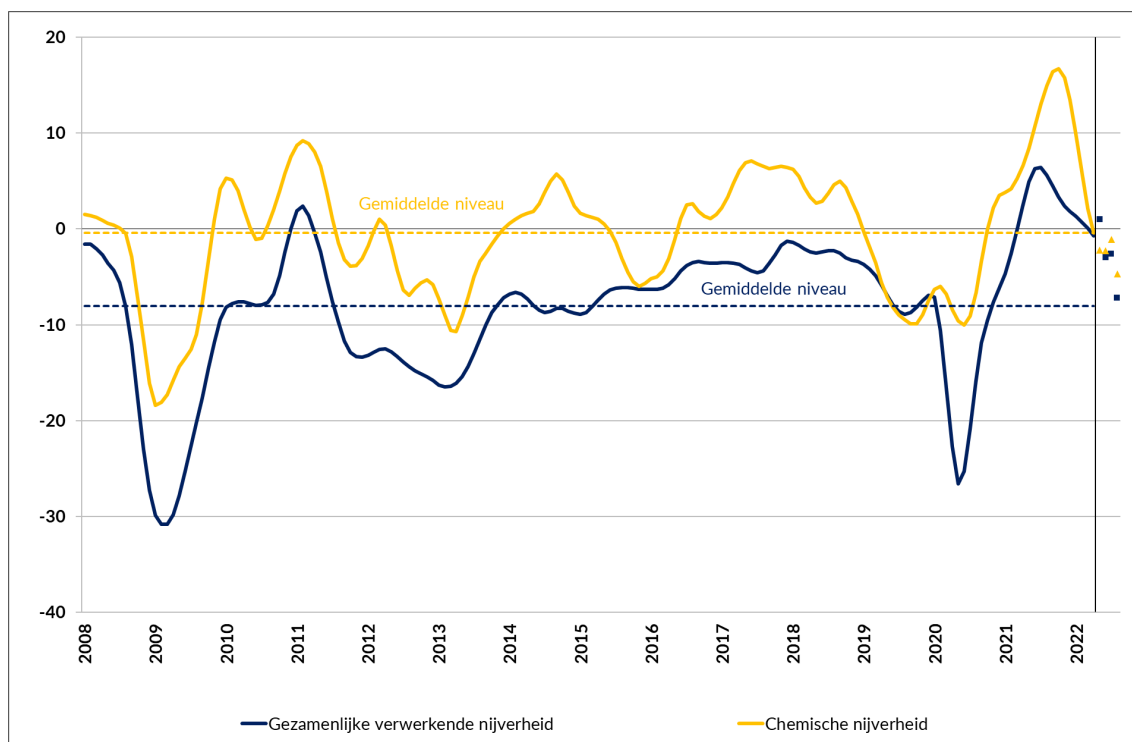
2. Algemene weergave van de sectoren

2.1. Conjunctuur

Chemie (inclusief de farmaceutische industrie)

De **afgevlakte conjunctuurcurve** van de verwerkende nijverheid zoals te zien in grafiek 2-1 bestrijkt de periode van januari 2008, van bij het begin van de financieel-economische crisis, tot april 2022. Die afgevlakte curve werd aangevuld met bruto gegevens voor de vier volgende maanden, meer bepaald van mei 2022 tot augustus 2022. Het doel van dat overzicht is om de impact van de twee crisissen - de financieel-economische crisis en de coronacrisis - op het ondernemersvertrouwen in perspectief te plaatsen, alsook de huidige situatie met betrekking tot de oorlog tussen Oekraïne en Rusland.

Grafiek 2-1. Bruto afgevlakte conjunctuurcurve in de verwerkende nijverheid en in de chemiesector (a)

(a) NACE Code : 20.1, 20.2, 20.3, 20.4, 20.5, 21.1 et 21.2

Bron: NBB, conjunctuurenquêtes.

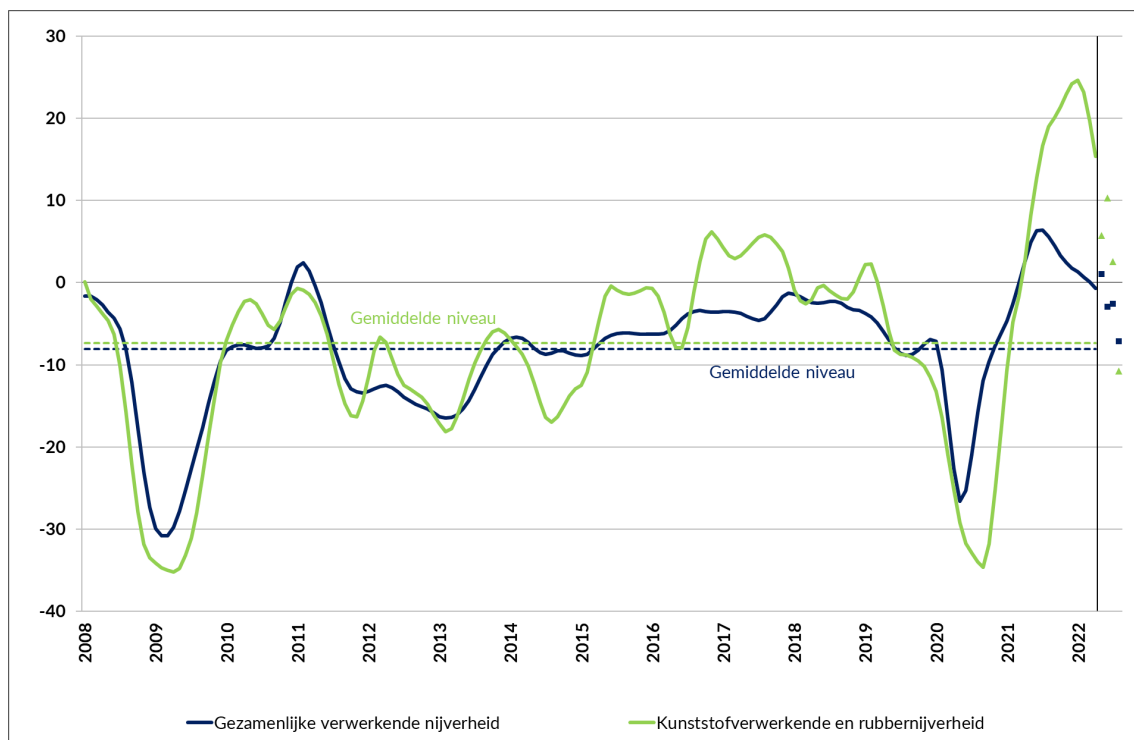
De **conjunctuurcurve voor de chemiesector** sluit vrij goed aan bij het profiel van de verwerkende nijverheid. De schok van de coronacrisis van 2020 bleek een minder ingrijpend effect te hebben voor de chemische sector dan voor de verwerkende nijverheid. Sinds de crisis na de oorlog tussen Oekraïne en Rusland lijkt de chemische sector echter te convergeren met de curve van de verwerkende nijverheid.

Terwijl het werkgeversvertrouwen in 2021 zowel in de verwerkende nijverheid als in de chemische sector verslechterde, was de verslechtering het grootst in de chemische sector, hoewel ze daar iets later inzette. De bruto gegevens tonen een verdere **verslechtering van het vertrouwensklimaat van de ondernemers**, dat zelfs onder het gemiddelde van de lange periode zou zakken voor de chemische sector.

Kunststof- en rubbersector

In tegenstelling tot de **chemiesector** (C20-21) lijkt de **rubber- en kunststofsector (C22)** zwaarder getroffen te zijn door de coronacrisis, en het ondernemersvertrouwen van die sector lag in 2021 zelfs onder dat van de ondernemers van de industrie in zijn geheel. De coronacrisis trof voornamelijk de evaluatie van de orderboekjes, de vraagvooruitzichten en de tewerkstellingsvooruitzichten van de werkgevers. Na twee dieptepunten op rij, respectievelijk in juni 2020 voor de verwerkende nijverheid en in november 2020 voor de rubber -en kunststofindustrie, gingen de curves vervolgens terug stijgen, om ruim boven hun gemiddelde peil uit te stijgen. De laatste bruto gegevens over de maanden mei 2022 tot augustus 2022 tonen echter een verslechtering van het ondernemersvertrouwen van de sector kunststof en rubber, dat convergeert met de verwerkende nijverheid.

Grafiek 2-2. Bruto afgevlakte conjunctuurcurve in de rubber- en kunststofindustrie en in de verwerkende nijverheid

Bron: NBB (stat. NBB), conjunctuurenquêtes.

2.2. Toegevoegde waarde

In 2021 bedroeg de **toegevoegde waarde** die gecreëerd werd door de chemische (C20), de farmaceutische (C21) en de rubber- en kunststofindustrie (C22) samen met de andere niet-metaalhoudende minerale producten (C23) bijna 25,7 miljard euro, tegenover 25,1 miljard euro een jaar eerder. Dat is goed voor 5,7 % van de totale toegevoegde waarde die gecreëerd werd door de Belgische economie in 2021. Het gewicht van die sectoren in de creatie van toegevoegde waarde is in 2021 ook afgenomen, terwijl het in de voorgaande jaren was toegenomen, zoals geïllustreerd in tabel 2-1. Onder die vier industrietakken is het overigens de farmaceutische industrie (C21) die het grootste deel voor haar rekening neemt met een toegevoegde waarde van 10,3 miljard euro, gevolgd door de chemische nijverheid (C20) met 9,7 miljard euro. Er zij ook opgemerkt dat de toegevoegde waarde van de farmaceutische industrie (C21) in 2021 is gedaald, terwijl zij in de andere sectoren is gestegen.

Tabel 2-1. Toegevoegde waarde van de sectoren

Bedragen in miljoen euro.

Bedrijfstak	2017	2018	2019	2020	2021
Totale toegevoegde waarde	397.034,3	410.200,8	427.315,1	412.663,2	447.378,0
Vervaardiging van chemische producten (C20)	9.109,4	9.201,8	8.577,5	8.570,0	9.718,3
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (C21)	6.956,2	8.260,5	10.700,8	11.489,6	10.299,9
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof (C22) en van anderen nietmetaalhoudende minerale producten (C23)	4.928,5	4.890,4	5.072,0	5.086,1	5.643,1
C20-C23	20.994,1	22.352,7	24.350,3	25.145,7	25.661,3
<i>Gewicht</i>	<i>5,3%</i>	<i>5,4%</i>	<i>5,7%</i>	<i>6,1%</i>	<i>5,7%</i>

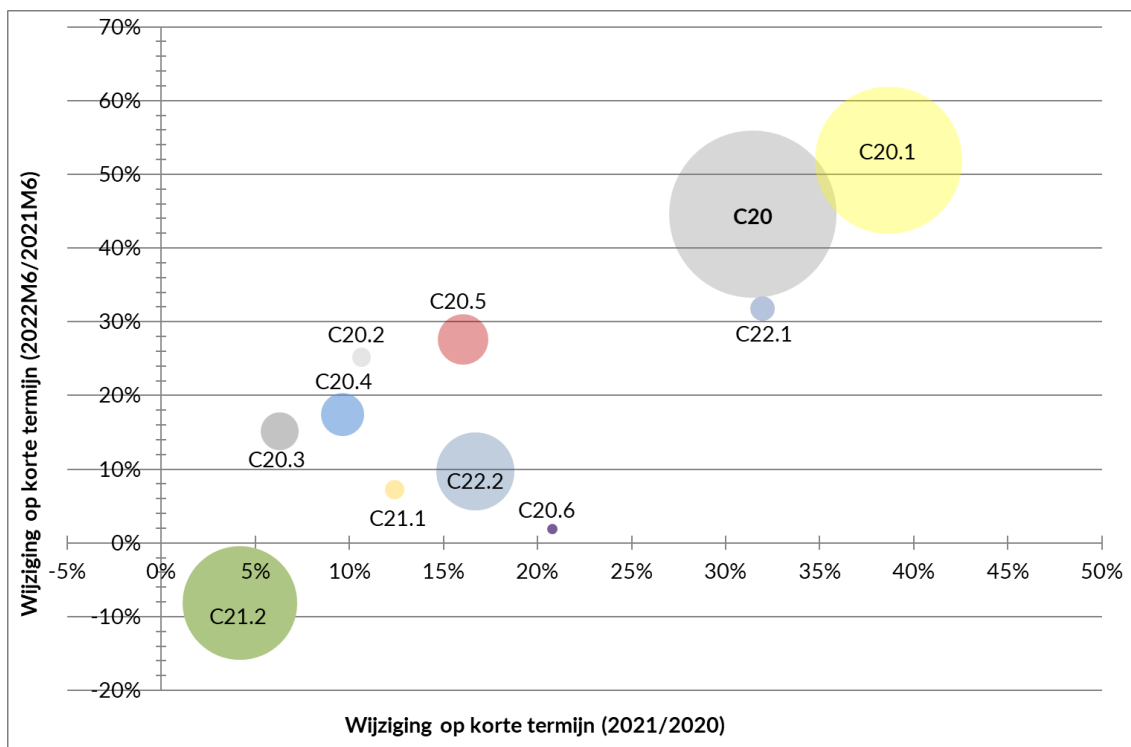
Bron: Nationale Bank van België (NBB.Stat – gedetailleerde rekeningen in 38 sectoren)

2.3. Omzet

De sectoren van de chemische industrie (C20-C22) noteerden een stijging van 20,8 % voor 2021 als geheel ten opzichte van 2020. Uit de drie sectoren is de **chemiesector** (C20), die het meeste steeg na de coronacrisis maar ook degene met de grootste omzetsdaling in 2020 op jaarbasis (-10,6 %). De stijging van de omzet bedroeg immers 31,5 % voor de chemiesector (C20), in 2021, terwijl die van de **farmaceutische industrie** (C21) en de **kunststof- en rubbersector** (C22) beperkt bleef tot respectievelijk 4,4 % en 18 % voor die periode. De omzetgroei voor de kunststof- en rubbersector (C22) is significant gezien de kleine daling op jaarbasis in 2020 (-0,2 %).

Als men kijkt naar de gegevens van de eerste zes maanden van 2022 ten opzichte van de eerste zes maanden van 2021, ziet men dat de omzet van alle drie sectoren samen toenam met 23,7 %. De **chemische industrie** kende een omzetstijging van 44,6 %, terwijl de sector **farmaceutische industrie** een omzetsdaling noteerde van 7,7 %. De omzet van de sector **kunststof en rubber** steeg met 11,6 % tijdens deze periode en zou dan ook een recordpeil kunnen halen in 2022.

Grafiek 2-3. Verloop van de omzet in de chemische industrie als geheel

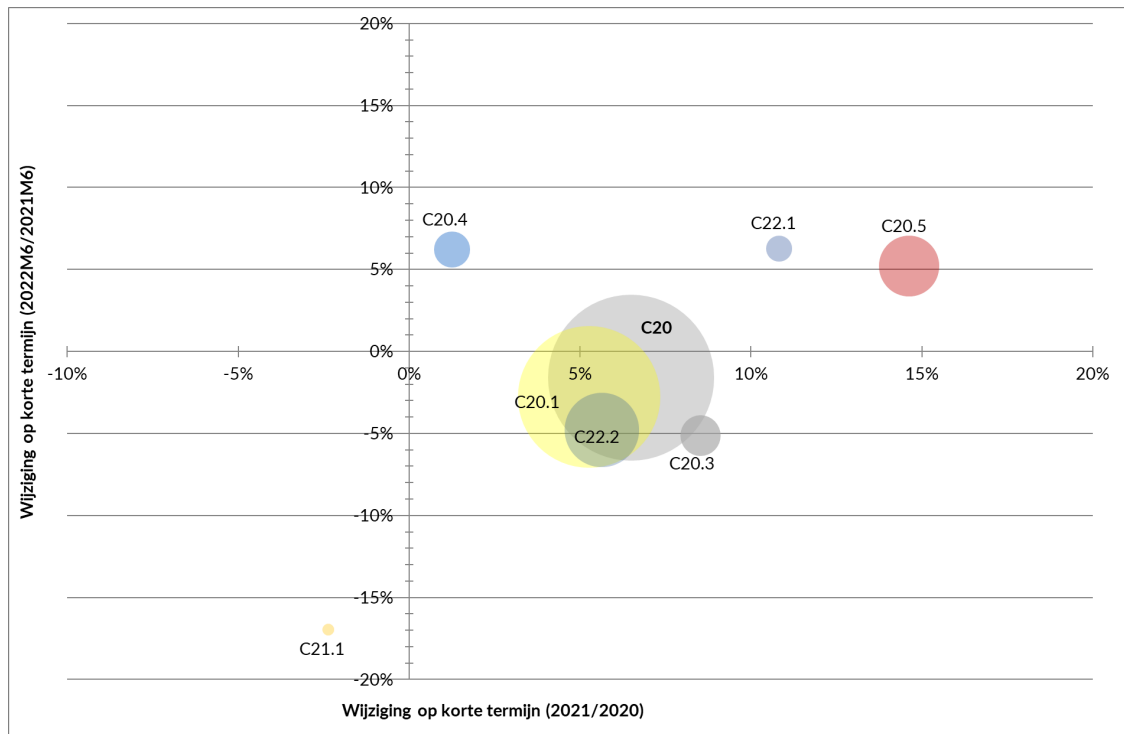
Bron: Statbel.

2.4. Productie volgens Prodcum - indexes

De productie in de sectoren van de chemische industrie (C20-C22) kende een stijging in 2021 ten opzichte van 2020 (+45,2 %) als gevolg van een gevoelige groei in de **farmaceutische industrie** (C21). De productie van deze laatste nam toe met 111,5 %, terwijl de twee andere sectoren, de **chemie** (C20) en de **kunststof en rubber** (C22) een stijging van hun productie optekenden met respectievelijk 6,5 % en 6,2 %.

Voor de eerste zes maanden van 2022 steeg de productie met 4,0 % vergeleken met het jaar ervoor, voornamelijk dankzij de toename van de productie in de **farmaceutische industrie** (C21; +7,5 %). De twee andere sectoren noteerden een daling van hun productie, van 1,6 % voor de **chemie** (C20) tot 3,6 % voor de **kunststof en rubber** (C22).

Grafiek 2-4. Verloop van de productie-index (Prodcum) in België in de chemische industrie als geheel

Bron: Statbel, gegevens in volume, bruto gegevens. Voor een goede leesbaarheid van de grafiek werd de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2) er niet in opgenomen.

2.5. Tewerkstelling

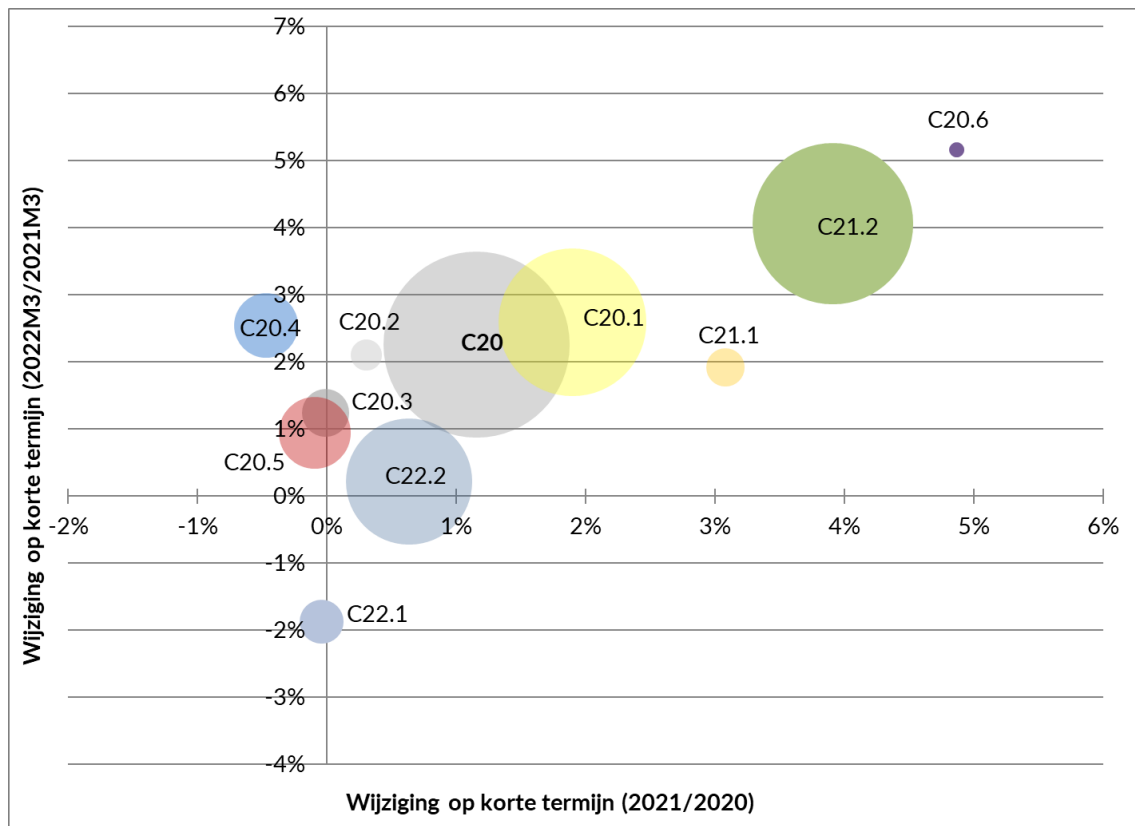
In dit rapport wordt de tewerkstelling geanalyseerd volgens het concept « **arbeidsplaatsen** ».

In 2021 kende het aantal arbeidsplaatsen voor alle drie sectoren (C20-C22) samen opnieuw een stijging ten opzichte van het jaar ervoor, van 95.140 arbeidsplaatsen in 2020 naar 96.979 arbeidsplaatsen in 2021, dat zijn 1.839 extra arbeidsplaatsen. Dit betekent een toename met 1,9 % van het aantal arbeidsplaatsen. Het is trouwens het beste resultaat voor de hele beschouwde periode.

De tewerkstelling nam vooral toe in de farmaceutische industrie (C21), die 33.234 arbeidsplaatsen telde in 2021, dat zijn 1.237 arbeidsplaatsen meer dan in 2020. De chemische nijverheid (C20) noteerde een toename van 480 arbeidsplaatsen en telde daarmee 42.003 arbeidsplaatsen in 2021. De **vervaardiging van producten van rubber of kunststof** (C22) tot slot tekende een lichtere stijging van het aantal arbeidsplaatsen op (+ 121 ten opzichte van 2020) en telde 21.742 arbeidsplaatsen in 2021. De arbeidsplaatsen van de drie sectoren samen haalden een piek in 2021 voor de beschouwde periode.

In de loop van het eerste kwartaal van 2022 vervolgde het aantal arbeidsplaatsen zijn groei voor de drie sectoren samen. Ten opzichte van dezelfde periode van 2021 werden 1.297 extra arbeidsplaatsen gecreëerd in de farmaceutische industrie (C21) en 941 in de chemische nijverheid (C20). Daarentegen telde de **vervaardiging van producten van rubber of kunststof** (C22) twee arbeidsplaatsen minder.

Grafiek 2-5. Verloop van de tewerkstelling (arbeidsplaatsen) in de chemische sectoren

Bron: Gecentraliseerde statistieken van de RSZ, gemiddelden van de periode.

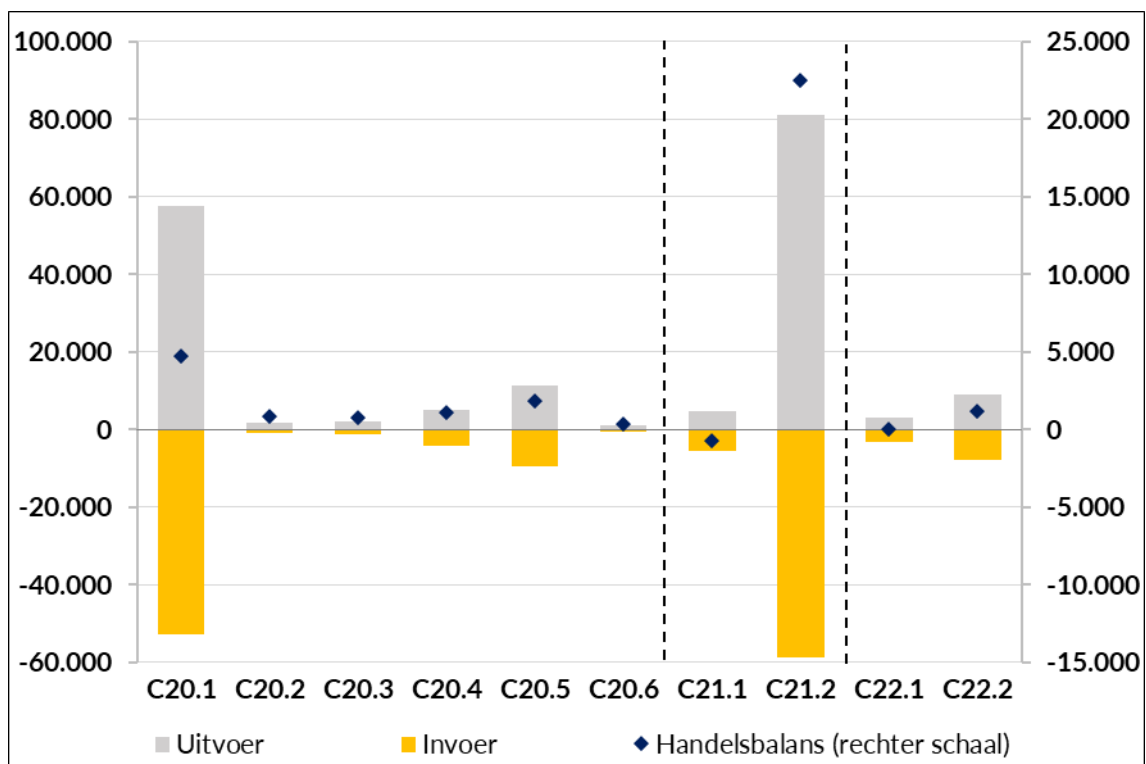
Voor de tewerkstelling volgens de benadering van het aantal **voltijdsequivalenten** (vte) werd er ook een toename van het aantal vte genoteerd in 2021 ten opzichte van 2020. Het aantal vte in 2021 lag overigens hoger dan in 2019. Wel onderging deze benadering vanuit de tewerkstelling het effect van de coronacrisis. De coronamaatregelen die genomen werden in 2020, zoals het verplicht fysieke afstand houden en het gebruik van tijdelijke werkloosheid, leidden tot een vermindering van de gepresteerde uren en derhalve ook van het aantal vte, maar verhinderden niet dat het aantal arbeidsplaatsen behouden bleef. Met het hervatten van de normale bedrijvigheid in 2021 hoeft het dan ook niet te verbazen dat er een nieuwe toename van het aantal vte vastgesteld kan worden. De **farmaceutische industrie** (C21) kende de meest forse stijging van het aantal vte in 2021 (+1.160 vte ten opzichte van 2020), gevolgd door de **vervaardiging van producten van rubber of kunststof** (C22) met 755 bijkomende vte en door de **chemische nijverheid** (C20) met 724 bijkomende vte. In het eerste kwartaal van 2022 noteerden deze drie sectoren een nieuwe toename van het aantal vte ten opzichte van dezelfde periode van 2021. Het gaat daarbij om 1.092 vte meer voor de **farmaceutische industrie** (C21), 1.061 vte meer voor de **chemische nijverheid** (C20) en 309 vte meer voor de **vervaardiging van producten van rubber of kunststof** (C22).

2.6. Buitenlandse handel

In 2021 vertonen de meeste geanalyseerde subsectoren een overschot op de handelsbalans. Enkel de vervaardiging van farmaceutische basisproducten (C21.1) noteerde een handelstekort van 684 miljoen euro. In de chemische nijverheid vinden de handelsverrichtingen voornamelijk plaats in de vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vormen (C20.1). Het is ook deze subsector die het hoogste handelssaldo vertoont in de chemische nijverheid met meer dan 4,7 miljard euro. Het handelsoverschot van de farmaceutische industrie bedraagt om en bij de 22 miljard euro, getrokken door de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2). Terwijl, tot slot, de vervaardiging van producten van rubber (C22.1) een licht positieve handelsbalans vertoont (22,9 miljoen euro), kent de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2) een veel groter overschot, namelijk van zowat 1,2 miljard euro. Globaal is België dus een netto invoerder van chemische en farmaceutische producten en van rubber en kunststoffen.

Grafiek 2-6. Situatie van de handelsbalans in 2021

In miljoen euro

Bron: Nationale Bank van België, communautair concept.

2.7. Ondernemingen volgens grootte

Dit deel biedt een overzicht van de verdeling van het aantal btw-plichtige ondernemingen per klasse van tewerkstelling. De 2.224 btw-plichtige ondernemingen die de chemische sector in het geheel telt (C20-C22) in 2021, zijn zo goed als allemaal kmo's (96,3 %). De meeste zijn bovendien micro-ondernemingen, ondernemingen met minder dan 5 werknemers. De verhouding micro-ondernemingen groeide tussen 2017 en 2021 overigens van 60,7 % naar 64,5 %.

De **chemische nijverheid** (C20) telt 1.024 btw-plichtige ondernemingen in 2021. Daarvan zijn 984 kmo's van minder dan 250 werknemers en twee derde zijn micro-ondernemingen van minder dan 5 werknemers.

De **farmaceutische industrie** (C21) telt 245 btw-plichtige ondernemingen in 2021. Daarvan zijn er 229 kmo's van minder dan 250 werknemers en 177 daarvan zijn micro-ondernemingen met minder dan 5 werknemers. Dat is goed voor 72,2 % van de btw-plichtigen van de farmaceutische industrie. Van de drie bestudeerde sectoren is het in de farmaceutische industrie dat de verhouding micro-

ondernemingen het hoogst is. Het is ook in de farmaceutische industrie dat het aandeel grote ondernemingen (+250 werknemers) het hoogst is, goed voor 6,5 % van de btw-plichtige ondernemingen van de farmaceutische industrie in 2021.

De **vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22)** telt 955 btw-plichtige ondernemingen in 2021, waarvan 928 kmo's van minder dan 250 werknemers. Die sector telt daarnaast 577 micro-ondernemingen van minder dan 5 werknemers.

Tabel 2-2. Verdeling van het aantal btw-plichtige ondernemingen volgens klasse van tewerkstelling

NACE Code	Klasse	2017	2018	2019	2020	2021	Gewicht in 2017	Gewicht in 2021
C20	< 5 werknemers	515	548	575	613	680	60,8%	66,4%
	5 - 9 werknemers	52	52	58	61	59	6,1%	5,8%
	10 - 19 werknemers	55	50	47	45	49	6,5%	4,8%
	20 - 49 werknemers	76	78	90	84	87	9,0%	8,5%
	50 - 249 werknemers	109	109	107	108	109	12,9%	10,6%
	> 250 werknemers	40	40	40	40	40	4,7%	3,9%
	Totaal	847	877	917	951	1.024	100%	100%
C21	< 5 werknemers	142	158	159	167	177	70,3%	72,2%
	5 - 9 werknemers	8	7	9	12	9	4,0%	3,7%
	10 - 19 werknemers	7	8	12	14	12	3,5%	4,9%
	20 - 49 werknemers	11	10	12	13	13	5,4%	5,3%
	50 - 249 werknemers	19	23	20	20	18	9,4%	7,3%
	> 250 werknemers	15	14	14	15	16	7,4%	6,5%
	Totaal	202	220	226	241	245	100%	100%
C22	< 5 werknemers	546	556	537	562	577	58,6%	60,4%
	5 - 9 werknemers	78	81	83	78	78	8,4%	8,2%
	10 - 19 werknemers	87	92	85	83	82	9,3%	8,6%
	20 - 49 werknemers	115	113	113	107	106	12,3%	11,1%
	50 - 249 werknemers	85	85	84	85	85	9,1%	8,9%
	> 250 werknemers	21	22	23	25	27	2,3%	2,8%
	Totaal	932	949	925	940	955	100%	100%
C20-C22	< 5 werknemers	1.203	1.262	1.271	1.342	1.434	60,7%	64,5%
	5 - 9 werknemers	138	140	150	151	146	7,0%	6,6%
	10 - 19 werknemers	149	150	144	142	143	7,5%	6,4%
	20 - 49 werknemers	202	201	215	204	206	10,2%	9,3%
	50 - 249 werknemers	213	217	211	213	212	10,8%	9,5%
	> 250 werknemers	76	76	77	80	83	3,8%	3,7%
	Totaal	1.981	2.046	2.068	2.132	2.224	100%	100%

Bron: Statbel.

2.8. Overzichtstabel van het gewicht van de sectoren

Dit deel biedt een overzicht van het gewicht van de chemische nijverheid (C20), de farmaceutische industrie (C21) en de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) in het totaal van de drie sectoren voor verschillende economische indicatoren in 2021. Tabel 2-3 toont de omzet, de tewerkstelling, het aantal btw-plichtige ondernemingen alsook de uitvoer en de invoer van de verschillende sectoren op een 3-cijferige detaillering in de NACE-nomenclatuur.

Tabel 2-3. Samenvattende tabel van het gewicht van de chemische, de farmaceutische en de rubber- en kunststofindustrie

2021	Omzet		Tewerkstelling		Btw-plichtigen		Uitvoer		Invoer		Netto-exporteur
NACE Code	In miljoen euro	Gewicht	Aarbeijdsplaatsen	Gewicht	Aantal	Gewicht	In miljoen euro	Gewicht	In miljoen euro	Gewicht	of netto-importeur?
C20	42.664,6	58,2%	42.003	43,3%	1.024	46,0%	79.083,4	44,7%	69.341,1	48,0%	Netto-exporteur
C20.1	33.019,1	45,0%	26.485	27,3%	303	13,6%	57.648,2	32,5%	52.904,2	36,6%	Netto-exporteur
C20.2	528,2	0,7%	1.146	1,2%	28	1,3%	1.667,1	0,9%	774,6	0,5%	Netto-exporteur
C20.3	2.158,7	2,9%	2.761	2,8%	100	4,5%	2.108,5	1,2%	1.372,8	1,0%	Netto-exporteur
C20.4	2.839,7	3,9%	5.037	5,2%	398	17,9%	5.230,6	3,0%	4.106,1	2,8%	Netto-exporteur
C20.5	3.947,2	5,4%	6.301	6,5%	172	7,7%	11.419,0	6,4%	9.549,3	6,6%	Netto-exporteur
C20.6	171,6	0,2%	275	0,3%	23	1,0%	1.009,8	0,6%	634,1	0,4%	Netto-exporteur
C21	20.523,8	28,0%	33.234	34,3%	245	11,0%	85.818,6	48,5%	64.032,9	44,3%	Netto-exporteur
C21.1	580,3	0,8%	1.773	1,8%	88	4,0%	4.794,0	2,7%	5.478,0	3,8%	Netto-importeur
C21.2	19.943,5	27,2%	31.461	32,4%	157	7,1%	81.024,6	45,7%	58.554,9	40,6%	Netto-exporteur
C22	10.157,1	13,8%	21.742	22,4%	955	42,9%	12.215,4	6,9%	11.012,6	7,6%	Netto-exporteur
C22.1	931,2	1,3%	2.353	2,4%	85	3,8%	3.162,1	1,8%	3.139,2	2,2%	Netto-exporteur
C22.2	9.225,9	12,6%	19.389	20,0%	870	39,1%	9.053,3	5,1%	7.873,4	5,5%	Netto-exporteur
C20-C22	73.345,5	100,0%	96.979	100,0%	2.224	100,0%	177.117,3	100,0%	144.386,6	100,0%	Netto-exporteur

Bronnen: Statbel, RSZ, NBB (communautaire concept), eigen berekeningen.

Van de drie bestudeerde sectoren realiseert de chemische nijverheid (C20) het leeuwendeel van de **omzet** in 2021 (58,2 %), meer bepaald de vervaardiging van chemische basisproducten (C20.1). Ook voor de tewerkstelling is het de chemische nijverheid (C20) die het grootste aantal arbeidsplaatsen telt in 2021, met 42.003 jobs (43,3 %). Op een gedetailleerder niveau is het niettemin de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2) die de grootste tewerkstelling heeft, met 31.461 arbeidsplaatsen. De vervaardiging van producten van kunststof (C22.2) telt de meeste **btw-plichtige ondernemingen** in 2021 met 870 btw-plichtigen (39,1 %), gevolgd door de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4) met 398 btw-plichtigen (17,9 %) en de vervaardiging van chemische basisproducten (C20.1) met 303 btw-plichtigen (13,6 %). De farmaceutische producten (C21.2) zijn de meest door België **uitgevoerde** producten in 2021. Die waren goed voor een uitvoer van bijna 81 miljard euro, dat is 45,7 % van de uitvoer van de drie sectoren samen. Het zijn ook de meest door België **ingevoerde** producten in 2021, met een invoerwaarde van bijna 58,6 miljard euro, dat is 40,6 % van de invoer van de drie sectoren samen. Tot slot is België een **netto uitvoerder** van chemische (C20), farmaceutische (C21) en rubber- en kunststofproducten (C22). Met uitzondering van de vervaardiging van farmaceutische basisproducten (C21.1) ligt de Belgische uitvoer van elke bedrijfstak hoger dan de Belgische invoer in 2021.

3. Sectoranalyse

3.1. Voorstelling van het hoofdstuk

In dit hoofdstuk vindt u in de vorm van fiches een bondig conjunctuuroverzicht voor elk van de sectoren van de chemie, farmaceutische industrie en de verwerking van kunststof en rubber tot op het 3-cijferniveau volgens de NACE-nomenclatuur⁵.

De fiches bestaan uit een beschrijving van de activiteiten die tot de sector behoren, alsmede een gedetailleerde tabel met relevante economische indicatoren. De verschillende indicatoren die er deel van uitmaken zijn:

- de omzet,
- de investeringen,
- de productie-index,
- de productieprijnsindex,
- de tewerkstelling,
- de loonmassa,
- het aantal werkgevers,
- het aantal oprichtingen en schrappingen van ondernemingen,
- het aantal btw-plichtige ondernemingen,
- het aantal faillissementen,
- het aantal verloren banen ten gevolge van faillissementen,
- de uitvoer en de invoer,
- de handelsbalans.

De gebruikte eenheid is miljoen euro voor de indicatoren van de buitenlandse handel en van de activiteit, behalve voor de productie en de productieprijzen, die in indexcijfers zijn uitgedrukt. De tewerkstelling, het aantal werkgevers, en de indicatoren van de ondernemingsdynamiek worden weergegeven in eenheden. Een beschrijving van de verschillende gebruikte indicatoren is te vinden in hoofdstuk 3.2. van dit verslag.

Indien gegevens voor een indicator niet beschikbaar zouden zijn, wordt dat in de gegevenstabel met "n.a." (not available) aangegeven. Als het om vertrouwelijke gegevens gaat, worden deze in de gegevenstabel vermeld met een "C" (vertrouwelijk).

De voornaamste afzetmarkten van de Belgische uitvoer en de voornaamste leveranciers van de Belgische markt (voornaamste partners bij de invoer) worden ook weergegeven in een grafiek met de top 10 voor 2021. Als bijkomende informatie komen de handelsbetrekkingen met die 10 voornaamste handelspartners voor 2020 eveneens in de grafieken voor.

Elke fiche wordt aangevuld met een korte toelichting bij de recente ontwikkelingen van de sector.

⁵ De FOD Economie beschikt tevens over de tabellen met 4-cijferige detaillering volgens de NACE-nomenclatuur. Wie geïnteresseerd is in een van de takken van de chemische nijverheid (C20) of van de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) kan die opvragen bij de verantwoordelijke dienst door een e-mail te sturen naar conjunctuur.conjunctuur@economie.fgov.be met vermelding van de gewenste sector.

3.2. Lijst van indicatoren

3.2.1. Omzet

Definitie: de omzet omvat alle bedragen (exclusief btw) die overeenkomen met de verkoop door de btw-plichtige van goederen en diensten aan derden in België of in het buitenland. Bovendien omvat de omzet alle andere kosten (vervoer, verpakking enz.) die aan de klant worden doorgerekend, ook al worden ze apart in rekening gebracht. Kortingen, verminderingen en disconto's moeten in mindering worden gebracht, evenals de waarde van teruggekomen producten (via creditnota's). Inkomen dat als overige bedrijfsopbrengsten, financieel inkomen of uitzonderlijke opbrengsten in de bedrijfsrekeningen voorkomt, wordt niet tot de omzet gerekend.

Bron van de gegevens: Statbel (btw)

Gebruikte eenheid in de tabellen: miljoen euro

3.2.2. Investerings

Definitie: investeringen zijn de uitgaven (exclusief btw) door de btw-plichtige voor de verwerving van goederen en diensten die een bedrijfsmiddel uitmaken. Het gaat dus om

- oprichtingskosten
- immateriële vaste activa
- terreinen en gebouwen
- installaties
- machines en uitrusting
- meubilair en rollend materieel
- vaste activa in leasing en overige vaste activa

De lonen van het personeel (dat bijvoorbeeld zou worden ingezet om een gebouw te zetten of te verbouwen) en andere sociale lasten en de aankopen van andere diensten, werk en studies (bv. ereloon architect) behoren dus niet tot de investeringen.

Bron van de gegevens: Statbel (btw)

Gebruikte eenheid in de tabellen: miljoen euro

3.2.3. Productie (index)

Definitie: met de index van de industriële productie is het mogelijk de wijziging in volume van de toegevoegde waarde tegen factorkosten over een gegeven referentieperiode op te volgen. De toegevoegde waarde tegen basisprijzen kan als volgt worden berekend: omzet (exclusief btw en soortgelijke aftrekbare belastingen die rechtstreeks aan de omzet zijn gekoppeld) plus de geactiveerde productie, plus andere bedrijfsinkomsten, plus of minus de veranderingen in voorraden, minus de aankopen van goederen en diensten, minus de overige aan producten gebonden belastingen die aan de omzet zijn gekoppeld maar niet aftrekbaar zijn en de ontvangen subsidies op de producten. De productie-index is afkomstig uit de Prodcom-enquête, de maandelijkse enquête over de industriële productie. Die enquête is verplicht. In het kader van de samenwerking tussen de EG-landen wordt gestreefd naar een betere vergelijkbaarheid van de statistische gegevens. Het Statistisch Bureau van de Europese Gemeenschap heeft daarom het initiatief genomen om de gegevens voor industriële productie in alle lidstaten te verzamelen met dezelfde productenlijst, in dezelfde sectoren, enz. Dat initiatief kreeg de naam "Prodcom": "PRODucts of the European COMmunity".

Bron van de gegevens: Prodcom-enquête

Gebruikte eenheid in de tabellen: index 2015=100

3.2.4. Afzetprijzen (index)

Definitie: de afzetprijzenindexen zijn conjunctuurindicatoren die de maandelijkse wijziging van de prijzen in de economische sectoren weerspiegelen. Ze kunnen de eerste aanwijzingen van de inflatiedruk in de economie zijn maar registreren ook het prijsverloop over langere periodes. De globale afzetprijzenindex bestaat uit de indexen van de afzetprijzen op de binnenlandse en de buitenlandse markten.

Bron van de gegevens: Prodcom-enquête

Gebruikte eenheid in de tabellen: index 2015=100

3.2.5. Tewerkstelling

Definitie: het gaat hier om gecentraliseerde gegevens van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ). Die statistieken geven een idee van het aantal arbeidsplaatsen (en lokale vestigingseenheden van werknemers) in een bepaald gewest, provincie of arrondissement. Ze worden bepaald op basis van de vestigingseenheden (of lokale eenheden) van ondernemingen waar werknemers tewerkgesteld zijn.

De statistiek van de arbeidsplaatsen die ingenomen zijn op het einde van een kwartaal bestaat erin het aantal werknemers te tellen die per werkgever op het einde van een kwartaal in dienst zijn. Werknemers die op het einde van een kwartaal door meer dan een werkgever tewerkgesteld zijn, worden meerdere malen geteld. Het verschil tussen het aantal arbeidsplaatsen en het aantal werknemers in dienst is uitsluitend toe te schrijven aan die werknemers met meerdere banen.

Werknemers die tegelijkertijd verschillende functies bij dezelfde werkgever vervullen (zij het onder verschillende statuten, zij het onder verschillende overeenkomsten) nemen slechts één enkele arbeidsplaats in. Enkel de kenmerken van de hoofdbezigheid worden dan in aanmerking genomen. Die wordt geselecteerd op analoge wijze als de hoofdbezigheid van de werknemer in dienst. Dat doet zich veelvuldig voor in de onderwijssector.

Bron van de gegevens: RSZ

Gebruikte eenheid in de tabellen: eenheden

3.2.6. Loonmassa

Definitie: het gaat om bezoldigingen die onderworpen zijn aan de berekening van de sociale zekerheidsbijdragen. Dat wordt bepaald door de wettelijke en reglementaire bepalingen van het betrokken jaar, met uitzondering van de gewone vakantietoelage voor arbeiders bij betaling door een sectoraal vakantiefonds of de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakanties (RJV). Dat is in principe het geval voor de hele privésector en voor een deel van de openbare sector en het onderwijs. Het gaat om brutovergoedingen, niet verminderd met de fiscale lasten.

De inkomsten omvatten verschillende elementen, met name:

- de vergoeding voor de arbeidsdagen (of -uren)
- de vergoeding voor de feestdagen en de betaalde dagen van afwezigheid
- de gewaarborgde vergoeding in geval van arbeidsongeschiktheid
- de bonussen en contractuele vergoedingen,
- bepaalde ontslagvergoedingen
- de vergoedingen toegekend door de bestaande garantiefondsen
- de vergoedingen toegekend in geval van sluiting van de onderneming (door het Fonds voor de Sluiting van Ondernemingen (FSO))
- enz.

Voor bepaalde bijzondere categorieën werknemers bestaat de aan de RSZ aangegeven en in de statistieken opgenomen bezoldiging niet uit de daadwerkelijk toegekende bezoldiging of uitkering, maar uit de bezoldiging die bij ministerieel besluit of koninklijk besluit forfaitair is vastgesteld met het oog op de berekening van de sociale zekerheidsbijdragen. Het gaat daarbij onder meer om:

- werknemers die betaald worden met fooien of bedieningsgeld (hotelwezen, volksvermaak, en dergelijke),
- werknemers in de zeevisvangst,
- wielrenners en andere bezoldigde sportlui,
- gelegenheidswerkers in de landbouw-, tuinbouw- en horecasector,
- kinderoppassers.

Bron van de gegevens: RSZ

Gebruikte eenheid in de tabellen: miljoen euro

3.2.7. Aantal werkgevers

Definitie: de statistische eenheid "aantal werkgevers" wordt gevormd door de werkgever die tijdens het betrokken kwartaal "aan de sociale zekerheid onderworpen werknemers" in dienst had, d.w.z. de werknemers die onder de RSZ vallen krachtens de wet van 27 juni 1969 en het koninklijk besluit van 28 november 1969. Die werknemer genereert verschillende statistische eenheden. Dat concept omvat zowel natuurlijke personen als rechtspersonen die volgens de wet werkgever zijn.

Bron van de gegevens: RSZ

Gebruikte eenheid in de tabellen: eenheden

3.2.8. Oprichtingen

Definitie: de oprichtingen omvatten de bedrijven die als btw-plichtige gelden op 31 december van het beschouwde jaar, terwijl zij niet als btw-plichtige geboekt stonden op 31 december van het jaar ervoor. Het kan al dan niet om nieuwe btw-plichtigen gaan.

Bron van de gegevens: Statbel

Gebruikte eenheid in de tabellen: eenheden

3.2.9. Schrappingen

Definitie: de schrappingen omvatten de bedrijven die niet meer ingeschreven zijn in de btw-registers op 31 december van het beschouwde jaar, terwijl zij dat wel waren op 31 december van het jaar ervoor. Het kan al dan niet gaan om btw-plichtigen die definitief hun activiteiten stopzetten. Enkel de hoedanigheid van btw-plichtige is verdwenen tussen de twee "momentopnames" van het register.

Bron van de gegevens: Statbel

Gebruikte eenheid in de tabellen: eenheden

3.2.10. Btw-plichtige ondernemingen

Definitie: de populatie van btw-plichtige ondernemingen omvat de in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) geregistreerde ondernemingen waarvan de btw-administratie heeft aangegeven dat zij bekend staan als belastingplichtigen.

Bron van de gegevens: Statbel

Gebruikte eenheid in de tabellen: eenheden

3.2.11. Faillissementen

Definitie: een faillissement wordt uitgesproken zodra een onderneming aan twee voorwaarden voldoet:

- de onderneming is niet meer in staat om haar rekeningen te betalen;
- de onderneming vindt geen nieuwe kredieten.

Een faillissement betreft steeds één bedrijf. Een juridische constructie waarbij meerdere personen eenzelfde onderneming hebben opgericht, wordt als één faillissement gerekend⁶.

De door Statbel opgestelde statistieken over faillissementen zijn gebaseerd op gegevens van de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) en het statistisch ondernemingsregister. Bij de interpretatie van die cijfers moet rekening worden gehouden met het feit dat er een zekere vertraging is tussen de stopzetting van de economische activiteit en de faillietverklaring door de ondernemingsrechtbank. Als gevolg daarvan is de economische impact pas met enige vertraging zichtbaar in de cijfers.

Bovendien werkten als gevolg van de COVID-19-crisis veel ondernemingsrechtbanken en griffies met verminderde capaciteit en waren hun activiteiten beperkt tot 18 mei 2020. Daarnaast was tot 17 juni 2020 een koninklijk besluit van kracht dat heeft geleid tot de bevroering van de faillissementsprocedures voor de rechtbanken, om ondernemingen die voor 18 maart 2020 gezond waren, te beschermen tegen de gevolgen van de COVID-19-crisis. Na de tweede golf van het coronavirus heeft de regering op vrijdag 6 november 2020 een nieuw moratorium over faillissementen goedgekeurd tot 31 januari 2021.

Bron van de gegevens: [Statbel](#)

Gebruikte eenheid in de tabellen: eenheden

3.2.12. Banenverlies door faillissementen

Definitie: naast de cijfers over het aantal faillissementen berekent Statbel ook steeds het daaruit voortvloeiende banenverlies. Voor het verlies aan arbeidsplaatsen gebruikt Statbel de meest recente gegevens van de RSZ.

Bron van de gegevens: Statbel

Gebruikte eenheid in de tabellen: eenheden

3.2.13. Uitvoer en invoer

Definitie: de gegevens van de Belgische uitvoer en invoer omvatten het goederen- en dienstenverkeer tussen België en zijn handelspartners. Ze worden opgesteld volgens het communautair concept en betreffen enkel het verkeer van goederen. Het communautair concept omvat alle invoer- en uitvoerverrichtingen van goederen, met inbegrip van de aankoop (invoer) en de verkoop (wederuitvoer) in België tussen niet-ingezetenen ondernemingen.

Bron van de gegevens: Nationale Bank België (NBB)

Gebruikte eenheid in de tabellen: miljoen euro

3.2.14. Handelsbalans

Definitie: de handelsbalans wordt berekend door het verschil te nemen tussen de uitvoer en de invoer. Als de waarde van de uitvoer hoger is dan die van de invoer, dan spreken we van een handelsoverschot of een overschot op de handelsbalans. Als daarentegen de waarde van de invoer hoger is dan die van de uitvoer, dan heeft het land een handelstekort of een tekort op de handelsbalans.

Bron van de gegevens: eigen berekeningen van de FOD Economie op basis van de gegevens van de NBB

Gebruikte eenheid in de tabellen: miljoen euro

⁶ [Statbel, wekelijkse faillissementen](#)

3.3. Belangrijkste lessen van de sectoranalyse

Chemische nijverheid (C20)

In 2021 kende de chemie (C20) een opleving van zijn **omzet** ten opzichte van 2020 (+31,5%). Men ziet die opleving overigens in alle takken van die sector. De omzet bedroeg 42,7 miljard euro tegenover 32,5 miljard euro een jaar eerder, het minst goede resultaat voor de periode 2017-2021. De omzet van de sector wordt voornamelijk gerealiseerd door de groep vervaardiging van chemische basisproducten (C20.1), die in 2021 goed is voor meer dan drie kwart (77,4 %) van de omzet van de chemie (C20). Hierbij was de klasse vervaardiging van andere organische chemische basisproducten (C20.17) de grootste, met een bijdrage van 43,7 procentpunt. De groep die de sterkste omzetstijging liet optekenen was eveneens de chemische basisproducten (C20.1), terwijl de groep vervaardiging van verf, vernis e.d. (C20.3) de kleinste omzetstijging liet optekenen (+6,3 %). De categorie die het sterkste omzetstijging kende in 2021 was de vervaardiging van industriële gassen (C20.11) (+64,5 %), terwijl de sterkste en enige omzetsdaling de categorie vervaardiging van zeep en wasmiddelen (C20.41) betrof (-3,6 %). Tijdens de eerste helft van 2022 werd de sterkste omzetstijging waargenomen bij de categorie van de industriële gassen (C20.11; +77,2 %), terwijl de kleinste groei werd waargenomen bij de groep van de synthetische en kunstmatige vezels (C20.6; +1,9 %).

De **investeringen** van de chemie (C20) stegen daarentegen voor het tweede opeenvolgende jaar in 2021 (+15,5 %) en bedroegen nog 1,65 miljard euro tegenover 1,43 miljard euro een jaar eerder, tevens een hoogtepunt voor de periode 2017-2021. Zowat drie kwart (76,6 %) van die investeringen werden gerealiseerd in de afdeling van de chemische basisproducten (C20.1). Ze vertonen overigens een stijging van de investeringen van 14,3 % in 2021 ten opzichte van 2020. De groep die de sterkste investeringstijging liet optekenen was de vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6; +100,9 %), terwijl de groep vervaardiging van verdelingsmiddelen e.d. (C20.2) de grootste daling liet optekenen (-10,9 %). De categorie waarvoor de investeringen het sterkst stegen in 2021 was de vervaardiging van lijn (C20.52) (+92,1 %), terwijl de sterkste daler investeringen de categorie vervaardiging van etherische oliën (C20.53) betrof (-66 %). Tijdens de eerste helft van 2022 was, procentueel gezien, vergeleken met dezelfde periode het jaar voordien, de categorie van de etherische oliën (C20.53; +807,1 %) de grootste stijger voor de investeringen. De grootste daler was dan weer, procentueel gezien, de categorie van de vervaardiging van lijn (C20.52; -78,4 %).

De **productie** steeg in 2021 met 6,5 %. Daardoor bereikte de productie-index zijn hoogste pijl van de geobserveerde periode (2017-2021). De groep die de sterkste stijging van zijn productie liet optekenen waren de andere chemische producten (C20.5; +14,6 %). Van de categorieën is de sterke productiestijging waargenomen bij de andere anorganische chemische basisproducten (C20.13), met een stijging van 25,9 %. De categorie vervaardiging van kleurstoffen en pigmenten (C20.12; -20 %) kende de grootste productiedaling. Tijdens de eerste helft van 2022 was, vergeleken met dezelfde periode het jaar voordien, de categorie van de zeep en wasmiddelen, e.d. (C20.41; +10,3 %) de grootste stijger voor de productie. De grootste daler was dan weer, procentueel gezien, de categorie van de vervaardiging van synthetisch rubber in primaire vorm (C20.17; -15,5 %).

De **productieprijzen** steeg in 2021 met 26,6 % voor de afdeling chemie (C20). Er werd hierbij vooral een hoge stijging van de productieprijzen waargenomen bij de categorieën vervaardiging van andere organische chemische basisproducten (C20.14) en kunststoffen in primaire vorm (C20.16). De productieprijzen stegen hier met respectievelijk 37,1 % en 37,9 %. Tijdens de eerste helft van 2022 was de sterkste stijger van de productieprijzen, vergeleken met dezelfde periode het jaar voordien, de klasse van de andere anorganische chemische basisproducten (C20.13; +72,4 %), terwijl de minste stijging werd waargenomen bij de groep zeep, wasmiddelen, e.d. (C20.4; +9,7 %).

De **tewerkstelling** in de chemie (C20) kende een lichte stijging volgens de benadering in **arbeidsplaatsen** (+1,2 % in 2021, net geen 480 arbeidsplaatsen meer). De sector telt 42.003 arbeidsplaatsen in 2021. De groep met de grootste toename van de tewerkstelling was de vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6; +4,9 %). De grootste daling van arbeidsplaatsen in 2021 werd waargenomen bij de klasse parfums en toiletartikelen (C20.42; -2,6 %). Voor de eerste drie maanden van 2022 steeg het aantal arbeidsplaatsen in chemische sector (C20) met 2,3 %, ten opzichte van dezelfde periode het jaar voordien. Daarmee

bereikte die sector 42.681 arbeidsplaatsen. De categorie waarvoor het aantal arbeidsplaatsen het sterkst steeg in procent tijdens die periode was de vervaardiging van kruid en springstoffen (C20.51; +7,2 %), terwijl de sterkste daling in procent waar te nemen viel bij de vervaardiging van kunstmeststoffen en stikstofverbindingen (C20.15; -1,1 %).

Terwijl de tewerkstelling steeg in 2021, groeide de **loonmassa** in de chemie (C20) eveneens met 2,6 % ten opzichte van 2020. De loonmassa bedroeg iets meer dan 2,5 miljard euro in 2021, tegenover ongeveer 2,45 miljard euro in 2020, een gestage stijging waarnemende bij de periode onder analyse. De groep met de sterkste stijging van haar loonmassa was de vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6; +18 %), terwijl de sterkste daler de vervaardiging van verf, vernis e.d. was (C20.3; -13,4 %). Tijdens de eerste drie maanden van 2022, in vergelijking met dezelfde periode het jaar ervoor, steef de loonmasse voor de chemische sector (C20) met 9 %. De sterkste loonmassastijging werd wederom waargenomen bij de synthetische en kunstmatige vezels (C20.6; +15,3 %), terwijl nu de zwakste stijging waar te nemen viel bij de categorie van de etherische oliën (C20.53; +4,1 %).

In 2021 kende het aantal **werkgevers** in de chemie (C20) een lichte stijging (0,9 %), waarmee die een nieuw record van 449 werknemers telde. De grootste stijging voor het aantal werkgevers was de categorie vervaardiging van andere anorganische chemische basisproducten (C20.13; +15 %). Deze klasse steeg van 20 naar 23 ondernemingen. De categorie vervaardiging van kruid en springstoffen (C20.51) liet procentueel gezien de grootste daling van het aantal werkgevers optekenen, doordat er van drie naar twee werkgevers werd gegaan. Tijdens de eerste drie maanden van 2022 daalde het aantal werkgevers van de chemische sector met 0,2 %. Deze behelsde 447 werkgevers in de eerste drie maanden van 2022, terwijl dit tijdens de eerste drie maanden van 2021 er eentje meer was, namelijk 448. De grootste stijging van werkgevers tijdens deze periode betrof de categorie van de kunststoffen in primaire vorm (C20.16; +3,5 %), terwijl de grootste daling werd waargenomen bij de groep van de verdelgingsmiddelen e.d. (C20.2; -7,7 %).

Er werden drie **faillissementen** genoteerd in de chemische nijverheid (C20) in 2021. Dat is een vermindering van het aantal faillissementen ten opzichte van 2020 toen vijf ondernemingen failliet gingen. Twee van deze drie faillissementen zijn te situeren in de vervaardiging van zeep en wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen (C20.41) en een ervan vindt men in de vervaardiging van parfums en toiletartikelen (C20.42). In de eerste helft van 2022 werden er twee faillissementen genoteerd, terwijl er geen enkel faillissement werd opgetekend in dezelfde periode van 2021. In de eerste helft van 2022 werd er een onderneming uit de vervaardiging van zee en wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen (C20.41) failliet verklaard, terwijl de tweede te vinden was in de vervaardiging van andere chemische producten niet elders genoemd (C20.59).

Drie **jobs** gingen **verloren** in 2021 **als gevolg van faillissementen** in de chemische nijverheid (C20). Twee van deze verloren jobs waren te situeren in de vervaardiging van zeep en wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen (C20.41) en de derde in de vervaardiging van parfums en toiletartikelen (C20.42). Het aantal verloren jobs door faillissementen liep fors terug ten opzichte van 2020, toen 194 jobs vernietigd werden. Het resultaat van 2021 is overigens abnormaal zwak. In de loop van het eerste half jaar van 2022 gingen vier jobs verloren in de chemische nijverheid (C20), terwijl geen enkele job verloren ging in dezelfde periode van 2021. Twee verloren jobs betreffen de vervaardiging van zeep en wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen (C20.41) en twee betreffen de vervaardiging van andere chemische producten niet elders genoemd (C20.59).

De chemische nijverheid (C20) telt 1.024 **btw-plichtige ondernemingen** in 2021, een toename met 73 btw-plichtigen ten opzichte van 2020. Met deze toename zet het aantal btw-plichtigen in de chemische nijverheid zijn stijgende trend voor en wordt het beste resultaat gehaald voor de waarnemingsperiode. Deze stijging van het aantal btw-plichtigen is toe te schrijven aan de vervaardiging van zeep en wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen (C20.41), die 37 btw-plichtige ondernemingen meer optekent dan in 2020, gevolgd door de vervaardiging van parfums en toiletartikelen (C20.42) met 19 extra btw-plichtigen. De vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsproducten, parfums en toiletartikelen (C20.4) is trouwens de bedrijfstak van de chemische nijverheid die de meeste btw-plichtige ondernemingen telt (398 in 2021), gevolgd door de vervaardiging van chemische basisproducten (C20.1) met 303 btw-plichtige ondernemingen. Tot slot stelt men vast dat de meeste takken een stijgende beweging van het aantal btw-plichtigen vertoonden, maar dat dit er twee minder waren in de vervaardiging van industriële gassen (C20.11) en vijf minder in de vervaardiging van verf, vernis e.d., drukinkt en stopverf (C20.3).

In 2021 werden er 103 **ondernemingen opgericht** in de chemische nijverheid (C20). Het gaat hier om de oprichting van 13 bijkomende ondernemingen ten opzichte van 2020, maar het betreft tevens het hoogste resultaat van de waarnemingsperiode. De vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen (C20.41) telde 49 nieuwe ondernemingen en de vervaardiging van parfums en toiletartikelen (C20.42) telde er 30. Het verloop van de bedrijfsoprichtingen varieert wel op een meer gedesaggregeerd niveau. Terwijl er namelijk een toename vastgesteld wordt in de vervaardiging van parfums en toiletartikelen (C20.42; negen bijkomende oprichtingen), werd er onder meer een vermindering van het aantal opgerichte ondernemingen vastgesteld in de vervaardiging van kleurstoffen en pigmenten (C20.12; vijf oprichtingen minder).

Het aantal **geschrapte ondernemingen** kende een daling in 2021 in de chemische nijverheid (C20). Deze telt 38 schrappingen van bedrijven, dat zijn vier geschrapte ondernemingen minder dan in 2020. Deze schrappingen van ondernemingen vindt men voornamelijk in de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4), met 21 schrappingen in 2021. Terwijl het aantal geschrapte ondernemingen afnam of stabiel bleef in de meeste bedrijfstakken, nam dit evenwel toe in de vervaardiging van industriële gassen (C20.11; een bijkomende schrapping), de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen (C20.41; twee bijkomende schrappingen) en de vervaardiging van etherische oliën (C20.53; een schrapping extra).

De **uitvoer** steeg in 2021 met 24,5 % voor de afdeling chemie (C20). Daarmee bereikte die een nominale waarde van 79,1 miljard euro in 2021. Dit was het hoogste nominale niveau van de waargenomen periode (2017-2021). De intra-EU uitvoer steeg met 30,8 % en bereikte een bedrag van 58,6 miljard euro, terwijl de extra-EU uitvoer steeg met 9,4 % en een bedrag bereikte van 20,5 miljard euro. De groep die de sterkste stijging van zijn uitvoer liet optekenen waren de chemische basisproducten (C20.1; +28,6 %). De categorie die de grootste uitvoerstijging liet optekenen was de kunststoffen in primaire vorm (C20.16; +41,9 %). Tijdens de eerste helft van 2022 bleef de uitvoer stijgen, in vergelijking met dezelfde periode het jaar ervoor. De sterkste uitvoerstijging was in de categorie kunstmeststoffen en stikstofverbindingen (C20.15; +106 %), terwijl de categorie van de etherische oliën (C20.53; -7 %) een uitvoerdaling liet optekenen.

In 2021 zijn de **voornaamste afzetmarkten voor de uitvoer** van België voor de chemische nijverheid (C20) Duitsland (17,7 miljard euro), Nederland (10,9 miljard euro) en Frankrijk (9,3 miljard euro). De uitvoer van chemische producten naar deze drie landen is goed voor bijna de helft (48 %) van de Belgische uitvoer van de chemische nijverheid. Het Verenigd Koninkrijk (3 miljard euro) neemt de 5^e plaats in qua afzetmarkten voor deze industrie. De uitvoer van chemische producten naar het Verenigd Koninkrijk nam overigens af ten opzichte van 2020 (-11,7 %), net als die naar China (-6,7 %). De uitvoer naar de acht landen van de top 10 vertoonde een stijging, met groeicijfers van 14,1 % voor de uitvoer naar Italië tot 50,4 % voor die naar Polen.

De **invoer** steeg in 2021 met 48,1 % voor de afdeling chemie (C20). Daarmee bereikte die een nominale waarde van 69,3 miljard euro in 2021. Dat was het hoogste nominale niveau van de waargenomen periode (2017-2021). De intra-EU invoer steeg met 61,6 % en bereikte een bedrag van 44,7 miljard euro, terwijl de extra-EU invoer steeg met 28,5 % en een bedrag bereikte van 24,6 miljard euro. De groep die de sterkste stijging van zijn invoer liet optekenen waren de chemische basisproducten (C20.1; +60,8 %). De categorie die de grootste invoerstijging liet optekenen was de andere organische basisproducten (C20.14; +77,6 %). Tijdens de eerste helft van 2022 bleef de invoer stijgen, in vergelijking met dezelfde periode het jaar ervoor, en was de sterkste stijging van de invoer in de categorie kunstmeststoffen en stikstofverbindingen (C20.15; +141,9 %), terwijl de categorie van de kruiden en springstoffen (C20.51; -11,3 %) de grootste invoerdaling liet optekenen.

In 2021 zijn de **voornaamste invoerpartners** voor de chemische nijverheid (C20) van België Duitsland (19,1 miljard euro), Nederland (12,9 miljard euro) en de Verenigde Staten (7,7 miljard euro). Meer dan de helft van de Belgische invoer van chemische producten (57,2 %) komt uit deze drie landen. Het Verenigd Koninkrijk (3,1 miljard euro) vormt de 5^e grootste invoerpartner. Ten opzichte van 2020 daalde de invoer vanuit Ierland (-37,3 %) en Singapore (-23,7 %). Daarentegen nam die toe voor de acht andere partners uit de top 10, met stijgingen gaande van 13,5 % voor de invoer vanuit het Verenigd Koninkrijk tot 165,8 % voor die vanuit Duitsland.

De **handelsbalans** verslechterde voor de chemische nijverheid (C20) met 41,6 % in 2021, ten opzichte van het jaar voordien. Het handelsoverschot bedroeg 9,7 miljard euro in 2021, terwijl dit

nog 16,7 miljard euro bedroeg in 2020. Er is dus wel nog steeds een handelsoverschot. De groep die in absolute het grootste vooruitgang boekte was de vervaardiging van verf, vernis e.d. (C20.3; +131,9 miljoen euro), terwijl de categorie die de meeste achteruitgang boekte in absolute termen de vervaardiging van andere organische chemische basisproducten was (C20.14; -10,7 miljard euro). Tijdens de eerste helft van 2022 was er nog een verslechtering van de handelsbalans, in vergelijking met dezelfde periode het jaar voordien, de sterkste stijging in absoluut waar te nemen bij de categorie van vervaardiging van kunststoffen in primaire vormen (C20.16; +1,1 miljard euro). De sterkste daling in absoluut werd waargenomen bij de categorie van de vervaardiging van andere organische chemische basisproducten was (C20.14; -3,2 miljard euro)

Besluit. De chemische nijverheid (C20) kende een bijzonder positieve evolutie in 2021. Met uitzondering van een lager overschot op de handelsbalans evolueerden alle bestudeerde economische indicatoren in gunstige richting, met hun beste resultaat voor de beschouwde periode. Zo kende de omzet een piek, werden de investeringen opgedreven en was de productie dynamischer. Het aantal arbeidsplaatsen in de chemische nijverheid lag hoger, net als de loonmassa, en het aantal werkgevers in de sector nam toe. De oprichtingen van ondernemingen waren talrijker, terwijl de schrappingen van ondernemingen verminderden. De ondernemingsdynamiek was dus bijzonder goed in 2021. Het aantal btw-plichtige ondernemingen vervolgde zijn stijgende trend. Het aantal failliet verklaarde ondernemingen nam af en het aantal verloren jobs als gevolg van faillissementen was bijzonder gering, wat positief is voor de sector. De uitvoer en de invoer tot slot getuigden van een aanzienlijke dynamiek. In het eerste deel van 2022 kende de sector gemengde resultaten. Terwijl de omzet en de investeringen een stijging kenden in het eerste kwartaal, vertoonde de productie evenwel een daling in dezelfde periode. In het eerste kwartaal van 2022 nam het aantal arbeidsplaatsen opnieuw toe, hoewel het aantal werkgevers een daling vertoonde. In de eerste helft van het jaar werden er reeds twee faillissementen opgetekend, die tot verlies leidden van vier jobs. De dynamiek van de internationale handel tot slot hield verder aan, maar was opmerkelijker voor de invoer dan voor de uitvoer, wat leidde tot een nieuwe vermindering van het saldo op de handelsbalans.

Farmaceutische industrie (C21)

In 2021 kende de farmaceutische industrie (C21) een stijging van zijn **omzet** ten opzichte van 2020 (+4,4 %). De omzet bedroeg 20,5 miljard euro tegenover 19,7 miljard euro een jaar eerder, tevens het beste resultaat voor de periode 2017-2021. De omzet van de sector wordt voornamelijk gerealiseerd door de groep vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2), die in 2021 goed is voor meer dan 97 % van de omzet van de lifesciences (C21). In de eerste helft van 2022 daalde de omzet echter met 7,7 % voor de sectie, in vergelijking met dezelfde periode het jaar voordien.

De **investeringen** van de farmaceutische industrie (C21) stegen voor het derde opeenvolgende jaar in 2021 (+17 %) en bedroegen 741,8 miljoen tegenover 634,1 miljoen euro een jaar eerder, ook een hoogtepunt voor de periode 2017-2021. Daarbij werden 93 % van die investeringen gerealiseerd in de afdeling van de farmaceutische producten (C21.2). Deze stijgende lijn zette zich door, want in de eerste helft van 2022 stegen de investeringen voor de farmaceutische industrie (C21) met 25,3 % ten opzichte van dezelfde periode het jaar voordien.

De **productie** steeg in 2021 met 111,5 %. Daardoor bereikte de productie-index zijn hoogste pijl van de geobserveerde periode (2017-2021). De groep die de sterkste stijging van zijn productie liet optekenen waren de farmaceutische producten (C21.2; +112,3 %). De farmaceutische grondstoffen (C21.1) zag zijn productie dalen met 2,4 % in 2021. Die spectaculaire stijging kan aan de COVID-19-pandemie geweten worden. Tijdens de eerste helft van 2022 steeg de productie van de farmaceutische industrie (C21) verder met 7,5 % ten opzichte van dezelfde periode het jaar voordien.

De **productieprijzen** daalden in 2021 met 0,7 % voor de farmaceutische industrie (C21), maar stegen tijdens de eerste helft van 2022 met 0,4 %, ten opzichte van dezelfde periode het jaar voordien.

De **tewerkstelling** in de farmaceutische industrie (C21) kende een stijging volgens de benadering in **arbeidsplaatsen** (+3,9 % in 2021). De sector telt bijgevolg 33.234 arbeidsplaatsen in 2021. De vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1) bestrijkt 1.773 arbeidsplaatsen en de vervaardiging van farmaceutische bereidingen (C21.2) 31.461 arbeidsplaatsen. De stijging was in 2021 groter bij de farmaceutische producten (C21.2; +3,9 %) dan bij de farmaceutische

grondstoffen (C21.1; +3,1 %). Tijdens de eerste drie maanden van 2022, in vergelijking met dezelfde periode het jaar voordien, steeg de tewerkstelling bij de farmaceutische industrie (C21) eveneens met 3,9 %.

Zoals de tewerkstelling, groeide de **loonmassa** in de farmaceutische industrie (C21) met 7,4 % ten opzichte van 2020. De loonmassa bedroeg bijna 2,3 miljard euro in 2021, tegenover ongeveer 2,1 miljard euro in 2020. Bijna 96 % van de loonmassa in 2021 komt uit de farmaceutische producten (C21.2). Tijdens de eerste drie maanden van 2022 liet, ten opzichte van dezelfde periode in 2021, de levensmiddelen (C21) een stijging optekenen van 3,9 %. De grootste procentuele stijging werd waargenomen bij de farmaceutische grondstoffen (C21.1; +10,3 %).

In 2021 kende het aantal **werkgevers** in de farmaceutische industrie (C21) een daling (-2,2 %). Hiermee waren er 111 werkgevers in de farmaceutische industrie (C21) in 2021. La fabrication de produits pharmaceutiques de base (C21.1) compte 21 employeurs tandis que la fabrication de produits pharmaceutiques (C21.2) compte 90 employeurs. De eerste drie maanden van 2022 liet dezelfde cijfers optekenen voor de farmaceutische industrie (C21; 111 werkgevers).

Er werd een enkele onderneming **failliet verklaard** in 2021 in de farmaceutische industrie (C21), meer bepaald in de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2). In 2020 werd ook een enkel faillissement genoteerd in deze sector. In de eerste helft van 2022 werden twee faillissementen opgetekend in de farmaceutische industrie. Een daarvan situeert zich in de vervaardiging van farmaceutische basisproducten (C21.1) en de andere in de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2). Het gaat om een bijkomend faillissement ten opzichte van dezelfde periode van 2021.

De **verloren jobs ten gevolge van faillissementen** zijn stabiel gebleven in de farmaceutische industrie (C21) tussen 2020 en 2021, waarbij de faillissementen tot het verlies van één job leidden in de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2). In de loop van de eerste helft van 2022 nam het aantal verloren jobs ten gevolge van faillissementen echter fors toe in de farmaceutische industrie. Men telt meer bepaald 43 verloren jobs in de eerste helft van 2022, tegenover 1 enkele verloren job een jaar eerder. Er ging een job verloren in de vervaardiging van farmaceutische basisproducten (C21.1), terwijl er 42 jobs verloren gingen in de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2). Een dergelijk resultaat was nog niet vastgesteld voor de waarnemingsperiode.

De farmaceutische industrie (C21) noteerde een toename met vier **btw-plichtige ondernemingen** in 2021, waarmee de stijgende trend werd voortgezet. Ze telt dan 245 btw-plichtige ondernemingen, het beste resultaat voor de waarnemingsperiode. De toename van het aantal btw-plichtige ondernemingen is enkel te danken aan de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2), de bedrijfstak die overigens het merendeel van de btw-plichtigen van de farmaceutische industrie omvat.

In 2021 telde de farmaceutische industrie (C21) 29 nieuw **opgerichte ondernemingen**, dat zijn 5 ondernemingen meer dan in 2020 en het is het beste resultaat voor de waarnemingsperiode. De vervaardiging van farmaceutische basisproducten (C21.1) telde 11 nieuwe ondernemingen, twee minder dan in 2020, terwijl de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2) 18 opgerichte ondernemingen telde, 7 meer dan in 2020.

De farmaceutische industrie (C21) noteerde 17 **schrappingen van ondernemingen** in 2021, dat zijn 9 schrappingen meer ten opzichte van 2020. Het aantal geschrapte ondernemingen in deze sector verdubbelde daarmee op een jaar tijd en vertoont tevens het minst goede resultaat voor de waarnemingsperiode. De vervaardiging van farmaceutische basisproducten (C21.1) telde 8 schrappingen van ondernemingen, 5 meer dan in 2020, terwijl de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2) 9 schrappingen telde, 4 meer dan in 2020.

Wat de **uitvoer** betreft, steeg deze in 2021 met 46 % voor de afdeling farmaceutische industrie (C21). Hiermee bereikte deze een nominale waarde van 85,8 miljard euro in 2021. Dit was het hoogste nominale niveau van de waargenomen periode (2017-2021). De intra-EU uitvoer steeg met 52,2 % en bereikte een bedrag van 39,2 miljard euro, terwijl de extra-EU uitvoer steeg met 41,2 % en een bedrag bereikte van 46,6 miljard euro. De groep die de sterkste stijging van zijn uitvoer liet optekenen waren de farmaceutische producten (C21.2; +54,2 %). De farmaceutische grondstoffen (C21.1) voerden voor 23,4 % minder uit dan het jaar voordien. Tijdens de eerste helft van 2022 voerden de farmaceutische industrie (C21), ten opzichte van dezelfde periode het jaar

voordien, voor 32,5 % meer uit. Dit was volledig te danken aan de farmaceutische producten (C21.2; +35,2 %), de grondstoffen (C21.1; -3,6 %) lieten immers een daling optekenen.

In 2021 waren de **voornaamste exportmarkten** van de farmaceutische industrie (C21) Duitsland (15,1 miljard euro), de Verenigde Staten (14,1 miljard euro) en Frankrijk (5,6 miljard euro). De uitvoer naar deze drie landen was goed voor 40,6 % van de Belgische uitvoer van farmaceutische producten in 2021. Het Verenigd Koninkrijk (5,1 miljard euro) staat op de 5^e plaats in de rangschikking van afzetmarkten van de Belgische farmaceutische industrie. Ten opzichte van 2020 daalde de uitvoer naar de Verenigde Staten (-6 %) en China (-21,2 %). De uitvoer nam toe naar de acht andere bestemmingen, voornamelijk naar Duitsland (+111,7 %), Japan (+336,8 %) en het Verenigd Koninkrijk (+112,1 %).

Wat de **invoer** betreft, steeg deze in 2021 met 31,5 % voor de farmaceutische industrie (C21). Hiermee bereikte deze een nominale waarde van 64 miljard euro in 2021. Dit was het hoogste nominale niveau van de waargenomen periode (2017-2021). De intra-EU invoer steeg met 46,1 % en bereikte een bedrag van 45,4 miljard euro, terwijl de extra-EU invoer steeg met 5,7 % en een bedrag bereikte van 18,7 miljard euro. De groep die de sterkste stijging van zijn invoer liet optekenen waren de farmaceutische producten (C21.2; +34,9 %). De farmaceutische grondstoffen (C21.1) voerden voor 3,3 % meer in dan het jaar voordien. Tijdens de eerste helft van 2022 voerden de farmaceutische industrie (C21), ten opzichte van dezelfde periode het jaar voordien, voor 58,2 % meer in. Dit was zowel te danken aan de farmaceutische producten (C21.2; +58,4 %), als aan de grondstoffen (C21.1; +56,7 %).

In 2021 waren de **voornaamste invoerpartners** van België voor de farmaceutische industrie (C21) Ierland (19,5 miljard euro), de Verenigde Staten (7,3 miljard euro), Italië (6,6 miljard euro) en Zwitserland (6,5 miljard euro). De invoer van farmaceutische producten vanuit deze vier landen vertegenwoordigde 62,4 % van de Belgische invoer van de farmaceutische industrie in 2021. Ten opzichte van 2020 daalde de invoer vanuit het Verenigd Koninkrijk (-25,9 %) en Canada (-24,4 %). Daarentegen nam de invoer fors toe vanuit Spanje (+2.791,2 %), na een sterke stijging van de invoer van covid-19 vaccin, en minder opvallend vanuit Ierland (+47,5 %).

Wat de **handelsbalans** betreft verbeterde en verdubbelde deze zelfs voor de groep farmaceutische producten (C21.2), met een stijging van 115,9 % in 2021, ten opzichte van het jaar voordien. Het handelsoverschot bedroeg 21,8 miljard euro in 2021, terwijl dit nog 10,1 miljard euro bedroeg in 2020. De groep die in absolute termen het grootste vooruitgang boekte waren de farmaceutische producten (C21.2; +13,3 miljard euro), terwijl de groep die de meeste achteruitgang boekte in absolute termen de farmaceutische grondstoffen waren (C21.1; -1,6 miljard euro). Tijdens de eerste helft van 2022, vergeleken met dezelfde periode het jaar voordien, verslechterde de handelsbalans van de farmaceutische industrie (C21) met 27,2 %. Deze ging van een overschot van 11,3 miljard euro in de eerste zes maanden van 2021 naar een overschot van 8,2 miljard euro in de eerste helft van 2022.

Besluit. De farmaceutische industrie (C21) kende in 2021 globaal een goed jaar, hoewel sommige indicatoren ongunstig evolueerden. Onder de elementen die de positieve evolutie van de farmaceutische industrie ondersteunden vinden we met name een toename van de omzet van de sector evenals een toename van de investeringen en een intensievere productie. De farmaceutische industrie telde daarenboven een groter aantal arbeidsplaatsen en noteerde een grotere loonmassa. Er waren meer oprichtingen van ondernemingen en het aantal btw-plichtige ondernemingen kende een stijging. De buitenlandse handel van de farmaceutische industrie was tevens bijzonder dynamisch en noteerde forse groeicijfers zowel voor de invoer als voor de uitvoer. Daarnaast verbeterde het saldo op de handelsbalans, dat zelfs meer dan verdubbelde ten opzichte van het jaar ervoor. Al deze indicatoren vertonen hun beste resultaat voor de waarnemingsperiode. De farmaceutische industrie telde een faillissement en een verloren job als rechtstreeks gevolg daarvan, hetgeen een vergelijkbare situatie is met die van 2020. In 2021 werd een schaduw geworpen over de farmaceutische industrie door twee zaken: een vermindering van het aantal werkgevers in de sector en een vrij sterke toename van het aantal geschrapte ondernemingen. In het eerste deel van 2022 loopt de evolutie meer uiteen. Terwijl de investeringen en de productie verder bleven toenemen, net als de tewerkstelling en de buitenlandse handel, nam de omzet af, evenals het aantal werkgevers. De farmaceutische industrie telt reeds twee faillissementen in de eerste helft van 2022 en het aantal verloren jobs liep op tot reeds jarenlang ongekende hoogten. Tot slot verslechterde het saldo van de handelsbalans ten opzichte van het jaar ervoor.

Kunststof- en rubberindustrie (C22)

In 2021 bedroeg de **omzet** in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) 10,2 miljard euro, dat is een groei met 18 % ten opzichte van 2020 maar ook het beste resultaat voor de hele waarnemingsperiode. Het grootste deel van de omzet van deze sector komt uit de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2), goed voor 90,8 % van de omzet. In 2021 steeg de omzet hier met 16,7 % naar 9,2 miljard euro. De omzet in de vervaardiging van producten van rubber (C22.1) kende eveneens een stijging in 2021 (+32 %) en haalde een bedrag van 931,2 miljoen euro. In de loop van de eerste helft van 2022 vertoonde de omzet opnieuw een groei, zowel voor de vervaardiging van producten van rubber (C22.1; +31,8 % vergeleken met het jaar ervoor) et voor de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2; +9,7 %). We stellen vast dat alle takken van de sector een omzetstijging noteerden, zowel in 2021 als in de loop van de eerste helft van 2022. De meest uitgesproken groei zien we in de vervaardiging van binnen- en buitenbanden van rubber en loopvlakvernieuwing (C22.11) met een stijging met de helft van de omzet in de eerste helft van 2022 (+53,2 % ten opzichte van de eerste helft van 2021).

De **investeringen** in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) waren intensiever in 2021 dan in 2020. Ze bedroegen 347,4 miljoen euro en kwamen daarmee terug op het peil van voor de crisis, zonder evenwel het beste peil van de waarnemingsperiode te halen. De investeringen van de sector komen merendeels uit de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2), goed voor 88,9 % van de investeringen in 2021. De investeringen in deze subsector bedroegen 308,9 miljoen euro, terwijl die in de vervaardiging van producten van rubber 38,5 miljoen euro bedroegen. Met uitzondering van een vermindering van de investeringen in de vervaardiging van binnen- en buitenbanden van rubber en loopvlakvernieuwing (C22.11; -43,8 %) kenden alle andere takken een toename van hun investeringen. In de loop van de eerste helft van 2022 was de situatie evenwel anders. Terwijl de investeringen bleven toenemen in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2; +2,5 % vergeleken met het jaar ervoor), namen ze af in de vervaardiging van producten van rubber (C22.1; -4,7 %), opnieuw naar beneden getrokken door een daling van de investeringen in de vervaardiging van binnen- en buitenbanden van rubber en loopvlakvernieuwing (C22.11; -64,7 % vergeleken met het jaar ervoor). In het eerste half jaar van 2022 werd ook een vermindering van de investeringen vastgesteld in de vervaardiging van platen, vellen, buizen en profielen van kunststof (C22.21; -5,6 % vergeleken met het jaar ervoor) en in de vervaardiging van verpakkingsmateriaal in kunststof (C22.22; -3,8 %).

Na gezakt te zijn naar een bodempeil in 2020 ging de **productie** in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) terug in stijgende lijn in 2021, met een toename van 6,2 % ten opzichte van het jaar ervoor. De productie van de sector bereikt overigens een piek voor de waarnemingsperiode. Bovendien kent de productie zowel een stijging voor de vervaardiging van producten van rubber (C22.1; +10,8 %) als voor de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2; +5,6 %). Alle takken van de sector vertoonden overigens een positieve evolutie van hun productie in 2021. De situatie is echter verschillend in de loop van het eerste half jaar van 2022. Terwijl namelijk de productie terug ging stijgen in de vervaardiging van binnen- en buitenbanden van rubber en loopvlakvernieuwing (C22.11; +33,7 % vergeleken met het jaar ervoor), ging ze enigszins achteruit in de vervaardiging van andere artikelen van rubber (C22.12; -0,7 %). De productie daalde eveneens in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2; -4,8 %), waarbij verschillende takken een daling noteren in de loop van het eerste half jaar van 2022, met uitzondering van de vervaardiging van kunststofartikelen voor de bouw (C22.23; +3,3 %).

De **productieprijzen** in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) vertoonden een stijging in 2021 (+12 %) na een daling in 2020. Deze toename van de productieprijzen vindt haar oorsprong zowel in de stijging van de productieprijzen in de vervaardiging van producten van rubber (C22.1; +4,7 %) als in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2; +12,8 %). Deze sectoren noteren overigens een piek in 2021 voor de waarnemingsperiode. Bovendien noteerde elke tak van de sector vervaardiging van producten van rubber of kunststof een stijging van de productieprijzen in 2021. Deze stijgingen van de productieprijzen in alle takken van de sector hielden aan in de loop van het eerste half jaar van 2022 (vergeleken met het jaar ervoor). De stijging van de productieprijzen loopt op tot 20 % voor de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22), door een stijging van de productieprijzen met 8,5 % voor de vervaardiging van producten van rubber (C22.1) en een stijging met 21,4 % voor die van de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2).

De tewerkstelling groeide met 121 arbeidsplaatsen in 2021 in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22). De sector telt dan 21.742 arbeidsplaatsen in 2021, het beste resultaat voor de beschouwde periode. De vervaardiging van producten van kunststof (C22.2) telt het grootste aantal arbeidsplaatsen, met 19.389 banen, tegenover 2.353 banen voor de vervaardiging van producten van rubber (C22.1). Hoewel de tewerkstelling globaal groeide, noteerden sommige takken van de sector echter een afname van het aantal arbeidsplaatsen in 2021. Dat is het geval voor de vervaardiging van binnen- en buitenbanden van rubber en loopvlakvernieuwing (C22.11; -48 arbeidsplaatsen), de vervaardiging van platen, vellen, buizen en profielen van kunststof (C22.21; -59 arbeidsplaatsen) en de vervaardiging van andere artikelen van kunststof (C22.29; -25 arbeidsplaatsen). In het eerste kwartaal van 2022 telde de sector vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) twee arbeidsplaatsen minder dan in dezelfde periode van 2021. Deze daling spruit voort uit een forse afname van de arbeidsplaatsen in de vervaardiging van platen, vellen, buizen en profielen van kunststof (C22.21; -470 arbeidsplaatsen vergeleken met het jaar ervoor) en in de vervaardiging van binnen- en buitenbanden van rubber en loopvlakvernieuwing (C22.11; -59 arbeidsplaatsen). De toename van het aantal arbeidsplaatsen in de vervaardiging van andere artikelen van kunststof (C22.29; +329 arbeidsplaatsen) was onvoldoende om de verminderingen in de voornoemde bedrijfstakken te compenseren.

In 2021 nam de **loonmassa** toe met 44,9 miljoen euro ten opzichte van 2020 in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22). Deze bereikte daarmee een nieuwe piek voor de waarnemingsperiode, met 909,2 miljoen euro. De loonmassa komt voornamelijk voort uit de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2; 808,8 miljoen euro). In 2021 noteerden alle takken van de sector een toename van hun loonmassa. In het eerste kwartaal van 2022 bleef de loonmassa van de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) groeien, en wel met 44 miljoen euro ten opzichte van dezelfde periode van 2021. Dit resultaat wordt met name omhooggetrokken door de toename van de loonmassa in de vervaardiging van verpakkingsmateriaal van kunststof (C22.22; +35,9 miljoen euro), waarmee de vermindering van de loonmassa gecompenseerd wordt die men vaststelt in de vervaardiging van platen, vellen, buizen en profielen van kunststof (C22.21; -2,6 miljoen euro), de enige tak van de sector die een vermindering van de loonmassa optekende in het eerste kwartaal van 2022.

Het aantal **werkgevers** in de sector vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) bleef relatief stabiel in 2021, met een werkgever minder dan in 2020. De sector telt dan 477 werkgevers in 2021, waarvan 419 in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2) en 59 in de vervaardiging van producten van rubber (C22.1). De laatste jaren volgde het aantal werkgevers in de vervaardiging van producten van rubber een licht stijgende trend, terwijl het omgekeerde geldt voor de vervaardiging van producten van kunststof. In het eerste kwartaal van 2022 verminderde het aantal werkgevers opvallender dan het jaar ervoor, waarbij de sector vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) acht werkgevers minder telt. Zeven werkgevers verdwenen er in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2) tegenover een in de vervaardiging van producten van rubber (C22.1).

De vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) telt 955 **btw-plichtige ondernemingen** in 2021. Dat zijn er 15 meer dan in 2020 en daarmee wordt de stijgende trend voortgezet die sinds enkele jaren vastgesteld wordt. Tegelijk wordt het beste resultaat voor de beschouwde periode gehaald. De vervaardiging van producten van kunststof (C22.2), dominerend in de btw-plichtigen van de sector, telde 10 bijkomende btw-plichtige ondernemingen ten opzichte van 2020, terwijl de vervaardiging van producten van rubber (C22.1) er slechts vijf telde. Met uitzondering van een afname van het aantal btw-plichtigen in de vervaardiging van andere artikelen van kunststof (C22.29) vertoonden alle andere takken een toename van het aantal btw-plichtige ondernemingen in 2021.

In 2021 noteerde de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) de **oprichting** van 57 ondernemingen, negen meer dan in 2020 en het beste resultaat voor de waarnemingsperiode. Er werden zes ondernemingen opgericht in de vervaardiging van producten van rubber (C22.1) en 51 in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2). Hoewel de beweging van de sector in zijn geheel een stijgende lijn vertoont, kennen de vervaardiging van binnen- en buitenbanden van rubber en loopvlakvernieuwing (C22.11) en de vervaardiging van andere artikelen van kunststof (C22.29) een afname van het aantal opgerichte ondernemingen in 2021.

De vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) telde 42 schrappingen van ondernemingen in 2021. Dat zijn er 12 meer dan in 2020. Twee ondernemingen werden geschrapt

in de vervaardiging van producten van rubber (C22.1), meer bepaald in de vervaardiging van andere artikelen van rubber (C22.19). Daarentegen werden er 40 ondernemingen geschrapt in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2). Met uitzondering van een afname van het aantal schrappingen van ondernemingen in de vervaardiging van verpakkingsmateriaal van kunststof (C22.22; 4 schrappingen minder dan in 2020) namen de schrappingen toe in de andere takken van de vervaardiging van producten van kunststof in 2021.

Er werden zes **faillissementen** geteld in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) in 2021. Dat is een faillissement meer dan in 2020. Een faillissement situeerde zich in de vervaardiging van andere artikelen van rubber (C22.19) en vijf faillissementen in de vervaardiging van kunststofartikelen voor de bouw (C22.23). In het eerste half jaar van 2022 werd een enkel faillissement genoteerd, tegenover drie faillissementen voor het eerste half jaar van 2021. Dit faillissement vindt men in de vervaardiging van andere artikelen van kunststof (C22.29).

In 2021 gingen er 41 **jobs verloren ten gevolge van faillissementen** in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22), tegenover 11 in 2020. Van deze 41 verloren jobs vindt men er 19 in de vervaardiging van andere artikelen van rubber (C22.19) en 22 in de vervaardiging van kunststofartikelen voor de bouw (C22.23). In de eerste helft van 2022 gingen er zes jobs verloren als gevolg van het faillissement tijdens deze periode. Dat zijn zes verloren jobs minder ten opzichte van dezelfde periode van 2021. Deze zes verloren jobs situeren zich in de vervaardiging van andere artikelen van kunststof (C22.29).

De **uitvoer** van producten van rubber- of kunststof (C22) steeg met 15 % in 2021 en haalde een nieuwe piek voor de waarnemingsperiode met 12,2 miljard euro. Deze uitvoer is grotendeels bestemd voor de Europese binnenmarkt (76,6 % van de totale uitvoer), goed voor om en bij de 9,4 miljard euro. Ondanks een daling in 2020 herwon de totale uitvoer van producten van rubber- of kunststof (C22) dus zijn dynamiek in 2021. Die vaststelling geldt ook in elk van de takken van de sector. Zo steeg de uitvoer van producten van rubber (C22.1) met 9,2 % en de uitvoer van producten van kunststof (C22.2) met 17,2 % ten opzichte van 2020. We vermelden hier nog dat bijna drie kwart (74,1 %) van de uitvoer van de sector bestaat uit de uitvoer van producten van kunststof. In de loop van het eerste half jaar van 2022 vervolgde de uitvoer van producten van rubber of kunststof (C22) zijn stijgende beweging, met een groei van 11,9 % ten opzichte van het eerste half jaar van 2021. Terwijl de uitvoer van andere artikelen van rubber (C22.19) licht daalde in het eerste half jaar van 2022 (-3,1 %), noteerden alle andere takken van de sector daarentegen een groei van hun uitvoer.

In 2021 waren de **voornaamste exportpartners** van België voor producten van rubber of kunststof (C22) Frankrijk (2,3 miljard euro), Duitsland (2,2 miljard euro) en Nederland (1,6 miljard euro). De Belgische uitvoer van producten van rubber of kunststof naar deze drie landen samen was goed voor bijna de helft (49,7 %) van de uitvoer van de sector. Het Verenigd Koninkrijk (727,1 miljoen euro) bevindt zich op de vierde plaats met een aandeel van 6 %. De Belgische uitvoer steeg naar de voornaamste exportpartners van de sector in 2021, gaande van 2,8 % voor die naar het Verenigd Koninkrijk tot 22 % voor die naar Frankrijk.

De **invoer** van producten van rubber- of kunststof (C22) leefde eveneens op in 2021 en steeg met 17,9 % vergeleken met het jaar ervoor naar 11 miljard euro, het beste resultaat voor de waarnemingsperiode. België voert producten van rubber of kunststof (C22) voornamelijk in vanuit de binnen-Europese markt, goed voor 68,6 % van de invoer van die producten en een bedrag van 7,6 miljard euro. Elke tak van de sector noteerde een toename van de invoer in 2021. De invoer van producten van rubber (C22.1) groeide met 10,7 % in 2021, terwijl de invoer van producten van kunststof (C22.2) een stijging met 21 % vertoonde. Het grootste deel van de invoer van de sectoren (71,5 %) omvat producten van kunststof. In de loop van het eerste half jaar van 2022 bleef de invoer van producten van rubber- of kunststof (C22) groeien, en wel met 13,1 % ten opzichte van dezelfde periode van 2021. Enkel de invoer van andere artikelen van rubber (C22.19) vertoonde een lichte afname ten opzichte van het eerste half jaar van 2021 (-0,3 %). Alle andere takken van de sector noteerden een stijging van hun invoer voor die periode.

In 2021 waren de **voornaamste invoerpartners** van België voor producten van rubber- of kunststof (C22) Duitsland (1,9 miljard euro), Nederland (1,7 miljard euro) en Frankrijk (1,3 miljard euro). Samen was de invoer van die producten vanuit de drie landen goed voor 44,9 % van de invoer van de sector in 2021. China (1,1 miljard euro) neemt de vierde plaats in, terwijl het Verenigd Koninkrijk (408,2 miljoen euro) op de zevende plaats komt. De Belgische invoer vanuit

de tien voornaamste invoerpartners kenden een groei in 2021, van 12,3 % voor die vanuit de Verenigde Staten tot 27 % voor die vanuit Spanje of China.

In 2021 verslechterde het **saldo op de handelsbalans** in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) maar bleef het positief, met een handelsoverschot van om en bij de 1,2 miljard euro. Het handelsoverschot nam af zowel in de vervaardiging van producten van rubber (C22.1) als in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2). In de loop van het eerste half jaar van 2022 blijft het saldo van de handelsbalans een overschot vertonen. Dat verbeterde trouwens ten opzichte van dezelfde periode van 2021. Dat resultaat vloeit voort uit een verbetering van het saldo van de handelsbalans in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2). Daarentegen ging het saldo van de handelsbalans in de vervaardiging van producten van rubber (C22.1) fors achteruit in het eerste half jaar van 2022, met vervolgens een handelstekort van 79,7 miljoen euro.

Besluit. De sector vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) kende in 2021 globaal een gunstig jaar, gekenmerkt door de hervatting van de activiteit na een moeilijk jaar met de coronacrisis. De meeste economische indicatoren gingen terug in stijgende lijn, en verschillende daarvan haalden hun beste resultaat voor de waarnemingsperiode. Meer bepaald groeiden de omzet, de productie, het aantal arbeidsplaatsen en de loonmassa en bereikten ze zelfs een piek in 2021. Dat geldt tevens voor de uitvoer en de invoer, die voordeel haalden uit een opleving van de wereldwijde bedrijvigheid. De investeringen namen toe zonder evenwel hun beste resultaat van de laatste vijf jaar te halen. Het aantal opgerichte ondernemingen haalde een recordpeil en het aantal btw-plichtigen vertoonde het beste resultaat voor de waarnemingsperiode. Daarentegen telde men een werkgever minder in 2021, terwijl er ook een onderneming meer failliet ging en het aantal verloren jobs ten gevolge van faillissement fors toenam. De schrappingen van ondernemingen namen fel toe. Het saldo van de handelsbalans daalde licht, hoewel het nog een ruim overschot bleef vertonen. In het eerste deel van 2022 loopt de evolutie sterker uiteen. Sommige indicatoren evolueren gunstig, zoals de omzet, de investeringen, de faillissementen en ook nog de buitenlandse handel, terwijl andere een negatief verloop kenden, met name een daling van de productie, van het aantal arbeidsplaatsen of van het aantal werkgevers.

3.4. Sectorfiches

Chemische industrie, farmaceutische industrie en kunststof- en rubberindustrie (C20-C22)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer “Chemische industrie, farmaceutische industrie en kunststof- en rubberindustrie” (C20-C22) de vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vormen, de vervaardiging van verdelingsmiddelen en van andere chemische producten voor de landbouw, de vervaardiging van verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek, de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen, de vervaardiging van andere chemische producten, de vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels, de vervaardiging van farmaceutische grondstoffen, de vervaardiging van farmaceutische producten, de vervaardiging van producten van rubber en de vervaardiging van producten van kunststof.

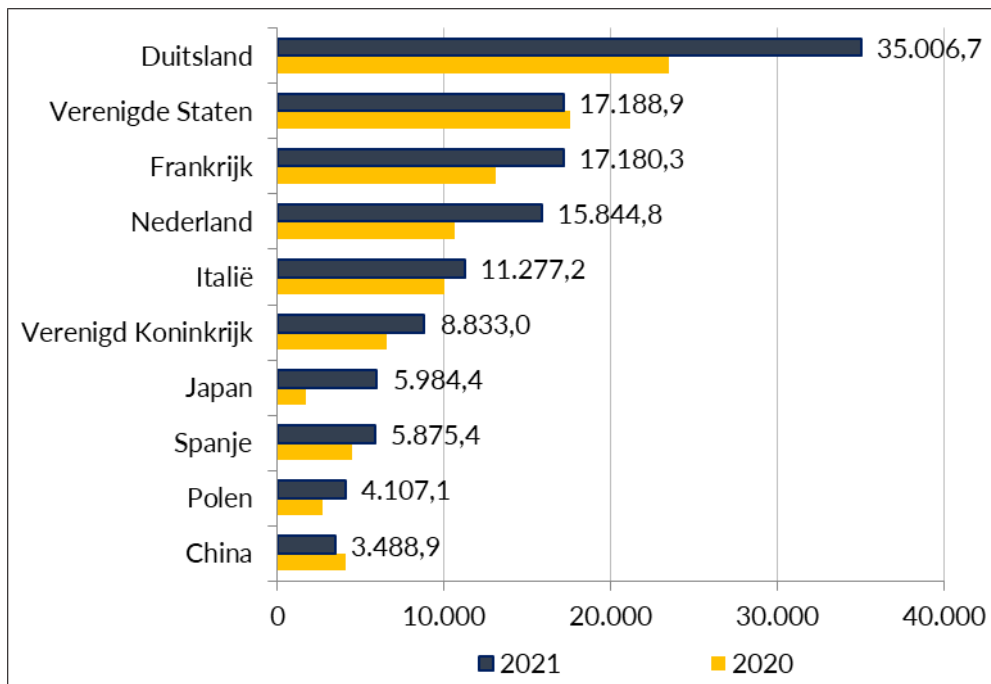
Tabel 3-1. Voornaamste economische indicatoren in de chemische industrie, de farmaceutische industrie en de vervaardiging van producten van kunststof en rubber (C20-C22)

	C20-C22	2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	65.771,9	65.509,7	64.921,3	60.723,5	73.345,5	35.781,6	44.263,4
			-0,4%	-0,9%	-6,5%	20,8%		23,7%
	Investerings (btw)	2.250,5	2.112,9	2.177,8	2.342,5	2.737,3	1.209,5	1.311,0
			-6,1%	3,1%	7,6%	16,9%		8,4%
	Productie-index	109,5	118,2	129,2	134,1	194,8	182,8	190,1
			8,0%	9,3%	3,8%	45,2%		4,0%
	Productieprijzen-index	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Tewerkstelling		2017	2018	2019	2020	2021	2021M3	2022M3
	Arbeitsplaatsen	90.333	92.146	93.680	95.140	96.979	96.548	98.784
			2,0%	1,7%	1,6%	1,9%		2,3%
	Loonmassa	4.927,8	5.101,8	5.305,3	5.433,8	5.699,1	1.393,6	1.513,6
			3,5%	4,0%	2,4%	4,9%		8,6%
	Aantal werkgevers	1.020	1.022	1.026	1.037	1.037	1.043	1.031
			0,1%	0,5%	1,0%	0,0%		-1,2%
Ondernemerschap		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Oprichtingen	140	129	144	162	189	n.a.	n.a.
			-7,9%	11,6%	12,5%	16,7%		
	Schrappingen	94	82	93	80	97	n.a.	n.a.
			-12,8%	13,4%	-14,0%	21,3%		
	btw-plichtige ondernemingen	1.981	2.046	2.068	2.132	2.224	n.a.	n.a.
			3,3%	1,1%	3,1%	4,3%		
Buitenlandse handel (communautair concept)	Faillissementen	18	11	14	11	10	4	5
			-38,9%	27,3%	-21,4%	-9,1%		25,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	89	93	119	206	45	13	53
			4,5%	28,0%	73,1%	-78,2%		307,7%
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Totaal uitvoer	120.720,2	131.350,3	133.325,4	132.922,7	177.117,3	80.630,9	108.088,4
			8,8%	1,5%	-0,3%	33,2%		34,1%
	Uitvoer intra-EU27	74.725,3	84.067,0	82.141,9	78.517,3	107.137,8	50.027,8	66.098,5
			12,5%	-2,3%	-4,4%	36,5%		32,1%
	Uitvoer extra-EU27	45.994,9	47.283,3	51.183,4	54.405,5	69.979,5	30.603,1	41.989,9
			2,8%	8,2%	6,3%	28,6%		37,2%
	Totaal invoer	96.649,3	106.863,4	107.847,6	104.872,3	144.386,6	62.773,2	94.387,9
			10,6%	0,9%	-2,8%	37,7%		50,4%
	Invoer intra-EU27	58.616,4	65.333,8	64.901,7	65.117,2	97.662,2	41.857,1	64.785,1
			11,5%	-0,7%	0,3%	50,0%		54,8%
	Invoer extra-EU27	38.032,9	41.529,6	42.945,8	39.755,0	46.724,4	20.916,1	29.602,8
			9,2%	3,4%	-7,4%	17,5%		41,5%
	Handelsbalans	24.070,9	24.486,9	25.477,8	28.050,5	32.730,7	17.857,7	13.700,5

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-1. Handelspartners bij de uitvoer voor de chemische industrie, de farmaceutische industrie en de vervaardiging van producten van kunststof en rubber (C20-C22)

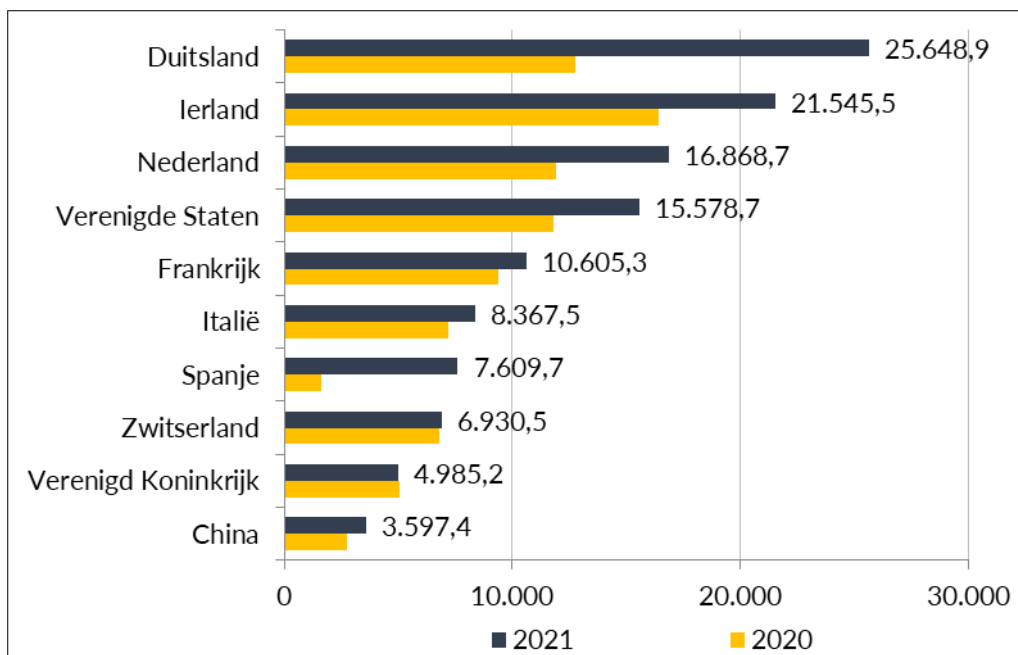
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-2. Handelspartners bij de invoer voor de chemische industrie, de farmaceutische industrie en de vervaardiging van producten van kunststof en rubber (C20-C22)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van chemische producten (C20)

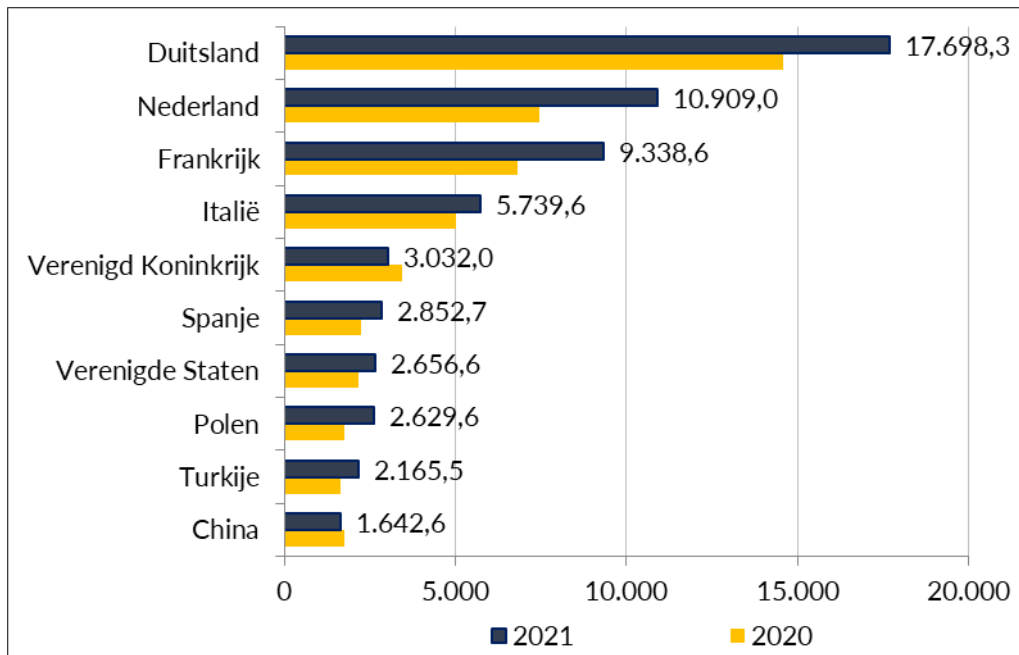
Volgens Statbel omvat die afdeling de bewerking van organische en anorganische grondstoffen door een chemisch procedé en de vorming van producten. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de vervaardiging van chemische basisproducten in de eerste groep en de vervaardiging van intermediaire en eindproducten door verdere verwerking van chemische basisproducten in de overige klassen.

Tabel 3-2. Voornaamste economische indicatoren in de chemische industrie (C20)

	C20	2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	39.150,7	37.591,0	36.302,9	32.456,2	42.664,6	19.557,2	28.285,2
			-4,0%	-3,4%	-10,6%	31,5%		44,6%
	Investerings (btw)	1.409,6	1.268,1	1.267,4	1.427,5	1.648,1	742,4	762,4
			-10,0%	-0,1%	12,6%	15,5%		2,7%
Productie-index		104,8	105,7	100,8	99,9	106,3	107,9	106,2
			0,9%	-4,6%	-0,9%	6,5%		-1,6%
	Productieprijzen-index	116,4	122,9	118,2	107,7	136,3	124,7	179,7
			5,6%	-3,8%	-8,9%	26,6%		44,0%
Tewerkstelling		2017	2018	2019	2020	2021	2021M3	2022M3
	Arbeitsplaatsen	40.566	40.995	41.330	41.523	42.003	41.740	42.681
			1,1%	0,8%	0,5%	1,2%		2,3%
	Loonmassa	2.280,6	2.355,8	2.435,4	2.447,1	2.510,0	583,8	636,6
Aantal werkgevers			3,3%	3,4%	0,5%	2,6%		9,0%
		433	438	440	445	449	448	447
			1,0%	0,6%	1,0%	0,9%		-0,2%
Ondernemerschap		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Oprichtingen	69	68	85	90	103	n.a.	n.a.
			-1,4%	25,0%	5,9%	14,4%		
	Schrappingen	37	42	43	42	38	n.a.	n.a.
			13,5%	2,4%	-2,3%	-9,5%		
	btw-plichtige ondernemingen	847	877	917	951	1.024	n.a.	n.a.
			3,5%	4,6%	3,7%	7,7%		
Buitenlandse handel (communautair concept)	Faillissementen	9	7	5	5	3	0	2
			-22,2%	-28,6%	0,0%	-40,0%		
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	31	40	88	194	3	0	4
			29,0%	120,0%	120,5%	-98,5%		
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Totaal uitvoer	68.705,7	75.431,6	69.962,0	63.513,9	79.083,4	36.957,7	51.514,5
			9,8%	-7,3%	-9,2%	24,5%		39,4%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Uitvoer intra-EU27	48.603,4	55.500,3	50.526,3	44.790,1	58.603,5	27.379,7	38.570,7
			14,2%	-9,0%	-11,4%	30,8%		40,9%
	Uitvoer extra-EU27	20.102,3	19.931,3	19.435,7	18.723,8	20.479,8	9.577,9	12.943,9
			-0,9%	-2,5%	-3,7%	9,4%		35,1%
	Totaal invoer	52.006,3	58.369,6	53.197,8	46.832,4	69.341,1	31.112,3	46.772,0
			12,2%	-8,9%	-12,0%	48,1%		50,3%
	Invoer intra-EU27	30.247,9	34.918,7	30.966,1	27.683,3	44.739,6	20.202,8	29.719,3
Invoer extra-EU27			15,4%	-11,3%	-10,6%	61,6%		47,1%
		21.758,4	23.450,8	22.231,7	19.149,1	24.601,5	10.909,6	17.052,7
			7,8%	-5,2%	-13,9%	28,5%		56,3%
Handelsbalans		16.699,4	17.062,1	16.764,2	16.681,5	9.742,2	5.845,3	4.742,6

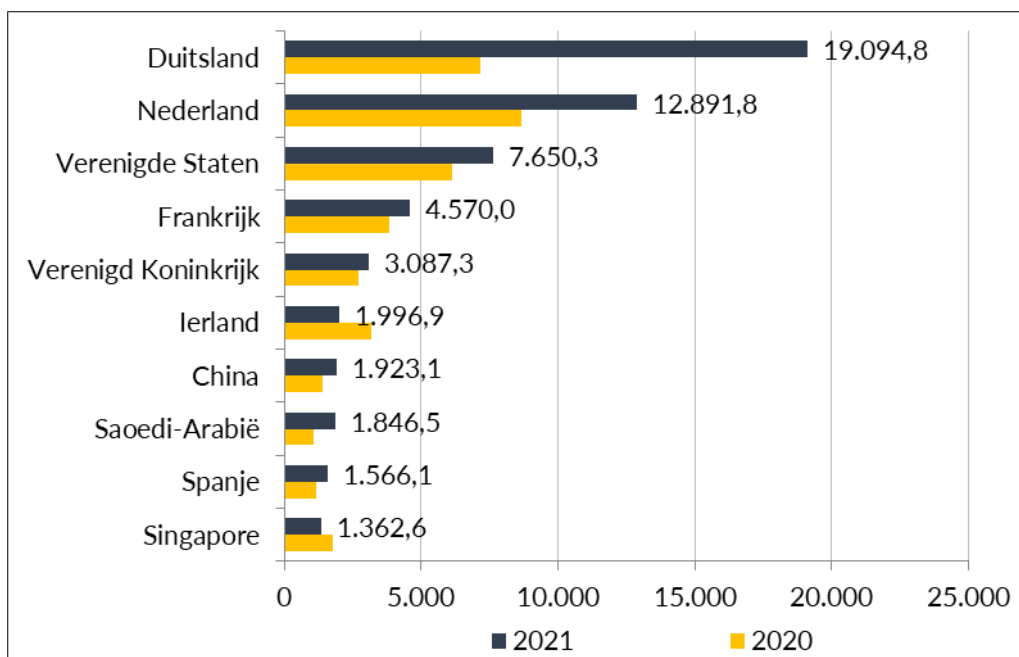
Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-3. Handelspartners bij de uitvoer voor de chemische industrie (C20)
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-4. Handelspartners bij de invoer voor de chemische industrie (C20)
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vorm (C20.1)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vorm" (C20.1) de vervaardiging van industriële gassen, kleurstoffen en pigmenten, andere anorganische chemische basisproducten, andere organische chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, kunststoffen in primaire vormen en synthetische rubber in primaire vormen.

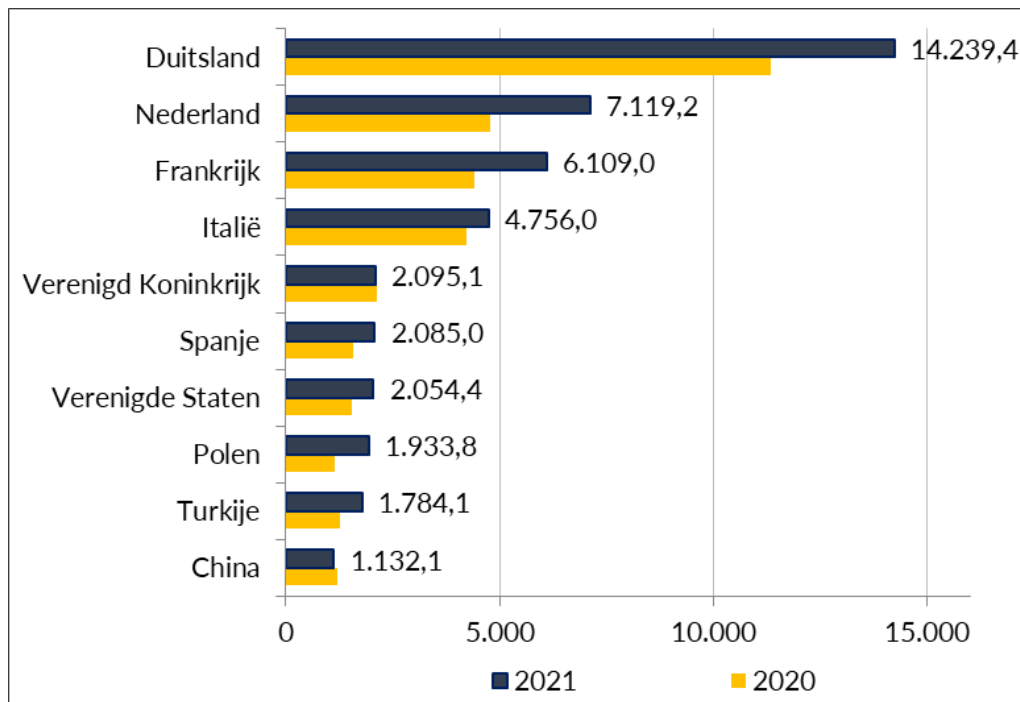
Tabel 3-3. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vorm (C20.1)

	C20.1	2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	29.644,9	28.654,3	26.781,1	23.814,5	33.019,1	14.935,7	22.684,6
			-3,3%	-6,5%	-11,1%	38,7%		51,9%
	Investerings (btw)	1.180,9	1.014,7	981,6	1.104,0	1.262,2	556,8	539,1
			-14,1%	-3,3%	12,5%	14,3%		-3,2%
	Productie-index	105,3	105,4	99,2	99,1	104,3	105,5	102,6
Tewerkstelling			0,1%	-5,9%	0,0%	5,3%		-2,8%
	Productieprijzen-index	116,9	124,9	118,5	104,4	140,8	126,8	194,5
			6,8%	-5,1%	-11,9%	34,8%		53,5%
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M3	2022M3
	Arbeitsplaatsen	24.915	25.253	25.680	25.991	26.485	26.271	26.953
Ondernemerschap			1,4%	1,7%	1,2%	1,9%		2,6%
	Loonmassa	1.524,6	1.589,3	1.654,9	1.661,4	1.737,6	403,8	441,1
			4,2%	4,1%	0,4%	4,6%		9,2%
	Aantal werkgevers	174	178	180	183	184	183	185
			2,3%	0,8%	1,5%	1,0%		1,1%
Buitenlandse handel (communautair concept)		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Oprichtingen	18	16	16	13	10	n.a.	n.a.
			-11,1%	0,0%	-18,8%	-23,1%		
	Schrappingen	10	11	9	8	7	n.a.	n.a.
			10,0%	-18,2%	-11,1%	-12,5%		
Buitenlandse handel (communautair concept)	btw-plichtige ondernemingen	292	294	296	295	303	n.a.	n.a.
			0,7%	0,7%	-0,3%	2,7%		
	Faillissementen	3	1	1	2	0	0	0
			-66,7%	0,0%	100,0%	-100,0%		
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	5	13	1	182	0	0	0
Buitenlandse handel (communautair concept)			160,0%	-92,3%	18100,0%	-100,0%		
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Totaal uitvoer	52.008,1	58.084,7	51.298,4	44.834,6	57.648,2	26.983,8	38.110,5
			11,7%	-11,7%	-12,6%	28,6%		41,2%
	Uitvoer intra-EU27	37.878,0	44.005,3	38.168,8	32.270,3	43.121,7	20.211,8	28.555,2
Buitenlandse handel (communautair concept)			16,2%	-13,3%	-15,5%	33,6%		41,3%
	Uitvoer extra-EU27	14.130,0	14.079,4	13.129,6	12.564,3	14.526,5	6.772,0	9.555,3
			-0,4%	-6,7%	-4,3%	15,6%		41,1%
	Totaal invoer	39.973,4	45.556,2	39.858,6	32.901,3	52.904,2	23.701,4	36.525,0
			14,0%	-12,5%	-17,5%	60,8%		54,1%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Invoer intra-EU27	21.775,5	25.968,5	21.571,3	17.593,0	32.389,3	14.656,9	22.092,7
			19,3%	-16,9%	-18,4%	84,1%		50,7%
	Invoer extra-EU27	18.198,0	19.587,7	18.287,4	15.308,3	20.514,9	9.044,5	14.432,3
			7,6%	-6,6%	-16,3%	34,0%		59,6%
	Handelsbalans	12.034,6	12.528,5	11.439,8	11.933,3	4.744,0	3.282,4	1.585,5

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-5. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vorm (C20.1)

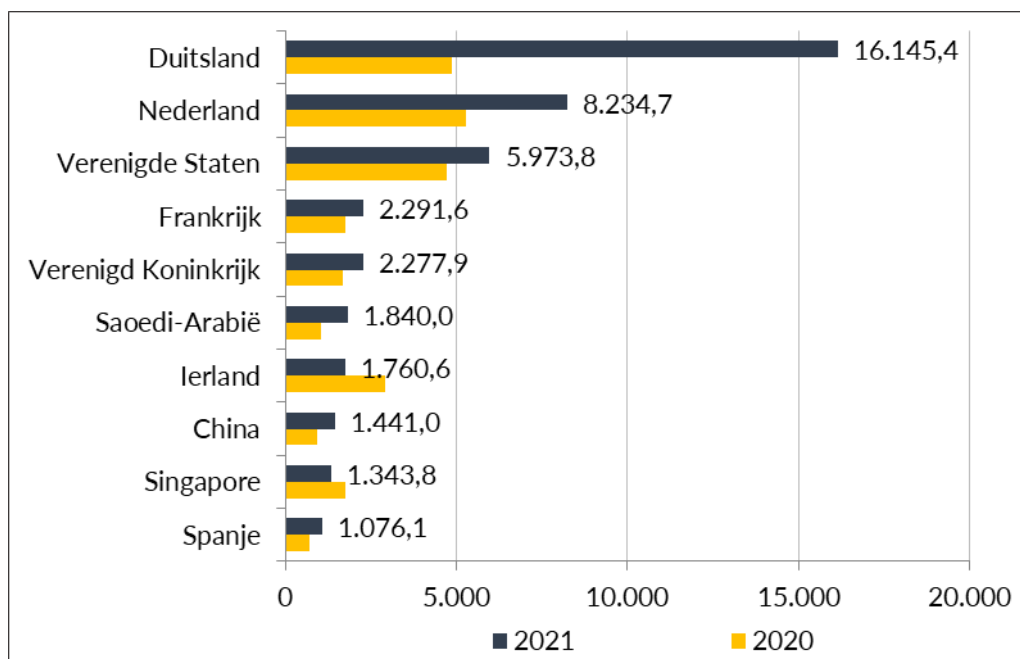
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-6. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vorm (C20.1)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van verdelgingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw (C20.2)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van verdelgingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw" (C20.2) de vervaardiging van insectendodende middelen, rattenbestrijdingsmiddelen, schimmelwerende middelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, mijtenverdelgende middelen, weekdierdodende middelen, biociden; van middelen om het kiemen tegen te gaan, middelen om de plantengroei te regelen; van desinfecterende middelen voor in de landbouw of voor ander gebruik en van andere dergelijke chemische producten voor de landbouw, n.e.g.

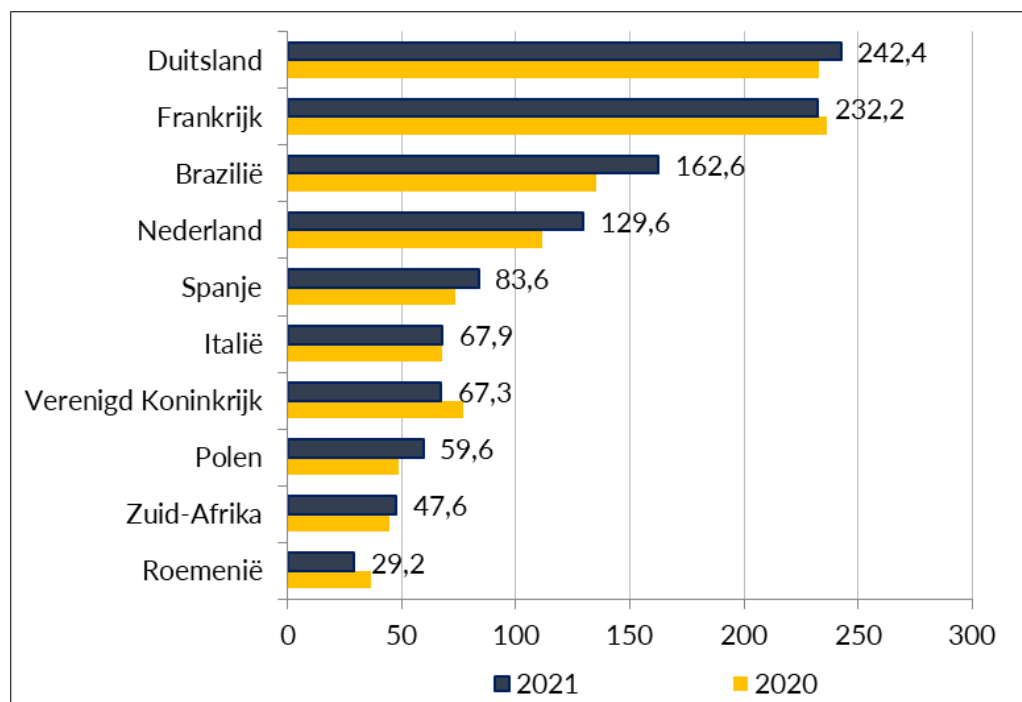
Tabel 3-4. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van verdelgingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw (C20.2)

C20.2		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	328,5	386,0	553,0	477,4	528,2	279,0	349,3
			17,5%	43,3%	-13,7%	10,6%		25,2%
	Investerings (btw)	16,0	20,3	14,7	20,6	18,4	10,7	8,4
			27,4%	-27,6%	40,0%	-10,9%		-21,2%
Productie-index		c	c	c	c	c	c	c
	Productieprijzen-index	c	c	c	c	c	c	c
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M3	2022M3
Tewerkstelling	Tewerkstelling	1.169	1.150	1.149	1.142	1.146	1.140	1.164
			-1,6%	-0,1%	-0,5%	0,3%		2,1%
	Loonmassa	79,0	73,8	77,4	78,2	75,9	17,7	19,1
			-6,5%	4,8%	1,0%	-3,0%		7,4%
Aantal werkgevers		11	11	11	12	12	13	12
			2,3%	0,0%	11,4%	0,0%		-7,7%
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
Ondernemerschap	Oprichtingen	1	5	4	0	0	n.a.	n.a.
			400,0%	-20,0%	-100,0%			
	Schrappingen	0	0	1	0	0	n.a.	n.a.
					-100,0%			
	btw-plichtige ondernemingen	19	25	26	26	28	n.a.	n.a.
			31,6%	4,0%	0,0%	7,7%		
Faillissementen		0	0	0	0	0	0	0
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0	0	0
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
Buitenlandse handel (communautair concept)	Totaal uitvoer	1.794,9	1.522,3	1.474,1	1.616,9	1.667,1	879,7	1.152,5
			-15,2%	-3,2%	9,7%	3,1%		31,0%
	Uitvoer intra-EU27	1.090,1	996,9	980,2	999,5	1.057,7	605,6	778,9
			-8,6%	-1,7%	2,0%	5,8%		28,6%
	Uitvoer extra-EU27	704,8	525,4	493,9	617,4	609,5	274,1	373,6
			-25,5%	-6,0%	25,0%	-1,3%		36,3%
	Totaal invoer	819,0	749,6	690,8	813,1	774,6	466,7	522,5
			-8,5%	-7,8%	17,7%	-4,7%		11,9%
	Invoer intra-EU27	614,8	529,2	512,3	617,7	566,5	343,1	363,3
			-13,9%	-3,2%	20,6%	-8,3%		5,9%
	Invoer extra-EU27	204,2	220,5	178,5	195,4	208,1	123,7	159,2
			7,9%	-19,0%	9,5%	6,5%		28,7%
Handelsbalans		975,9	772,6	783,3	803,8	892,5	413,0	630,1

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-7. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van verdelgingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw (C20.2)

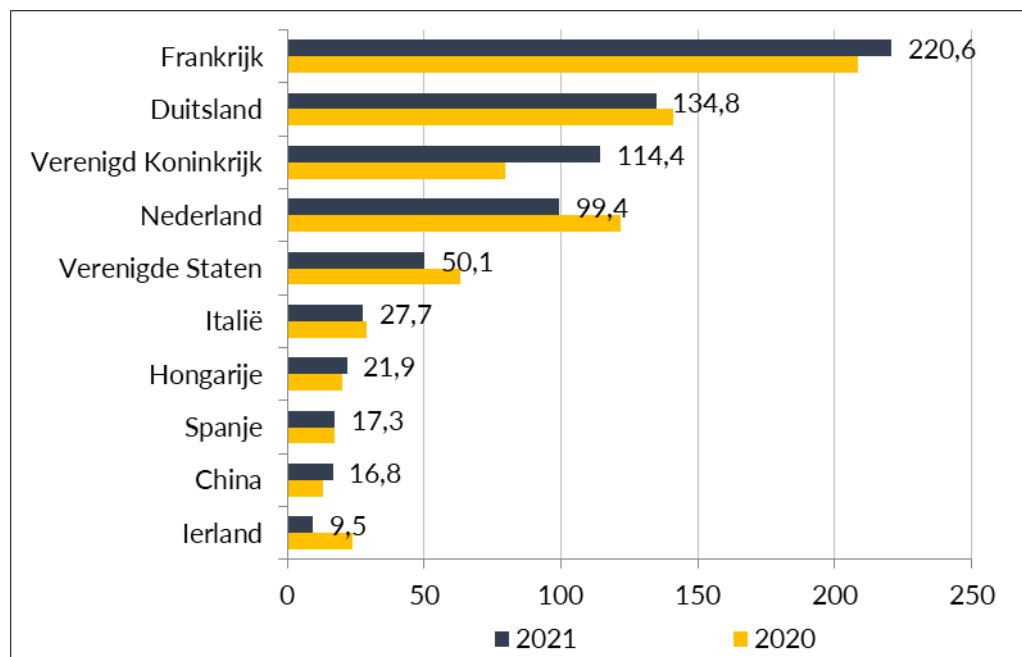
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-8. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van verdelgingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw (C20.2)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek (C20.3)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek" (C20.3) omvat: de vervaardiging van verf, vernis, email- en andere lakken; de vervaardiging van bereide pigmenten, opacificeermiddelen en verfstoffen; de vervaardiging van verglaasbare samenstellingen, engobes (slips), enz.; de vervaardiging van mastiek (kit); de vervaardiging van plamuur en dergelijke niet-vuurvaste preparaten voor het bestrijken of bepleisteren van metselwerk; de vervaardiging van organische oplosmiddelen en verdunners; de vervaardiging van preparaten voor het verwijderen van verf en vernis en de vervaardiging van drukinkt. Deze subklasse omvat eveneens: de vervaardiging van vloeibare houtbeschermingsmiddelen en vloeibare vochtwerende preparaten op basis van siliconen. Deze subklasse omvat niet: de vervaardiging van kleurstoffen en pigmenten (C20.120) en de vervaardiging van schrijf- of tekeninkt (C20.590).

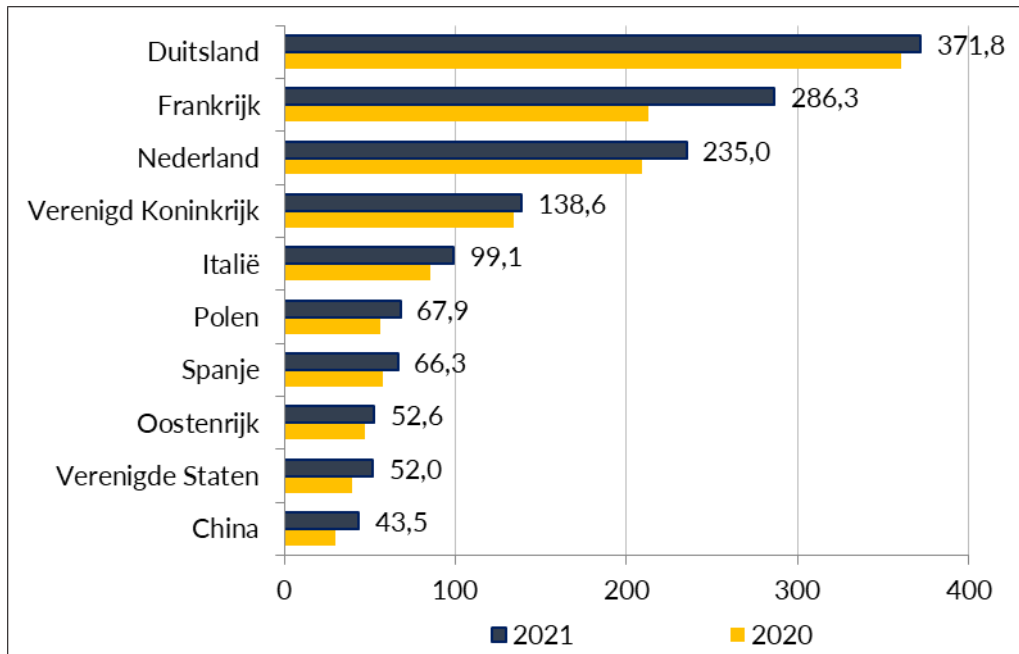
Tabel 3-5. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van verf, vernis, inkt en mastiek (C20.3)

C20.3		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	2.034,0	2.127,2	2.191,4	2.030,7	2.158,7	1.049,2	1.208,3
			4,6%	3,0%	-7,3%	6,3%		15,2%
	Investerings (btw)	41,5	40,2	51,9	41,5	49,9	21,0	31,2
			-3,2%	29,0%	-20,0%	20,1%		48,4%
	Productie-index	100,9	102,5	100,1	92,5	100,4	105,1	99,7
Tewerkstelling			1,5%	-2,3%	-7,7%	8,5%		-5,1%
	Productieprijzen-index	136,3	143,1	148,0	150,4	164,4	154,3	191,4
			5,0%	3,5%	1,6%	9,3%		24,0%
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M3	2022M3
	Tewerkstelling	3.150	3.142	2.983	2.761	2.761	2.744	2.778
Ondernemerschap			-0,2%	-5,1%	-7,4%	0,0%		1,2%
	Loonmassa	148,0	150,9	155,1	154,7	133,9	32,1	34,7
			2,0%	2,8%	-0,3%	-13,4%		8,2%
	Aantal werkgevers	71	70	67	66	68	67	67
			-1,8%	-3,6%	-1,9%	3,0%		0,0%
Buitenlandse handel (communautair concept)		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Oprichtingen	6	1	2	1	1	n.a.	n.a.
			-83,3%	100,0%	-50,0%	0,0%		
	Schrappingen	4	11	6	6	6	n.a.	n.a.
			175,0%	-45,5%	0,0%	0,0%		
Handelsbalans	btw-plichtige ondernemingen	122	115	113	105	100	n.a.	n.a.
			-5,7%	-1,7%	-7,1%	-4,8%		
	Faillissementen	0	1	0	0	0	0	0
				-100,0%				
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	1	0	0	0	0	0
Buitenlandse handel (communautair concept)		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Totaal uitvoer	1.830,1	1.927,2	1.892,1	1.849,5	2.108,5	1.043,5	1.253,1
			5,3%	-1,8%	-2,2%	14,0%		20,1%
	Uitvoer intra-EU27	1.192,2	1.268,4	1.246,9	1.233,6	1.416,1	710,8	819,7
			6,4%	-1,7%	-1,1%	14,8%		15,3%
Handelsbalans	Uitvoer extra-EU27	637,9	658,8	645,2	615,9	692,4	332,7	433,4
			3,3%	-2,1%	-4,5%	12,4%		30,3%
	Totaal invoer	1.097,7	1.176,2	1.168,5	1.245,7	1.372,8	709,1	760,5
			7,1%	-0,7%	6,6%	10,2%		7,3%
	Invoer intra-EU27	947,9	1.006,5	985,2	1.043,9	1.160,0	597,8	643,9
Handelsbalans			6,2%	-2,1%	6,0%	11,1%		7,7%
	Invoer extra-EU27	149,8	169,7	183,3	201,8	212,8	111,3	116,7
			13,2%	8,0%	10,1%	5,5%		4,8%
	Handelsbalans	732,4	751,0	723,6	603,8	735,7	334,4	492,6

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-9. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van verf, vernis, inkt en mastiek (C20.3)

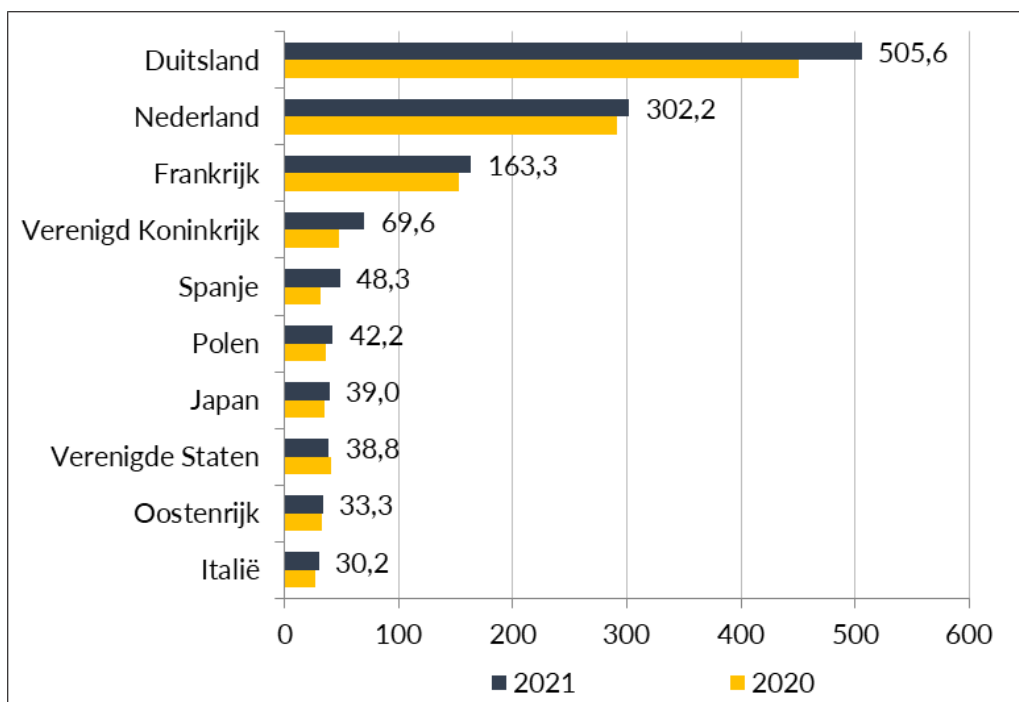
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-10. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van verf, vernis, inkt en mastiek (C20.3)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen" (C20.4) de vervaardiging van organische tensioactieve producten, papier, watten, vilt, enz. ingesmeerd of bedekt met zeep of detergent, (ruwe) glycerol, zeep, met uitzondering van cosmetische zeep en van tensioactieve preparaten (wasmiddelen in vaste of vloeibare vorm en detergents, vaatwasmiddelen, wasverzachters) maar ook de vervaardiging van poets- en onderhoudsmiddelen (preparaten voor het parfumeren van vertrekken of voor het neutraliseren van geuren, kunstwas en bereide was, glansmiddelen en crèmes voor leder, was en boenwas of politoer voor het onderhoud van hout, glansmiddelen voor carrosserieën, glas en metaal en schuurpasta's en -poeders, inclusief artikelen van papier, watten, vilt, enz. ingesmeerd of bedekt met deze producten) en nog de vervaardiging van parfums en cosmetische artikelen (parfums en reuk- en toiletwater, schoonheidsmiddelen en producten voor de huidverzorging, zonnebrand- en zonnebeschermingsmiddelen, producten voor manicure en pedicure, shampoo, haarlak, permanentpreparaten en preparaten voor het ontkrullen van het haar, tandpasta en producten voor mondhygiëne, inclusief kleefmiddelen voor kunstgebitten, scheermiddelen, met inbegrip van pre-shave en aftershave lotions, deodoranten en badzout en ontharingsmiddelen) en de vervaardiging van cosmetische zeep.

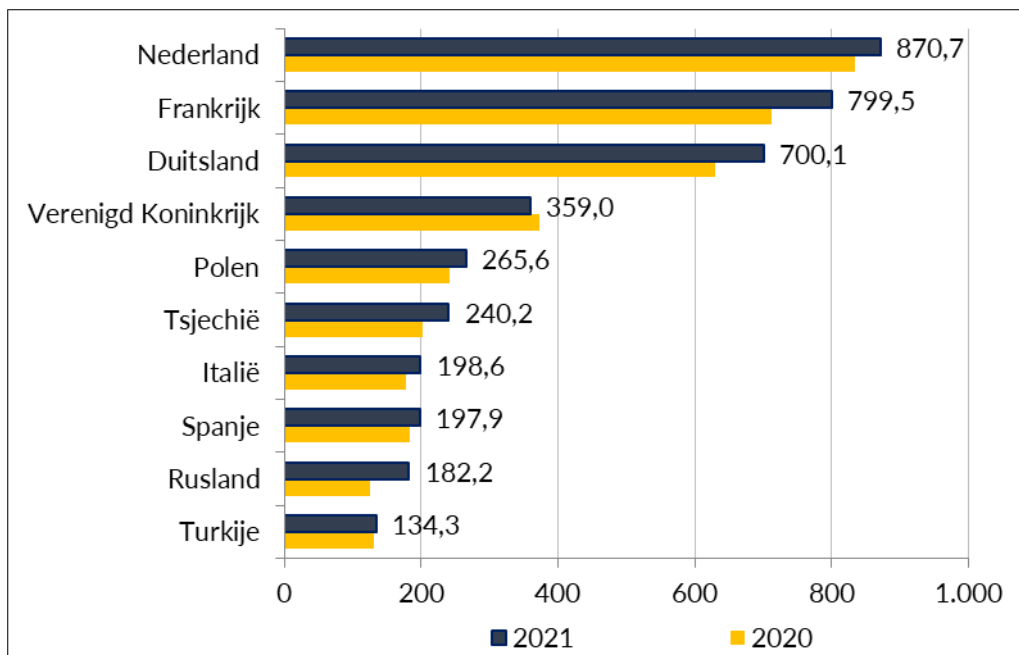
Tabel 3-6. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4)

	C20.4	2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	2.456,8	2.525,9	2.701,0	2.589,9	2.839,7	1.338,1	1.571,3
			2,8%	6,9%	-4,1%	9,6%		17,4%
	Investerings (btw)	62,4	62,7	65,6	55,3	59,3	30,5	38,6
			0,4%	4,7%	-15,8%	7,4%		26,8%
	Productie-index	108,8	111,8	111,0	115,6	117,0	118,0	125,4
Tewerkstelling			2,7%	-0,7%	4,1%	1,3%		6,2%
	Productieprijzen-index	107,1	107,3	107,8	108,4	107,5	106,8	117,2
			0,1%	0,5%	0,6%	-0,8%		9,7%
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M3	2022M3
	Tewerkstelling	4.747	4.810	4.950	5.061	5.037	5.025	5.153
Ondernemerschap			1,3%	2,9%	2,2%	-0,5%		2,5%
	Loonmassa	183,7	187,3	194,9	195,7	199,4	46,8	50,5
			2,0%	4,0%	0,4%	1,9%		8,0%
	Aantal werkgevers	80	82	85	86	90	90	89
			2,8%	3,7%	1,8%	4,1%		-1,1%
Buitenlandse handel (communautair concept)		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Oprichtingen	39	36	51	64	79	n.a.	n.a.
			-7,7%	41,7%	25,5%	23,4%		
	Schrappingen	17	14	16	23	21	n.a.	n.a.
			-17,6%	14,3%	43,8%	-8,7%		
Buitenlandse handel (communautair concept)	btw-plichtige ondernemingen	246	266	300	342	398	n.a.	n.a.
			8,1%	12,8%	14,0%	16,4%		
	Faillissementen	4	4	2	1	3	0	1
			0,0%	-50,0%	-50,0%	200,0%		
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	14	7	3	1	3	0	2
Buitenlandse handel (communautair concept)			-50,0%	-57,1%	-66,7%	200,0%		
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Totaal uitvoer	5.067,2	5.030,1	5.101,4	5.071,5	5.230,6	2.503,8	2.890,9
			-0,7%	1,4%	-0,6%	3,1%		15,5%
	Uitvoer intra-EU27	3.245,6	3.401,9	3.490,0	3.416,5	3.719,0	1.771,7	2.059,4
Buitenlandse handel (communautair concept)			4,8%	2,6%	-2,1%	8,9%		16,2%
	Uitvoer extra-EU27	1.821,6	1.628,2	1.611,4	1.655,1	1.511,7	732,1	831,5
			-10,6%	-1,0%	2,7%	-8,7%		13,6%
	Totaal invoer	3.902,7	3.942,2	4.000,2	3.905,5	4.106,1	1.978,1	2.174,4
			1,0%	1,5%	-2,4%	5,1%		9,9%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Invoer intra-EU27	2.771,3	2.721,7	2.702,7	2.726,1	2.968,3	1.453,4	1.624,7
			-1,8%	-0,7%	0,9%	8,9%		11,8%
	Invoer extra-EU27	1.131,4	1.220,5	1.297,4	1.179,4	1.137,8	524,7	549,6
			7,9%	6,3%	-9,1%	-3,5%		4,8%
	Handelsbalans	1.164,5	1.087,9	1.101,3	1.166,1	1.124,5	525,7	716,6

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-11. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4)

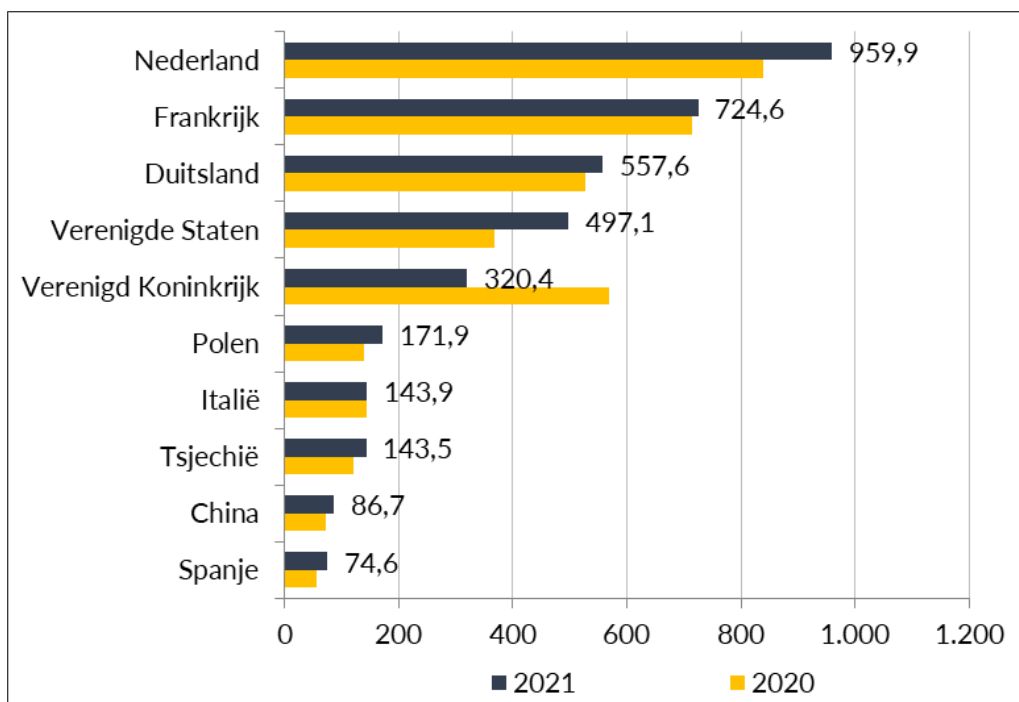
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-12. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van andere chemische producten (C20.5)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van andere chemische producten" (C20.5) de vervaardiging van springstoffen en pyrotechnische artikelen, lijmen, etherische oliën en chemische producten n.e.g., zoals fotochemische producten (inclusief film en lichtgevoelig papier), samengestelde reageermiddelen voor diagnose, enz.

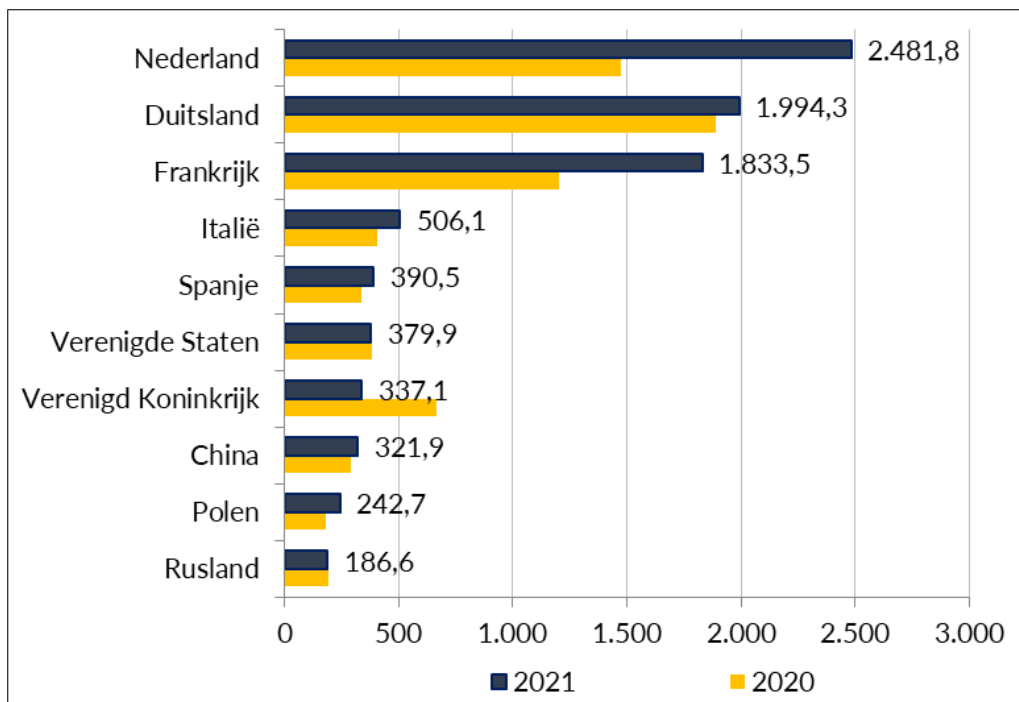
Tabel 3-7. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van andere chemische producten (C20.5)

	C20.5	2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	4.262,9	3.542,2	3.946,1	3.401,7	3.947,2	1.863,5	2.378,4
			-16,9%	11,4%	-13,8%	16,0%		27,6%
	Investerings (btw)	93,1	116,1	149,5	204,3	254,6	121,8	143,4
			24,8%	28,7%	36,7%	24,6%		17,8%
	Productie-index	102,6	107,6	107,3	102,0	116,9	119,0	125,2
Tewerkstelling			4,9%	-0,3%	-5,0%	14,6%		5,2%
	Productieprijzen-index	121,1	120,4	118,0	118,9	121,9	116,4	136,9
			-0,6%	-2,0%	0,7%	2,5%		17,7%
	Arbeitsplaatsen	6.251	6.316	6.269	6.307	6.301	6.289	6.348
			1,0%	-0,7%	0,6%	-0,1%		0,9%
Ondernemerschap	Loonmassa	333,3	343,3	343,2	348,4	352,6	81,0	88,4
			3,0%	-0,1%	1,5%	1,2%		9,1%
	Aantal werkgevers	92	91	92	92	89	90	89
			-0,8%	1,1%	0,5%	-3,3%		-1,1%
	Oprichtingen	3	10	9	11	12	n.a.	n.a.
Buitenlandse handel (communautair concept)			233,3%	-10,0%	22,2%	9,1%		
	Schrappingen	4	6	8	5	4	n.a.	n.a.
			50,0%	33,3%	-37,5%	-20,0%		
	btw-plichtige ondernemingen	149	155	161	162	172	n.a.	n.a.
			4,0%	3,9%	0,6%	6,2%		
	Faillissementen	2	1	1	2	0	0	1
			-50,0%	0,0%	100,0%	-100,0%		
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	12	19	1	11	0	0	2
			58,3%	-94,7%	1000,0%	-100,0%		
	Totaal uitvoer	7.037,2	7.889,9	9.214,8	9.306,3	11.419,0	5.049,7	7.513,8
			12,1%	16,8%	1,0%	22,7%		48,8%
	Uitvoer intra-EU27	4.522,7	5.170,4	5.981,2	6.326,6	8.603,0	3.735,3	5.953,5
			14,3%	15,7%	5,8%	36,0%		59,4%
	Uitvoer extra-EU27	2.514,5	2.719,5	3.233,6	2.979,7	2.816,1	1.314,4	1.560,3
			8,2%	18,9%	-7,9%	-5,5%		18,7%
	Totaal invoer	5.345,2	6.181,7	6.801,1	7.416,5	9.549,3	3.938,8	6.369,0
			15,6%	10,0%	9,0%	28,8%		61,7%
	Invoer intra-EU27	3.809,6	4.412,3	4.917,8	5.462,4	7.362,2	3.005,4	4.796,6
			15,8%	11,5%	11,1%	34,8%		59,6%
	Invoer extra-EU27	1.535,6	1.769,4	1.883,3	1.954,1	2.187,0	933,4	1.572,4
			15,2%	6,4%	3,8%	11,9%		68,5%
	Handelsbalans	1.692,0	1.708,2	2.413,7	1.889,8	1.869,8	1.110,9	1.144,8

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-13. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van andere chemische producten (C20.5)

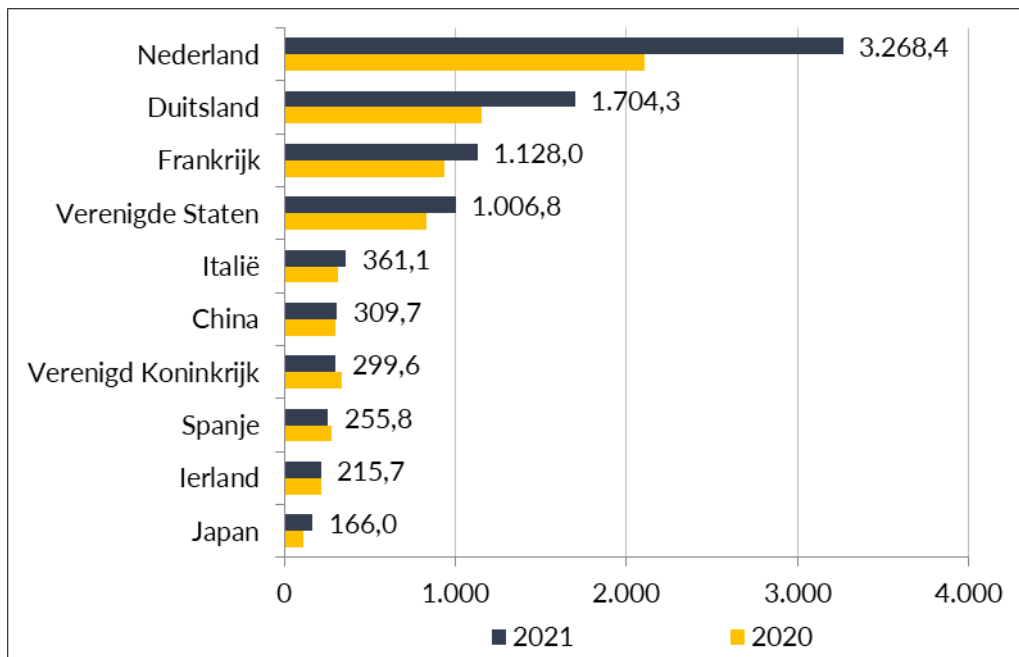
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-14. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van andere chemische producten (C20.5)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels" (C20.6): de vervaardiging van kabel van synthetische of kunstmatige filamenten; de vervaardiging van synthetische of kunstmatige stapelvezels, niet gekaard, niet gekamd, noch op andere wijze bewerkt met het oog op het spinnen; de vervaardiging van eendraadsgarens van synthetische of kunstmatige filamenten, inclusief garens met een hoge sterktegraad; de vervaardiging van synthetische of kunstmatige monofilamenten of strippen.

Deze subklasse omvat niet: het spinnen van synthetische of kunstmatige garens (C13.100), de vervaardiging van draad van synthetische of kunstmatige vezels (C13.100) en de vervaardiging van naaigaren van kunstmatige of synthetische filamenten (C13.100).

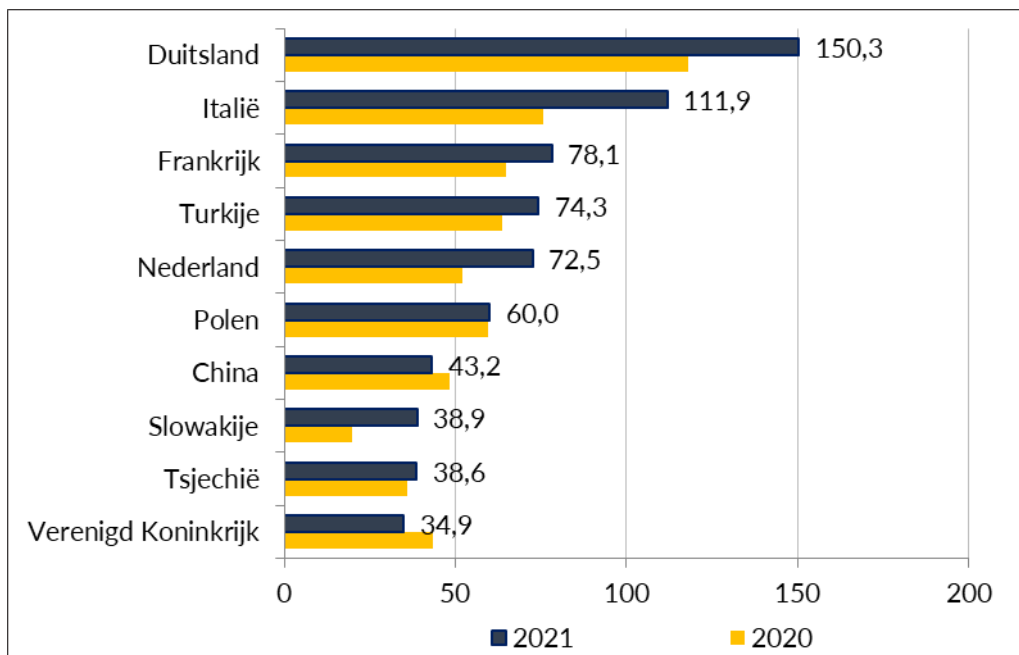
Tabel 3-8. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6)

	C20.6	2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	423,6	355,4	130,3	142,1	171,6	91,6	93,3
			-16,1%	-63,3%	9,1%	20,8%		1,9%
	Investerings (btw)	15,7	14,0	4,0	1,9	3,8	1,6	1,7
			-10,6%	-71,4%	-53,2%	100,9%		3,8%
	Productie-index	c	c	c	c	c	c	c
Tewerkstelling	Productieprijzen-index	119,8	124,5	122,2	114,9	131,0	125,8	146,9
			3,9%	-1,9%	-5,9%	14,0%		16,8%
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M3	2022M3
	Arbeitsplaatsen	335	326	300	262	275	271	285
			-2,8%	-7,8%	-12,8%	4,9%		5,2%
Ondernemerschap	Loonmassa	12,1	11,2	10,0	8,9	10,5	2,5	2,8
			-7,5%	-10,6%	-11,3%	18,0%		15,3%
	Aantal werkgevers	6	6	6	5	5	5	5
			0,0%	-8,3%	-4,5%	-4,8%		0,0%
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
Buitenlandse handel (communautair concept)	Oprichtingen	2	0	3	1	1	n.a.	n.a.
			-100,0%		-66,7%	0,0%		
	Schrappingen	2	0	3	0	0	n.a.	n.a.
			-100,0%		-100,0%			
	btw-plichtige ondernemingen	19	22	21	21	23	n.a.	n.a.
Buitenlandse handel (communautair concept)			15,8%	-4,5%	0,0%	9,5%		
	Faillissementen	0	0	1	0	0	0	0
					-100,0%			
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	83	0	0	0	0
					-100,0%			
Buitenlandse handel (communautair concept)		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Totaal uitvoer	968,1	977,5	981,2	835,0	1.009,8	497,1	593,7
			1,0%	0,4%	-14,9%	20,9%		19,4%
	Uitvoer intra-EU27	674,8	657,4	659,2	543,6	686,0	344,5	403,9
			-2,6%	0,3%	-17,5%	26,2%		17,2%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Uitvoer extra-EU27	293,4	320,1	321,9	291,4	323,8	152,6	189,8
			9,1%	0,6%	-9,5%	11,1%		24,3%
	Totaal invoer	868,2	763,7	678,6	550,4	634,1	318,2	420,6
			-12,0%	-11,1%	-18,9%	15,2%		32,2%
	Invoer intra-EU27	328,8	280,6	276,7	240,3	293,4	146,2	198,0
Buitenlandse handel (communautair concept)			-14,7%	-1,4%	-13,2%	22,1%		35,5%
	Invoer extra-EU27	539,3	483,1	401,8	310,1	340,8	172,0	222,5
			-10,4%	-16,8%	-22,8%	9,9%		29,4%
	Handelsbalans	100,0	213,8	302,6	284,6	375,7	179,0	173,1

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-15. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6)

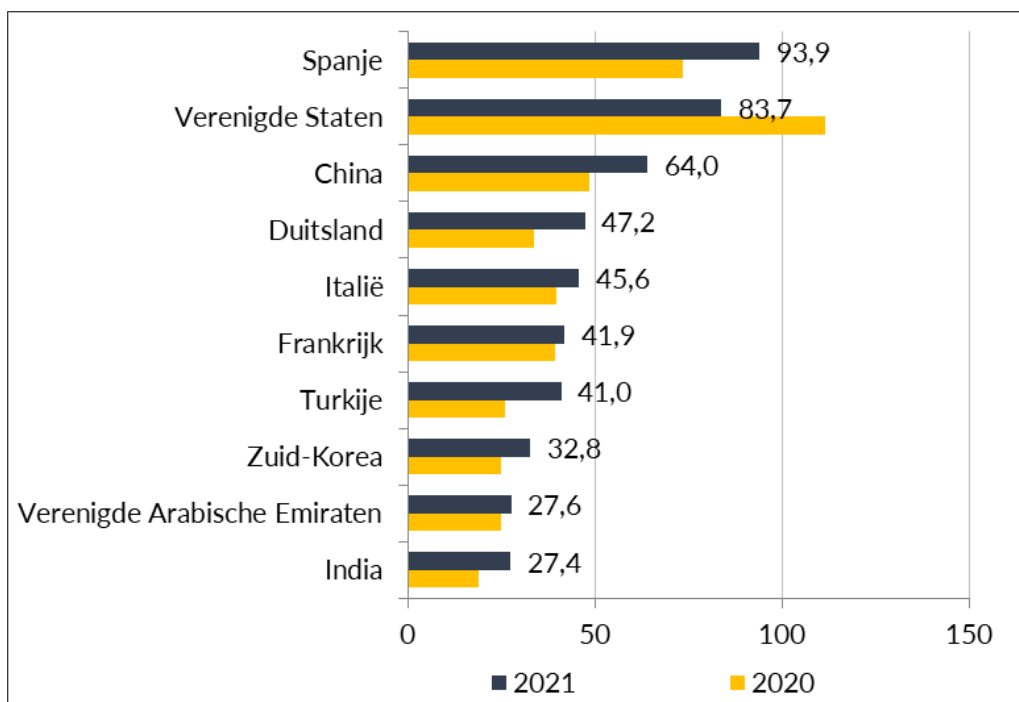
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-16. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (C21)

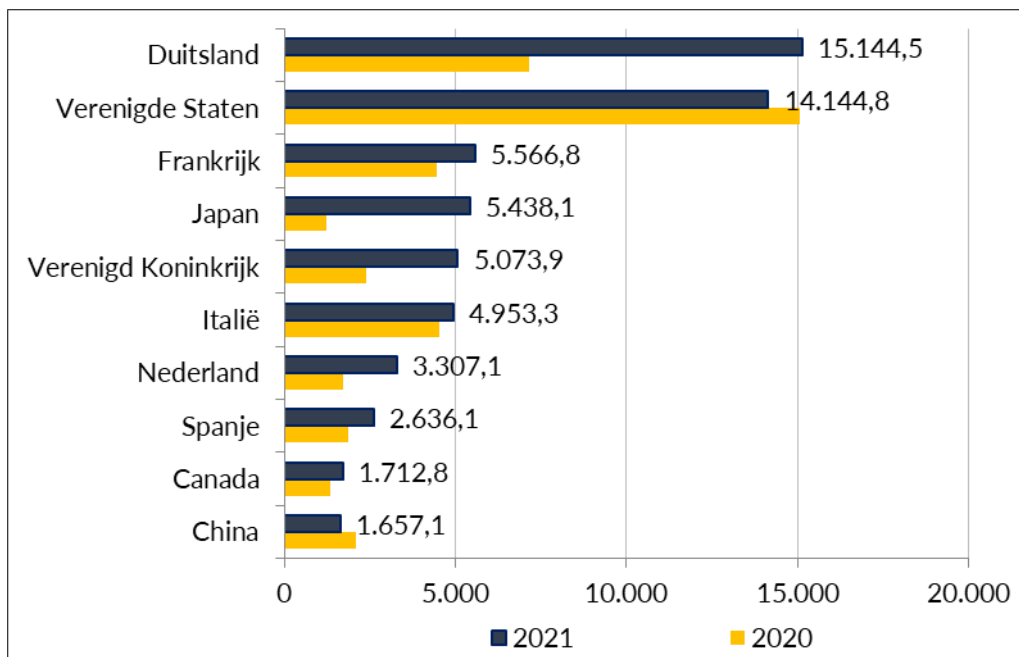
Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten" (C21) de vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en farmaceutische producten. Ze omvat eveneens de vervaardiging van chemische producten voor medicinaal gebruik en van kruidengeneesmiddelen.

Tabel 3-9. Voornaamste economische indicatoren in de farmaceutische industrie (C21)

	C21	2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	18.538,5	19.105,6	19.986,4	19.656,3	20.523,8	11.038,4	10.191,9
			3,1%	4,6%	-1,7%	4,4%		-7,7%
	Investerings (btw)	466,2	464,9	597,1	634,1	741,8	312,3	391,3
			-0,3%	28,4%	6,2%	17,0%		25,3%
	Productie-index	118,0	141,9	187,2	211,2	446,7	386,6	415,4
Tewerkstelling			20,2%	31,9%	12,8%	111,5%		7,5%
	Productieprijzen-index	99,2	92,3	95,0	97,5	96,9	96,4	96,8
			-6,9%	3,0%	2,6%	-0,7%		0,4%
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M3	2022M3
	Arbeitsplaatsen	28.445	29.700	30.719	31.997	33.234	32.889	34.186
Ondernemerschap			4,4%	3,4%	4,2%	3,9%		3,9%
	Loonmassa	1.806,3	1.884,7	1.978,3	2.122,4	2.280,0	592,6	615,9
			4,3%	5,0%	7,3%	7,4%		3,9%
	Aantal werkgevers	103	103	104	114	111	114	111
			-0,2%	1,0%	9,9%	-2,2%		-2,6%
Buitenlandse handel (communautair concept)		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Oprichtingen	27	18	22	24	29	n.a.	n.a.
			-33,3%	22,2%	9,1%	20,8%		
	Schrappingen	15	6	9	8	17	n.a.	n.a.
			-60,0%	50,0%	-11,1%	112,5%		
Buitenlandse handel (communautair concept)	btw-plichtige ondernemingen	202	220	226	241	245	n.a.	n.a.
			8,9%	2,7%	6,6%	1,7%		
	Faillissementen	1	1	1	1	1	1	2
			0,0%	0,0%	0,0%	0,0%		100,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	2	1	2	1	1	1	43
Buitenlandse handel (communautair concept)			-50,0%	100,0%	-50,0%	0,0%		4200,0%
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Totaal uitvoer	41.502,7	45.087,2	52.376,1	58.789,0	85.818,6	37.478,4	49.641,4
			8,6%	16,2%	12,2%	46,0%		32,5%
	Uitvoer intra-EU27	18.387,6	20.556,4	23.530,2	25.742,3	39.171,3	17.887,4	22.173,1
Buitenlandse handel (communautair concept)			11,8%	14,5%	9,4%	52,2%		24,0%
	Uitvoer extra-EU27	23.115,1	24.530,8	28.846,0	33.046,7	46.647,3	19.591,0	27.468,2
			6,1%	17,6%	14,6%	41,2%		40,2%
	Totaal invoer	35.126,4	38.705,5	45.045,4	48.698,1	64.032,9	26.180,5	41.418,3
			10,2%	16,4%	8,1%	31,5%		58,2%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Invoer intra-EU27	21.835,2	23.660,1	27.307,3	31.044,9	45.366,5	17.836,8	30.825,5
			8,4%	15,4%	13,7%	46,1%		72,8%
	Invoer extra-EU27	13.291,2	15.045,3	17.738,1	17.653,1	18.666,4	8.343,8	10.592,7
			13,2%	17,9%	-0,5%	5,7%		27,0%
	Handelsbalans	6.376,2	6.381,8	7.330,8	10.090,9	21.785,7	11.297,8	8.223,1

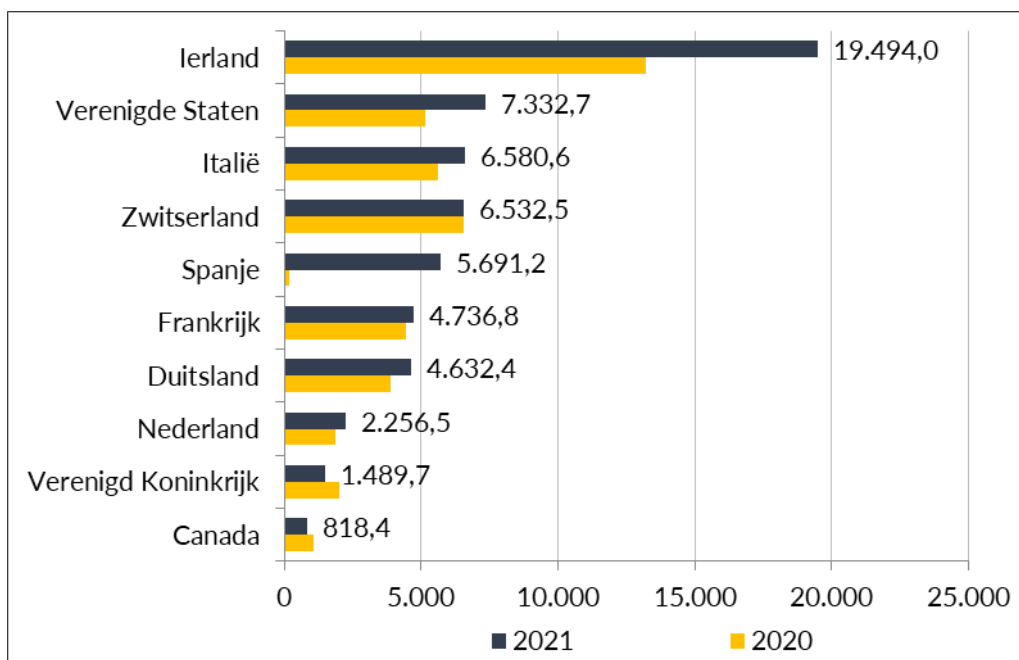
Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-17. Handelspartners bij de uitvoer voor de farmaceutische industrie (C21)
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-18. Handelspartners bij de invoer voor de farmaceutische industrie (C21)
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen" (C21.1) de vervaardiging van actief geneeskrachtige substanties, die wegens hun farmacologische eigenschappen geschikt zijn voor de vervaardiging van geneesmiddelen: antibiotica, basisvitamines, salicylzuur en O-acetylsalicylzuur, enz. en de verwerking van bloed. Ze omvat eveneens de vervaardiging van scheikundig zuivere suikers en de verwerking van klieren en de vervaardiging van extracten van klieren, enz.

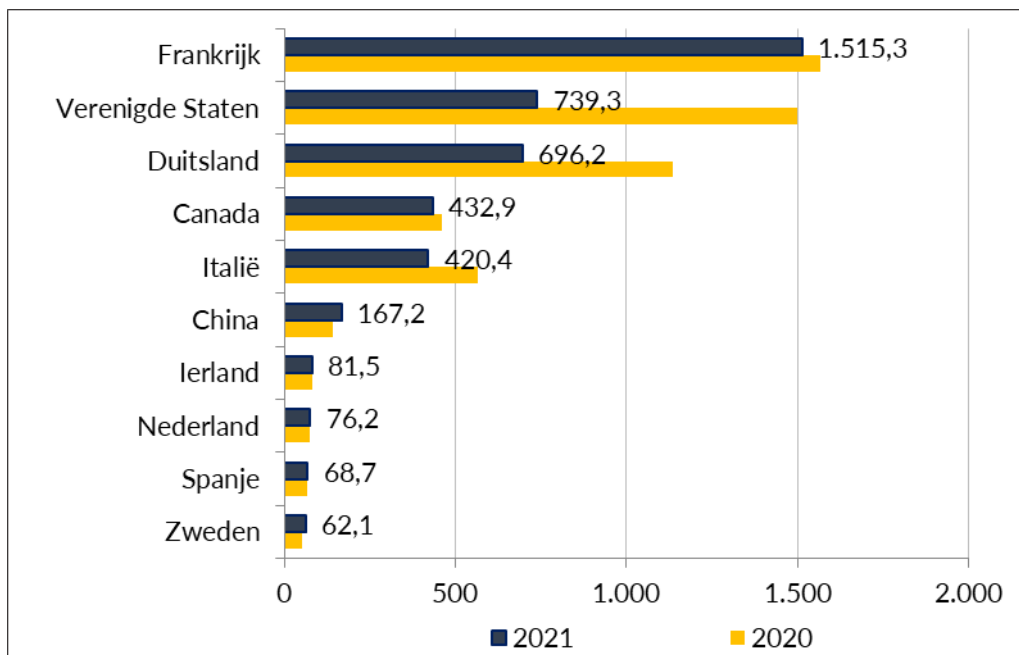
Tabel 3-10. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1)

	C21.1	2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	354,5	656,0	473,0	516,2	580,3	337,4	361,7
			85,1%	-27,9%	9,1%	12,4%		7,2%
	Investerings (btw)	29,4	37,2	43,2	50,7	51,9	23,7	36,4
			26,8%	16,1%	17,2%	2,4%		53,5%
	Productie-index	113,6	142,3	147,6	163,8	159,9	193,9	161,1
			25,2%	3,7%	11,0%	-2,4%		-17,0%
	Productieprijzen-index	c	c	c	c	c	c	c
Tewerkstelling		2017	2018	2019	2020	2021	2021M3	2022M3
	Arbeitsplaatsen	1.531	1.595	1.645	1.720	1.773	1.772	1.806
			4,2%	3,1%	4,5%	3,1%		1,9%
	Loonmassa	80,5	81,8	82,9	88,5	92,9	21,4	23,6
			1,6%	1,3%	6,8%	4,9%		10,3%
	Aantal werkgevers	24	23	23	23	21	21	21
			-3,1%	-3,2%	2,2%	-8,7%		0,0%
Ondernemerschap		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Oprichtingen	10	8	8	13	11	n.a.	n.a.
			-20,0%	0,0%	62,5%	-15,4%		
	Schrappingen	8	5	1	3	8	n.a.	n.a.
			-37,5%	-80,0%	200,0%	166,7%		
	btw-plichtige ondernemingen	70	73	78	88	88	n.a.	n.a.
			4,3%	6,8%	12,8%	0,0%		
	Faillissementen	1	0	1	0	0	0	1
			-100,0%		-100,0%			
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	2	0	2	0	0	0	1
			-100,0%		-100,0%			
Buitenlandse handel (communautair concept)		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Totaal uitvoer	5.000,3	15.177,0	17.590,9	6.259,4	4.794,0	2.676,6	2.581,5
			203,5%	15,9%	-64,4%	-23,4%		-3,6%
	Uitvoer intra-EU27	3.143,5	8.354,9	10.335,3	3.662,9	3.044,7	1.645,6	1.427,2
			165,8%	23,7%	-64,6%	-16,9%		-13,3%
	Uitvoer extra-EU27	1.856,8	6.822,0	7.255,6	2.596,5	1.749,3	1.031,0	1.154,3
			267,4%	6,4%	-64,2%	-32,6%		12,0%
	Totaal invoer	5.335,8	15.040,7	16.433,4	5.304,8	5.478,0	2.840,4	4.450,1
			181,9%	9,3%	-67,7%	3,3%		56,7%
	Invoer intra-EU27	3.797,5	8.938,1	9.285,3	3.326,0	4.010,8	2.052,0	3.590,1
			135,4%	3,9%	-64,2%	20,6%		75,0%
	Invoer extra-EU27	1.538,3	6.102,6	7.148,1	1.978,8	1.467,2	788,4	859,9
			296,7%	17,1%	-72,3%	-25,9%		9,1%
	Handelsbalans	-335,5	136,3	1.157,5	954,6	-684,0	-163,9	-1.868,5

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-19. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1)

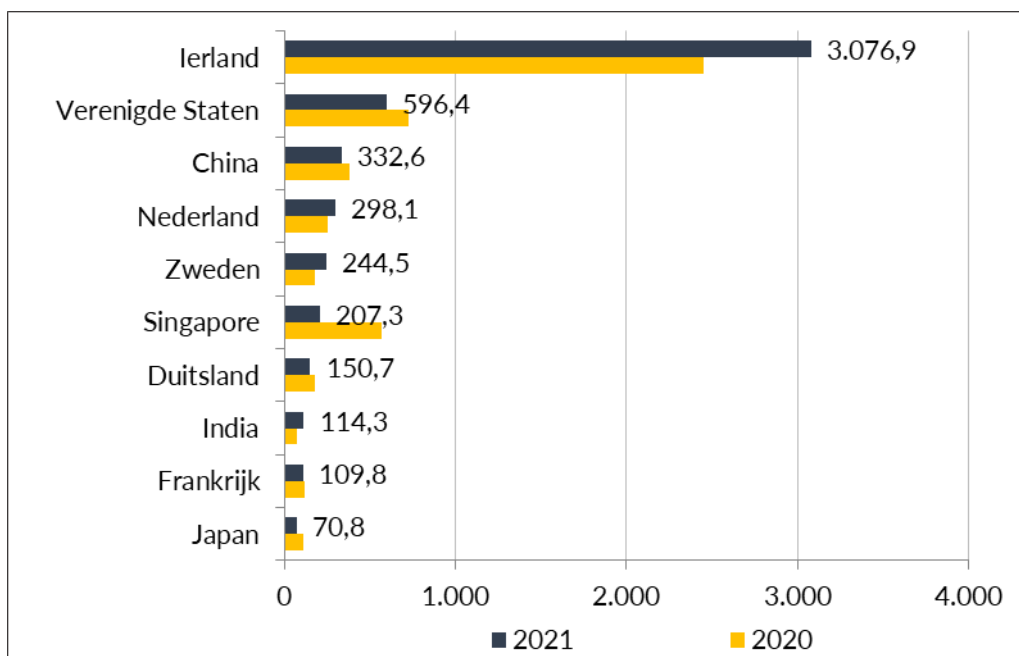
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-20. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur voor de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2): de vervaardiging van geneesmiddelen (antisera en andere bloedfracties, vaccins en overige geneesmiddelen, inclusief homeopathische bereidingen); de vervaardiging van chemische contraceptiva voor uitwendig gebruik en anticonceptiemiddelen met hormonale werking; de vervaardiging van farmaceutische producten voortkomend uit de biotechnologie. Deze subklasse omvat eveneens: de vervaardiging van kruidenproducten (verbrijzelen, sorteren, malen) voor farmaceutisch gebruik; dierengeneeskundige bereidingen en de vervaardiging van geneeskrachtige kruidentheeën. Deze subklasse omvat niet: de vervaardiging van kruidentheeën (pepermunt, verveine, kamille, enz.) (C10.830); de groothandel in medische en farmaceutische producten (C46.460); de detailhandel in farmaceutische producten (C47.730); de activiteiten van zoek- en ontwikkelingswerk voor farmaceutische producten en farmaceutische producten voortkomend uit de biotechnologie (groep 72.1); de verpakking van farmaceutische preparaten (C82.920).

De vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2) omvat de vervaardiging van overige farmaceutische producten. Deze subklasse omvat: de vervaardiging van radioactieve in-vivo substanties voor diagnose en de vervaardiging van diagnosepreparaten, inclusief zwangerschapstesten. Deze subklasse omvat eveneens: de vervaardiging van watten, gaas, verband, zwachtels, hechtdraad, enz. voor medisch gebruik. Deze subklasse omvat niet: de vervaardiging van watten van textielstof en van artikelen van watten (maandverband en tampons) (C17.220); de vervaardiging van tandvullingen (C32.500); de vervaardiging van cement voor de reconstructie van beenderen (C32.500); de groothandel in medische en farmaceutische producten (C46.460); de detailhandel in farmaceutische producten (C47.730); de activiteiten van zoek- en ontwikkelingswerk voor farmaceutische producten en farmaceutische producten voortkomend uit de biotechnologie (groep 72.1) en de verpakking van farmaceutische preparaten (C82.920).

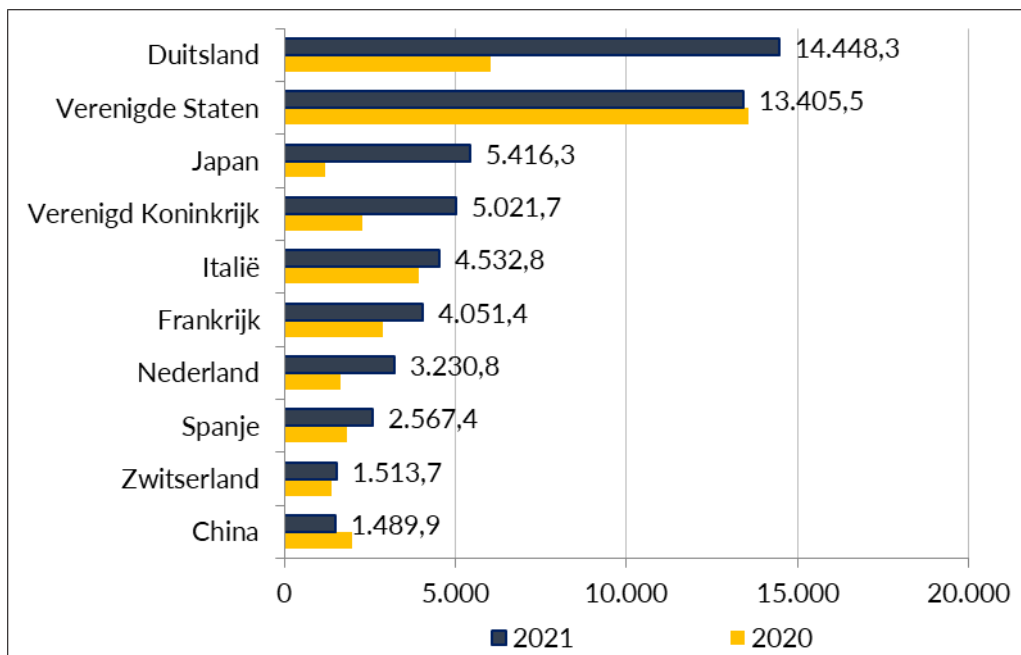
Tabel 3-11. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2)

C21.2		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	18.184,0	18.449,6	19.513,4	19.140,1	19.943,5	10.700,9	9.830,2
			1,5%	5,8%	-1,9%	4,2%		-8,1%
	Investerings (btw)	436,8	427,7	553,9	583,4	689,9	288,6	354,9
			-2,1%	29,5%	5,3%	18,2%		23,0%
	Productie-index	118,0	141,9	187,5	211,5	449,2	388,1	417,4
Tewerkstelling			20,2%	32,1%	12,8%	112,3%		7,5%
	Productieprijzen-index	96,7	90,0	92,7	95,2	94,5	94,1	94,3
			-7,0%	3,0%	2,7%	-0,7%		0,2%
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M3	2022M3
	Arbeitsplaatsen	26.915	28.105	29.074	30.277	31.461	31.117	32.380
Ondernemerschap			4,4%	3,4%	4,1%	3,9%		4,1%
	Loonmassa	1.725,8	1.802,8	1.895,4	2.033,9	2.187,1	571,2	592,3
			4,5%	5,1%	7,3%	7,5%		3,7%
	Aantal werkgevers	79	79	81	91	90	93	90
			0,6%	2,2%	12,0%	-0,6%		-3,2%
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Oprichtingen	17	10	14	11	18	n.a.	n.a.
			-41,2%	40,0%	-21,4%	63,6%		
	Schrappingen	7	1	8	5	9	n.a.	n.a.
			-85,7%	700,0%	-37,5%	80,0%		
Buitenlandse handel (communautair concept)	btw-plichtige ondernemingen	132	147	148	153	157	n.a.	n.a.
			11,4%	0,7%	3,4%	2,6%		
	Faillissementen	0	1	0	1	1	1	1
				-100,0%		0,0%		0,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	1	0	1	1	1	42
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Totaal uitvoer	36.502,4	29.910,3	34.785,2	52.529,6	81.024,6	34.801,8	47.059,8
			-18,1%	16,3%	51,0%	54,2%		35,2%
	Uitvoer intra-EU27	15.244,1	12.201,5	13.194,8	22.079,4	36.126,6	16.241,8	20.745,9
			-20,0%	8,1%	67,3%	63,6%		27,7%
	Uitvoer extra-EU27	21.258,2	17.708,7	21.590,4	30.450,2	44.898,0	18.560,0	26.313,9
			-16,7%	21,9%	41,0%	47,4%		41,8%
	Totaal invoer	29.790,6	23.664,7	28.612,0	43.393,3	58.554,9	23.340,1	36.968,2
			-20,6%	20,9%	51,7%	34,9%		58,4%
	Invoer intra-EU27	18.037,7	14.722,0	18.022,0	27.719,0	41.355,7	15.784,7	27.235,4
			-18,4%	22,4%	53,8%	49,2%		72,5%
	Invoer extra-EU27	11.753,0	8.942,8	10.590,1	15.674,3	17.199,2	7.555,4	9.732,8
			-23,9%	18,4%	48,0%	9,7%		28,8%
	Handelsbalans	6.711,7	6.245,5	6.173,2	9.136,3	22.469,7	11.461,7	10.091,6

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-21. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2)

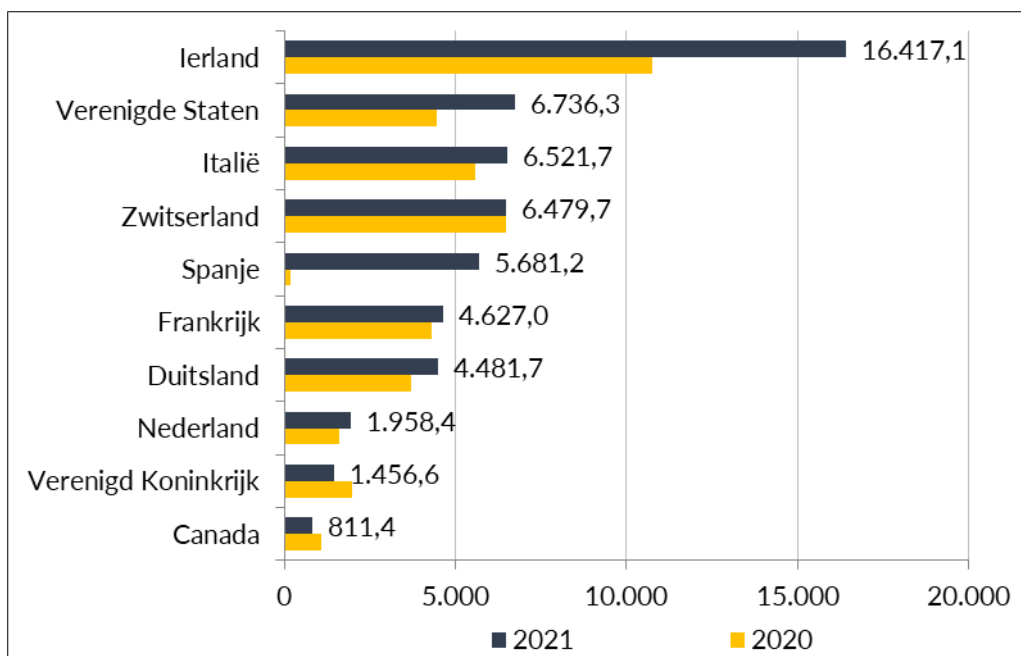
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-22. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van producten van rubber of kunststof" (C22) de vervaardiging van producten van rubber en kunststof. Kenmerkend voor die afdeling zijn de gebruikte grondstoffen. Niet alle producten die van deze materialen zijn gemaakt, vallen echter noodzakelijkerwijs onder die afdeling. Meer details over rubberproducten (C22.1) en kunststofproducten (C22.2) worden gegeven in de beschrijvingen van hun respectieve fiches.

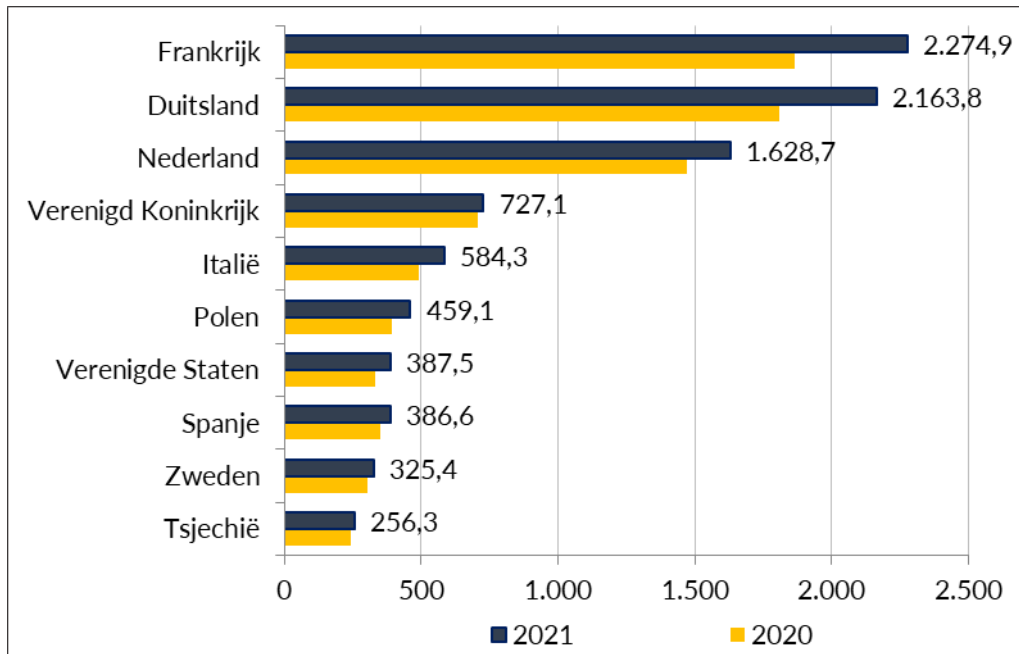
Tabel 3-12. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22)

C22		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	8.082,7	8.813,1	8.632,0	8.611,0	10.157,1	5.186,0	5.786,2
			9,0%	-2,1%	-0,2%	18,0%		11,6%
	Investerings (btw)	374,8	379,8	313,3	280,9	347,4	154,9	157,4
			1,3%	-17,5%	-10,3%	23,7%		1,6%
Tewerkstelling	Productie-index	102,6	103,1	102,5	98,6	104,7	111,3	107,2
			0,4%	-0,6%	-3,8%	6,2%		-3,6%
	Productieprijzen-index	114,9	119,1	119,7	116,5	130,5	123,4	148,2
			3,6%	0,5%	-2,6%	12,0%		20,0%
Ondernemerschap		2017	2018	2019	2020	2021	2021M3	2022M3
	Arbeitsplaatsen	21.322	21.451	21.631	21.621	21.742	21.919	21.917
			0,6%	0,8%	0,0%	0,6%		0,0%
	Loonmassa	840,8	861,3	891,5	864,2	909,2	217,1	261,1
Buitenlandse handel (communautair concept)			2,4%	3,5%	-3,1%	5,2%		20,3%
	Aantal werkgevers	485	482	483	478	477	481	473
			-0,6%	0,3%	-0,9%	-0,2%		-1,7%
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
Buitenlandse handel (communautair concept)	Oprichtingen	44	43	37	48	57	n.a.	n.a.
			-2,3%	-14,0%	29,7%	18,8%		
	Schrappingen	42	34	41	30	42	n.a.	n.a.
			-19,0%	20,6%	-26,8%	40,0%		
Buitenlandse handel (communautair concept)	btw-plichtige ondernemingen	932	949	925	940	955	n.a.	n.a.
			1,8%	-2,5%	1,6%	1,6%		
	Faillissementen	8	3	8	5	6	3	1
			-62,5%	166,7%	-37,5%	20,0%		-66,7%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	56	52	29	11	41	12	6
			-7,1%	-44,2%	-62,1%	272,7%		-50,0%
Buitenlandse handel (communautair concept)		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Totaal uitvoer	10.511,9	10.831,4	10.987,2	10.619,9	12.215,4	6.194,8	6.932,5
			3,0%	1,4%	-3,3%	15,0%		11,9%
	Uitvoer intra-EU27	7.734,3	8.010,3	8.085,5	7.984,9	9.363,0	4.760,6	5.354,7
Buitenlandse handel (communautair concept)			3,6%	0,9%	-1,2%	17,3%		12,5%
	Uitvoer extra-EU27	2.777,5	2.821,2	2.901,8	2.635,0	2.852,4	1.434,2	1.577,8
			1,6%	2,9%	-9,2%	8,2%		10,0%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Totaal invoer	9.516,6	9.788,4	9.604,4	9.341,8	11.012,6	5.480,3	6.197,6
			2,9%	-1,9%	-2,7%	17,9%		13,1%
	Invoer intra-EU27	6.533,3	6.755,0	6.628,4	6.389,0	7.556,1	3.817,6	4.240,2
			3,4%	-1,9%	-3,6%	18,3%		11,1%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Invoer extra-EU27	2.983,3	3.033,4	2.976,0	2.952,8	3.456,5	1.662,7	1.957,4
			1,7%	-1,9%	-0,8%	17,1%		17,7%
	Handelsbalans	995,3	1.043,0	1.382,8	1.278,1	1.202,7	714,5	734,8

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-23. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22)

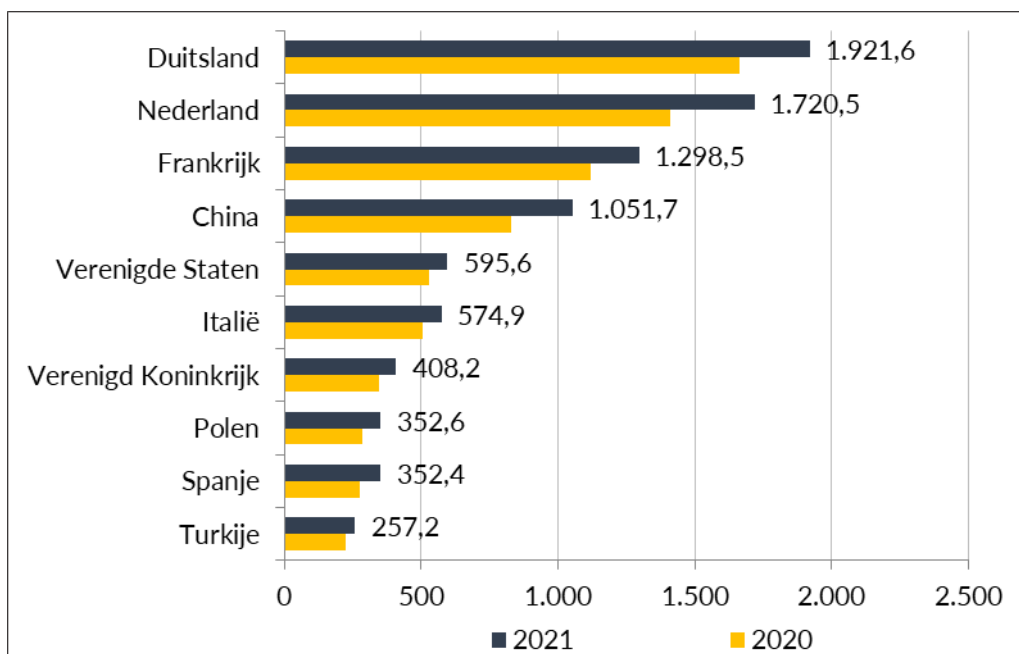
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-24. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van producten van rubber (C22.1)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van producten van rubber" (C22.1) de vervaardiging en het vernieuwen van banden, met name de vervaardiging, met name de vervaardiging van rubberbanden voor voertuigen, vliegtuigen, landbouwtractoren, werktuigen, mobiele machines, luchtvaartindustrie, speelgoed, meubelen en andere toepassingen (buitenbanden en massieve of halfmassieve banden), de vervaardiging van binnenbanden, de vervaardiging van verwisselbare loopvlakken, velglijnen, loopvlakrubber, enz. en loopvlakvernieuwing, inclusief het opnieuw uitsnijden van banden. Deze nomenclatuur omvat ook de vervaardiging andere producten van rubber met namen de vervaardiging van overige producten van natuurlijke of synthetische rubber, niet-ge vulkaniseerd, ge vulkaniseerd of gehard, de vervaardiging van rubberen borstels, de vervaardiging van pijpenstelen van hard rubber en de vervaardiging van kammen, haarspelden, krulspelden en dergelijke artikelen van hard rubber, enz.

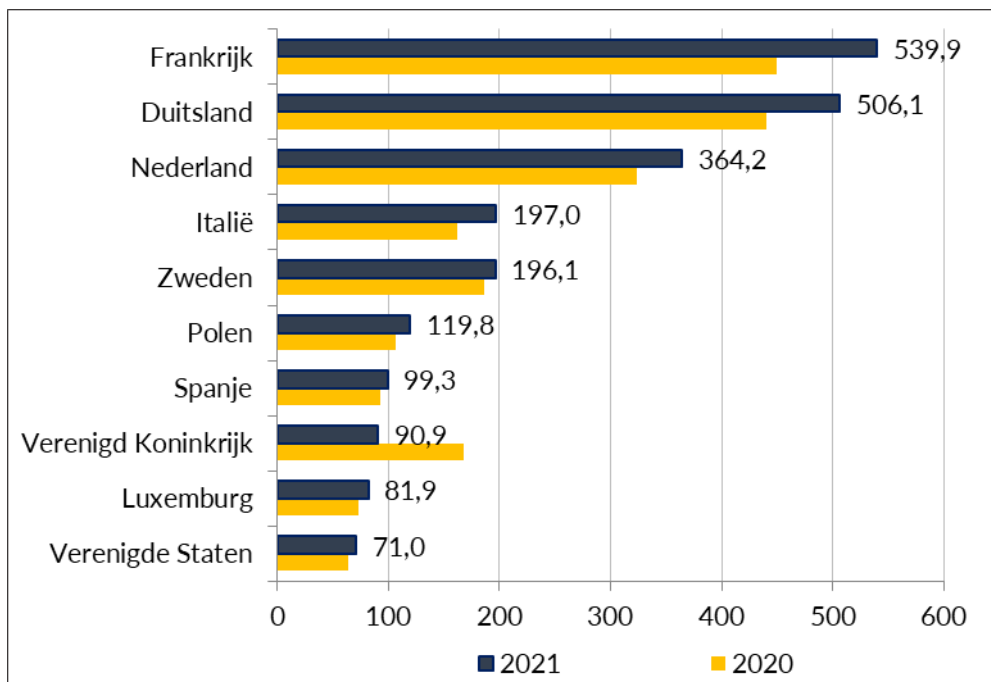
Tabel 3-13. Voornaamste economische indicatoren de vervaardiging van producten van rubber (C22.1)

	C22.1	2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	825,1	912,1	782,0	705,6	931,2	436,8	575,7
			10,5%	-14,3%	-9,8%	32,0%		31,8%
	Investerings (btw)	22,4	38,9	34,6	26,0	38,5	17,8	16,9
			73,3%	-11,0%	-24,7%	47,7%		-4,7%
	Productie-index	106,1	114,7	116,9	102,2	113,3	114,2	121,4
Tewerkstelling			8,2%	1,9%	-12,6%	10,8%		6,3%
	Productieprijzen-index	111,8	109,3	109,3	108,7	113,7	111,7	121,2
			-2,3%	0,1%	-0,6%	4,7%		8,5%
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M3	2022M3
	Arbeitsplaatsen	2.180	2.197	2.261	2.354	2.353	2.345	2.301
Ondernemerschap			0,8%	2,9%	4,1%	0,0%		-1,9%
	Loonmassa	81,8	85,1	89,5	92,1	100,4	22,5	25,2
			4,1%	5,1%	3,0%	9,0%		12,2%
	Aantal werkgevers	55	55	58	58	59	58	57
			0,5%	4,5%	0,4%	1,3%		-1,7%
Buitenlandse handel (communautair concept)		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Oprichtingen	3	9	3	6	6	n.a.	n.a.
			200,0%	-66,7%	100,0%	0,0%		
	Schrappingen	3	2	3	3	2	n.a.	n.a.
			-33,3%	50,0%	0,0%	-33,3%		
Handelsbalans	btw-plichtige ondernemingen	78	81	78	80	85	n.a.	n.a.
			3,8%	-3,7%	2,6%	6,3%		
	Faillissementen	2	1	0	1	1	0	0
			-50,0%	-100,0%		0,0%		
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	16	30	0	1	19	0	0
Buitenlandse handel (communautair concept)			87,5%	-100,0%		1800,0%		
		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
	Totaal uitvoer	2.924,1	2.968,1	3.012,3	2.895,8	3.162,1	1.595,9	1.687,7
			1,5%	1,5%	-3,9%	9,2%		5,7%
	Uitvoer intra-EU27	2.090,0	2.142,7	2.165,5	2.124,9	2.435,0	1.234,1	1.320,1
Handelsbalans			2,5%	1,1%	-1,9%	14,6%		7,0%
	Uitvoer extra-EU27	834,2	825,4	846,8	770,9	727,1	361,9	367,6
			-1,0%	2,6%	-9,0%	-5,7%		1,6%
	Totaal invoer	2.980,7	3.033,2	2.963,7	2.836,6	3.139,2	1.589,0	1.767,3
			1,8%	-2,3%	-4,3%	10,7%		11,2%
Handelsbalans	Invoer intra-EU27	1.797,4	1.832,3	1.790,5	1.693,3	1.964,6	1.004,5	1.078,3
			1,9%	-2,3%	-5,4%	16,0%		7,3%
	Invoer extra-EU27	1.183,3	1.201,0	1.173,2	1.143,3	1.174,6	584,5	689,0
			1,5%	-2,3%	-2,6%	2,7%		17,9%
	Handelsbalans	-56,6	-65,1	48,6	59,2	22,9	6,9	-79,7

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-25. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van producten van rubber (C22.1)

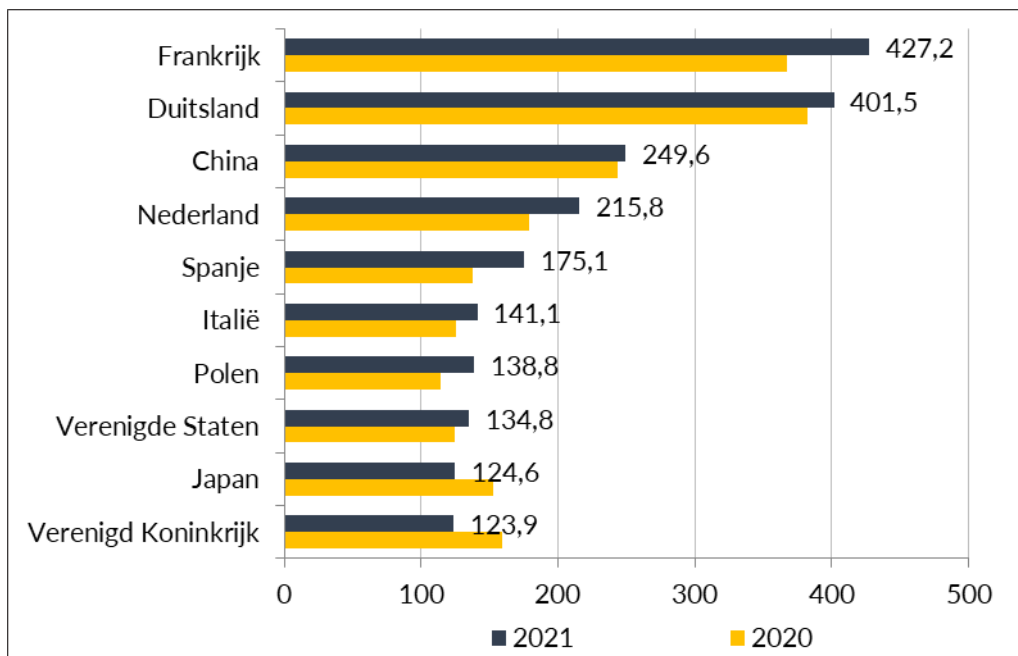
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-26. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van producten van rubber (C22.1)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van producten van kunststof (C22.2)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van producten van kunststof" (C22.2) de transformatie van nieuwe of gebruikte (gerecycleerde) synthetische harsen naar halffabricaten of afgewerkte producten, door vormgeving, samenpersen, uitpersen, inspuiten, blazen of smelten. Deze productiewijze laat de vervaardiging van een brede waaier aan producten toe.

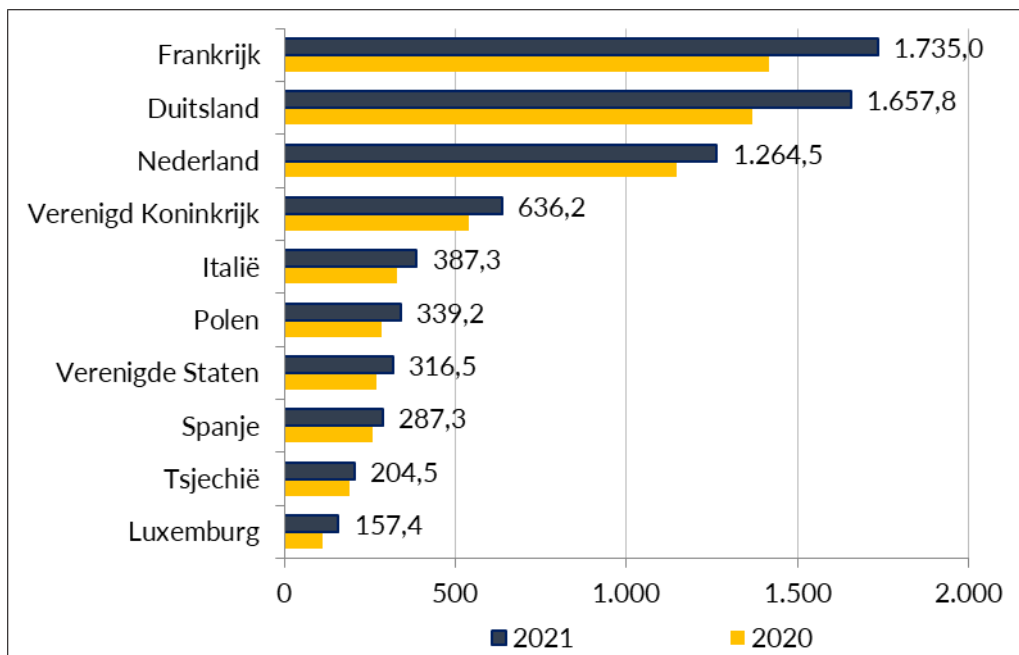
Tabel 3-14. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2)

C22.2		2017	2018	2019	2020	2021	2021M6	2022M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	7.257,6	7.901,0	7.850,0	7.905,4	9.225,9	4.749,3	5.210,5
			8,9%	-0,6%	0,7%	16,7%		9,7%
	Investerings (btw)	352,3	341,0	278,7	254,8	308,9	137,1	140,5
			-3,2%	-18,3%	-8,6%	21,2%		2,5%
	Productie-index	102,2	101,7	100,8	98,0	103,5	110,8	105,5
Tewerkstelling			-0,5%	-0,9%	-2,8%	5,6%		-4,8%
	Productieprijzen-index	114,4	119,3	119,9	116,5	131,4	123,8	150,3
			4,3%	0,5%	-2,9%	12,8%		21,4%
	Arbeitsplaatsen	19.142	19.254	19.370	19.267	19.389	19.574	19.616
			0,6%	0,6%	-0,5%	0,6%		0,2%
Ondernemerschap	Loonmassa	759,0	776,2	802,1	772,1	808,8	194,6	235,9
			2,3%	3,3%	-3,7%	4,8%		21,2%
	Aantal werkgevers	430	426	425	420	419	423	416
			-0,8%	-0,3%	-1,1%	-0,4%		-1,7%
	Oprichtingen	41	34	34	42	51	n.a.	n.a.
Buitenlandse handel (communautair concept)			-17,1%	0,0%	23,5%	21,4%		
	Schrappingen	39	32	38	27	40	n.a.	n.a.
			-17,9%	18,8%	-28,9%	48,1%		
	btw-plichtige ondernemingen	854	868	847	860	870	n.a.	n.a.
			1,6%	-2,4%	1,5%	1,2%		
Handelsbalans	Faillissementen	6	2	8	4	5	3	1
			-66,7%	300,0%	-50,0%	25,0%		-66,7%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	40	22	29	10	22	12	6
			-45,0%	31,8%	-65,5%	120,0%		-50,0%
	Totaal uitvoer	7.587,7	7.863,3	7.975,0	7.724,1	9.053,3	4.598,9	5.244,8
Buitenlandse handel (communautair concept)			3,6%	1,4%	-3,1%	17,2%		14,0%
	Uitvoer intra-EU27	5.644,3	5.867,6	5.920,0	5.860,0	6.927,9	3.526,6	4.034,6
			4,0%	0,9%	-1,0%	18,2%		14,4%
	Uitvoer extra-EU27	1.943,4	1.995,7	2.055,0	1.864,1	2.125,3	1.072,4	1.210,2
			2,7%	3,0%	-9,3%	14,0%		12,9%
Handelsbalans	Totaal invoer	6.535,9	6.755,2	6.640,7	6.505,2	7.873,4	3.891,3	4.430,3
			3,4%	-1,7%	-2,0%	21,0%		13,9%
	Invoer intra-EU27	4.735,9	4.922,7	4.837,9	4.695,7	5.591,4	2.813,1	3.161,9
			3,9%	-1,7%	-2,9%	19,1%		12,4%
	Invoer extra-EU27	1.799,9	1.832,4	1.802,8	1.809,5	2.281,9	1.078,2	1.268,4
			1,8%	-1,6%	0,4%	26,1%		17,6%
Handelsbalans	Handelsbalans	1.051,9	1.108,1	1.334,3	1.218,9	1.179,9	707,6	814,5

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-27. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2)

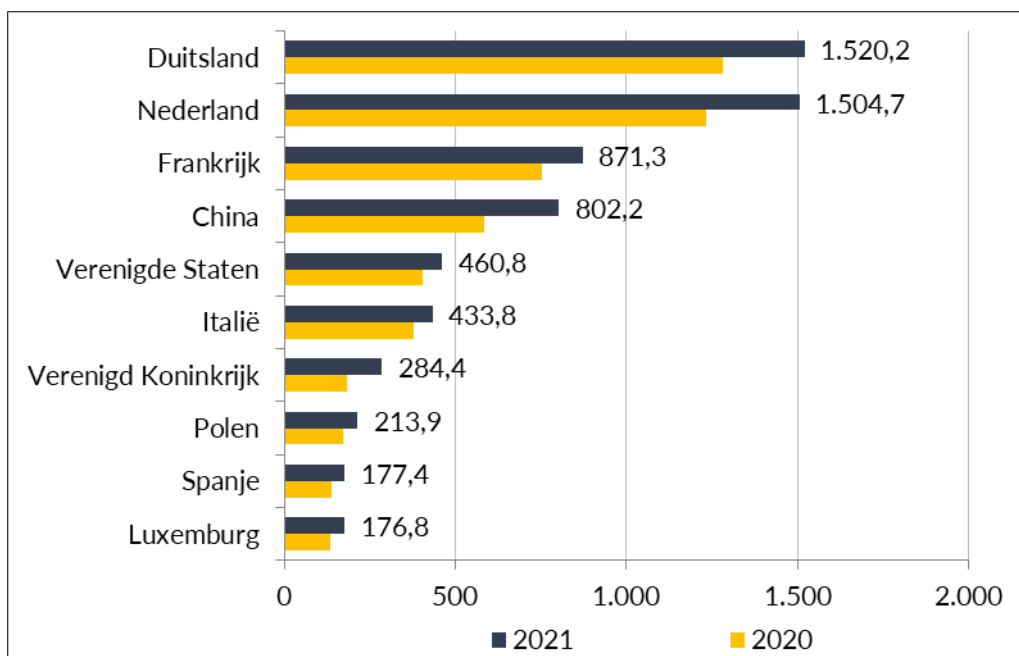
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-28. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Bijlage

Nomenclatuur NACE

Tabel 0-1. NACE-nomenclatuur van de chemische nijverheid (C20), de farmaceutische industrie (C21) en de verwerking van kunststof en rubber (C22)

C20		Vervaardiging van chemische producten	Industrie chimique
C20.1	Vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vormen		Fabrication de produits chimiques de base, de produits azotés et d'engrais, de matières plastiques de base et de caoutchouc synthétique
C20.11	Vervaardiging van industriële gassen		Fabrication de gaz industriels
C20.12	Vervaardiging van kleurstoffen en pigmenten		Fabrication de colorants et de pigments
C20.13	Vervaardiging van andere anorganische chemische basisproducten		Fabrication d'autres produits chimiques inorganiques de base
C20.14	Vervaardiging van andere organische chemische basisproducten		Fabrication d'autres produits chimiques organiques de base
C20.15	Vervaardiging van kunstmeststoffen en stikstofverbindingen		Fabrication de produits azotés et d'engrais
C20.16	Vervaardiging van kunststoffen in primaire vormen		Fabrication de matières plastiques de base
C20.17	Vervaardiging van synthetische rubber in primaire vormen		Fabrication de caoutchouc synthétique
C20.2	Vervaardiging van verdelgingsmiddelen en van andere chemische producten voor de landbouw		Fabrication de pesticides et d'autres produits agrochimiques
C20.3	Vervaardiging van verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek		Fabrication de peintures, de vernis, d'encre et de mastics
C20.4	Vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen		Fabrication de savons, de produits d'entretien, de parfums et de produits de toilette
C20.41	Vervaardiging van zeep en wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen		Fabrication de savons, de détergents et de produits d'entretien
C20.42	Vervaardiging van parfums en toiletartikelen		Fabrication de parfums et de produits de toilette
C20.5	Vervaardiging van andere chemische producten		Fabrication d'autres produits chimiques
C20.51	Vervaardiging van kruit en springstoffen		Fabrication de produits explosifs
C20.52	Vervaardiging van lijm		Fabrication de colles
C20.53	Vervaardiging van etherische oliën		Fabrication d'huiles essentielles
C20.59	Vervaardiging van andere chemische producten, n.e.g.		Fabrication d'autres produits chimiques n.c.a.
C20.6	Vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels		Fabrication de fibres artificielles ou synthétiques

C21		Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	Industrie pharmaceutique
C21.1	Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen		Fabrication de produits pharmaceutiques de base
C21.2	Vervaardiging van farmaceutische producten		Fabrication de préparations pharmaceutiques

C22		Vervaardiging van producten van rubber of kunststof	Fabrication de produits en caoutchouc et en plastique
C22.1	Vervaardiging van producten van rubber		Fabrication de produits en caoutchouc
C22.11	Vervaardiging van binnen- en buitenbanden van rubber; loopvlakvernieuwing		Fabrication et rechapage de pneumatiques
C22.19	Vervaardiging van andere producten van rubber		Fabrication d'autres articles en caoutchouc
C22.2	Vervaardiging van producten van kunststof		Fabrication de produits en plastique
C22.21	Vervaardiging van platen, vellen, buizen en profielen van kunststof		Fabrication de plaques, feuilles, tubes et profilés en matières plastiques
C22.22	Vervaardiging van verpakkingsmateriaal van kunststof		Fabrication d'emballages en matières plastiques
C22.23	Vervaardiging van kunststofartikelen voor de bouw		Fabrication d'éléments en matières plastiques pour la construction
C22.29	Vervaardiging van andere producten van kunststof		Fabrication d'autres articles en matières plastiques

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348
economie.fgov.be